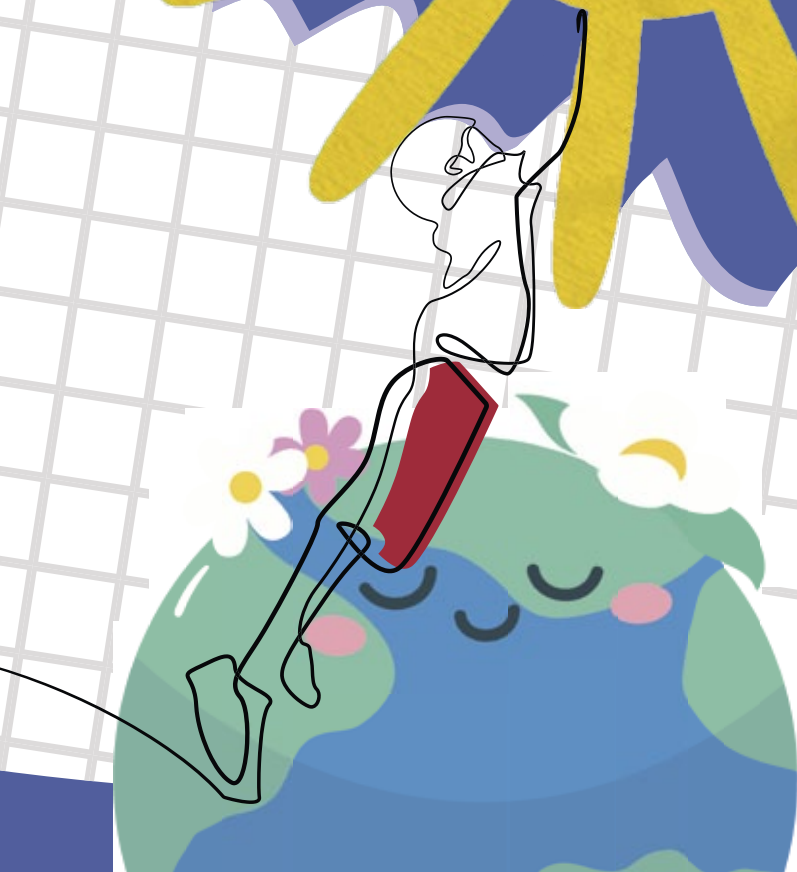

USUSRET JUBILEJIMA

USUSRET JUBILEJIMA. SVETA GODINA 2025. I FRANJEVAČKI JUBILEJ "PJESMA
BRATA SUNCA"

Izdavač:

Nadbiskupski duhovni stol, Ured za vjeronauk u školi

Za izdavača:

prof. dr. sc. Blaženka Valentina Mandarić

Glavna urednica:

prof. dr. sc. Blaženka Valentina Mandarić

Urednici:

Dalibor Adžić, dipl. kateh., dr. sc. Gordana Barudžija, prof. dr. sc. Blaženka
Valentina Mandarić, Ivanka Petrović, dipl. theol. i univ. spec. act. soc.; Sanja
Plevko, dipl. kateh.

Suradnici:

Petra Beljan, dipl. relig. paed. and cath., savjetnik; Marica Celjak, dipl. kateh.,
izvršni savjetnik; Grozdana Drašković, dipl. kateh.; Petra Ervačanin, dipl. kateh.,
savjetnik; Julijana Armanda, mag. theo.; Ines Kresoja, dipl. theol., mentor;
Katarina Paić, univ. spec. theol.; Marija Patrlj, mag. paed. relig. et catech.,
savjetnik; Katarina Pučar, dipl. kateh., savjetnik; dr. sc. Petar Smontara, pedagog
i prof. vjeronauka, savjetnik; Tomislav Šegina, lic. theol., savjetnik; Valentina
Štimac, dipl. theol.

Lektura i korektura:

Sanja Plevko, dipl. kateh.

Recenzenti:

prof. dr. sc. Ružica Razum, prof. dr. sc. Nela Gašpar, Velimir Mandić, dipl. teol.

Grafičko oblikovanje:

Blaženka Matic

ISBN: 978-953-8332-05-0

Zagreb, 2024.

„Nada, zajedno s vjerom i ljubavlju, tvori triptih *bogoslovnih kreposti* koje izražavaju bit kršćanskog života (usp. *1 Kor 13, 13; 1 Sol 1, 3*). Unutar te neraskidive dinamike nada je krepost koja, da tako kažemo, oblikuje usmjerenje koje ukazuje na smjer i cilj života vjere. Zato nas apostol Pavao potiče: »U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani!« (*Rim 12, 12*). Da, moramo biti »bogati nadom« (usp. *Rim 15, 13*) kako bismo mogli vjerodostojno i privlačno svjedočiti vjeru i ljubav koju nosimo u svojim srcima; kako bi vjera bila radosna, a ljubav oduševljena; kako bi svatko mogao dati makar i samo osmijeh, gestu prijateljstva, bratski pogled, iskreno slušanje, nesebično služenje, znajući da to, u Isusovu Duhu, može postati sjeme nade za primatelje.“

Spes non confundit – Bula proglašenja Redovnog jubileja godine 2025., 18.

PJESMA STVOROVA

sv. Franjo Asiški

Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri,
tvoja je hvala i slava i čast
i blagoslov svaki.

Tebi to jedinom pripada,
dok čovjek nijedan dostojan nije
ni da ti sveto spominje ime.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
sa svim stvorenjima svojim,
napose s bratom, gospodinom Suncem:
od njega nam dolazi dan
i svojim nas zrakama grije.
Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno,
slika je, Svevišnji, tvoga božanskoga sjaja.

Hvalite i blagoslivljajte
Gospodina moga,
zahvaljujte njemu, služite njemu svi
u poniznosti velikoj.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem Mjesecu i sestrama Zvijezdama.
Njih si sjajne i drage i lijepe
po nebu prosuo svojem.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem Vjetru,
po Zraku, Oblaku, po jasnoj Vedrini,
i po svakom vremenu tvojem,
kojim uzdržavaš stvorove svoje.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestrici Vodi,
ona je korisna, ponizna, draga i čista.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po bratu našem Ognju, koji nam tamnu rasvjetljuje noć.
On je lijep i ugodan, silan i jak.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestri i majci nam Zemlji.
Ona nas hrani i nosi, slatk enam plodove,
cvijeće šareno i bilje donosi.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po onima koji opraštaju iz ljubavi tvoje
i podnose rado bijede života;
blaženi koji sve podnose s mirom,
jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.

Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestri nam tjelesnoj smrti,
kojoj nijedan smrtnik umaći neće.
Jao onima koji u smrtnom umiru grijehu;
a blaženi koje ti nađeš po volji presvetoj svojoj,
jer druga im smrt nauditi neće.

Uvodnik

S ljetnim praznicima dolaze obveze planiranja za sljedeću školsku godinu. Iako je kurikulum Katoličkog vjeronauka definiran, svako novo pisanje (nadopunjavanje) Godišnjeg izvedbenog kurikuluma donosi nešto novo. To *novo* može dolaziti od kreativnosti vjeroučitelja, profila razreda i učenika, školskog konteksta... Ali može ga donijeti i dinamika društvenog i crkvenog života koju valja uočavati, prepoznati, pomno analizirati i vrjednovati. Društveni i crkveni kontekst uvijek su izazovi – svojevrsni znakovi vremena – koje ne bismo smjeli previdjeti, nego na njih konkretno i u skladu s mogućnostima i okolnostima odgovoriti.

Pred nam su dva značajna jubileja: Jubilej ili Sveta godina 2025. i Franjevački jubilej *Pjesma brata Sunca*. U buli proglašenja Jubileja – Svete godine 2025. na svetkovinu Uzašašća, u četvrtak 9. svibnja 2024. objavljen je hodogram otvaranja i zatvaranja Svete godine. Prema hodogramu, Jubilej će započeti otvaranjem Svetih vrata bazilike svetoga Petra u Vatikanu 24. prosinca 2024., a zatvaranje Svetih vrata bit će 6. siječnja 2026. godine – na svetkovinu Bogojavljenja.

Franjevački četverogodišnji Jubilej osmišljen je kroz četiri velike teme. Tako je 2023. godina bila u znaku franjevačkoga *Pravila* i Božića u Grecciu, 2024. godina u znaku Franjinih stigma, 2025. posvećena je *Pjesmi brata Sunca*, dok će 2026. godine biti svečano obilježen Franjin povratak nebeskom Ocu.

Oba Jubileja imaju poveznicu u liku sv. Franje koji je bio čovjek vjere, nade i ljubavi. Prepoznajući duboko značenje i snažnu poruku Crkve svijetu koji živi različite oblike straha, beznađa i nesigurnosti, papa Franjo (a poruka je to i sv. Franje) u buli proglašenja *Spes non confundit (Nada ne razočarava)* poziva sve vjernike i ljude dobre volje da u Svetoj godini postanu hodočasnici nade – da pođu ususret Nadi, Gospodinu Isusu Kristu koji jedini može osloboditi svakog straha, pa i straha od smrti.

Odazivajući se pozivu sveopće Crkve i velikih franjevačkih obitelji, želimo u novoj školskoj godini ponuditi različite aktivnosti koje će omogućiti učenicima da i oni budu »kreatori i hodočasnici nade«. Stoga pozivam sve vjeroučitelje i vjeroučiteljice da u svoj Godišnji izvedbeni kurikulum uključe i projekt i ponuđene aktivnosti te zajedno sa svojim učenicima i školskim kolegama sudjeluju u obilježavanju Jubileja: *Pjesma brata Sunca* i Svete godine 2025. Nadamo se da ćemo svi zajedno uživati u ostvarenim rezultatima vašeg rada, koji će biti predstavljeni u mjesecu svibnju 2025.

Predstojnica Ureda Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi
prof. dr. sc. Blaženka Valentina Mandarić

MALI EKOLOŠKI VODIČ

ŽIVJETI EKOLOŠKI

01.

Odvajaj otpad!

Ako želiš biti ekološki osviješten počni sa odvajanjem otpada, plastiku, papir, metal, staklo i miješani otpad uvijek baci u za to predviđen spremnik.

02.

Koristi što manje plastike

U dućan sa sobom nosi platnenu ili neku drugu višekratnu vrećicu. Kupuj razborito, samo ono što ti je potrebno. Nemoj kupovati vodu, koristi staklenu višekratnu bočicu za vodu.

03.

Ne bacaj – popravi!

Pokušaj naučiti kako popraviti stvari, npr kako sašiti gumb, ili pokrpiti rupu na odjeći.

04.

Gdje možeš, idi pješice ili biciklom

Tamo gdje možeš pješačiti idi pješice, ako ti škola nije predaleko, nauči doći i vratiti se sam iz škole u školu. Koristi bicikl kada god imaš priliku.

05.

Kompostiraj ostatke hrane

Kompost dobivamo od ostataka svježe hrane(kora krumpira ili banane, ostaci povrća i voća, ljuske jaja. Oni stvaraju kompost koji se može dalje koristiti kao vrijedan biootpad.

Jubilej otvara prostore života Bogu

Jubilejske godine na neki način »zaustavljaju« vrijeme i nas u vremenu, svraćaju pozornost na bitno, osvješćujući nam iznova da ništa od zbilje u kojoj živimo nije naše i da nema trajnu vrijednost. U starozavjetnoj kulturi slavlje jubileja bilo je poglavito vezano za zemlju i preko nje usmjereno na Stvoritelja te na brigu za druge, za potrebite. U jubilejskoj godini zemlja se ne bi obrađivala, nego se puštalo da »otpočine«, a s nje su se tada siromasi mogli slobodno hraniti (usp. Izl 23,10-11; Neh 10,32). Odricanje od obrađivanja zemlje i njezinih plodova produbljivalo je istinu da zemlja pripada Gospodinu i da je posjednici ne mogu prisvajati. Jubilejsko oslobađanje zatvorenika i opraštanje dugova uspostavljalo je zajedništvo i blagostanje naroda, koje počiva na Božjemu blagoslovu i na vjernosti njemu: »Vršite moje zakone i moje naredbe; vjerno ih provodite u djelo pa ćete u sigurnosti živjeti na zemlji.« (Lev 25,18).

Redoviti ritam »šabatnih« (svaka sedma) i jubilejskih godina (nakon sedam subotnjih) kazivao je da i vrijeme pripada Gospodinu. Ne možemo njime gospodariti. Čovjek je pozvan u vrijeme i život mu je pružen kao dar, ali je sav njegov hod kroz vrijeme usmjeren obećanomu onkraj vremena. Vjernost Gospodinu živi se u svijesti o darovanosti života i vremena, i svega u njemu. Gdje postoji svijet o darovanosti života, življenje postaje *zahvalnost* koja uvijek u blizini prepoznaje Darivatelja. Zahvalnost priječi put zavisti i ljubomori, koje mogu lako raniti srce i usmjeriti ga prema sebičnosti.

Proglasivši 2025. godinu jubilejskom papa Franjo je htio više od »redovitosti« jubilejskoga slavlja. Jubilejske godine, naime, već se od druge polovice 15. stoljeća u Crkvi slave redovito svakih 25 godina (uz »izvanredne« jubilejske godine). Jubilej uvijek podsjeća na izvanrednost, na ono što je izvan redovitoga tijeka, onkraj vremena, a što može lako biti previđeno i odgurnuto izvan ljudskih briga. Slaveći jubilejske godine Crkva nastoji ljude otvoriti nadi koja premošćuje vremena i vjekove, čuvajući živom vjeru u Krista uskrsloga, u kojemu sve pronalazi svoje ispunjenje. Zato je govor o nadi veoma blizak svakom jubileju.

Papina želja da sveta jubilejska godina 2025. bude nošena i življena *Nadom koja ne razočarava* (Rim 5,5) pokazatelj je njegove pastirske brige da vjernici iznova u srcima probude krjepost nade, toliko potrebne svijetu našega vremena. Nada usmjerava stremljenja srca, želje i nastojanja, ne dopuštajući da ostanemo zarobljenici svijeta i vremena. S pogledom uprtim u *ono čemu se nadamo*, slavlje jubileja postaje milosni *kairos* koji rasvjetljuje životne korake i tame koje priječe sigurnost hoda.

S nadom hoditi prema Nadi

Geslo svete godine 2025. *Peregrinantes in Spem* osvještava da smo na zemlji *peregrinantes*, hodočasnici, i da je nada cilj našega životnoga hodočašća. Cilj, a ne samo način života! Zato je vrijedno istaknuti da bi preciznost prijevoda toga gesla zahtijevala drukčiji značenjski naglasak: *Hodočasnici prema Nadi* (umjesto već, i na drugim jezicima, raširenoga prijevoda: *hodočasnici nade*). Kršćani žive hodočasteći ususret Nadi, Onomu komu se nadaju. Otajstvo spasenja koje Crkva prenosi iz naraštaja u naraštaj jest sam Krist, »nada slave« (Kol 1,27). Nadati se, stoga, znači biti životno usmjeren prema Onomu koji je punina nade i gdje sva ljudska nadanja pronalaze svoj smisao. U toj Nadi ima mjesta i za svagdanja ljudska nadanja, ali ona sama ne mogu utažiti čovjekovu žeđ za puninom života. »Zato je istina da onaj tko ne pozna Boga, pa gajio on mnoge nade, zapravo bez nade, lišen one velike nade koja je glavni oslonac u životu (usp. Ef 2, 12). Prava, velika čovjekova nada, koja opstaje unatoč svim razočaranjima, može biti samo Bog – Bog koji nas je ljubio i ljubi nas 'do kraja', sve 'dok se sve ne ispuni' (usp. Iv 13, 1; 19, 30)« (Benedikt XVI., *Enciklika »Spe salvi«*, 27).

Nada, pa i kada u životu samo »tinja«, rasvjetljuje život i otvara pogled onkraj obzora vidljivoga i prolaznoga, onkraj smrti. »Duh Sveti je, naime, taj koji svojom trajnom prisutnošću u Crkvi putnici širi svjetlo nade u vjernicima: On ga održava poput goruće baklje koja se nikada ne gasi, kako bi davao potporu i snagu našem životu.« (Papa Franjo, *Bula proglašenja jubileja »Spes non confundit«*, 3).

Čini se da krjepost nade danas blijedi u životima vjernika, velikim dijelom iz razloga što se nadu izjednačava sa životnim optimizmom, sa željom da se »živi bolje« ili s očekivanjem da će već skoro »biti bolje«. Takva je nada varljiva, promjenjiva. I lako razočarava. Apostol Pavao pak govori o Nadi koja *ne razočarava*, ne postiđuje, odnosno ne smućuje i ne zavarava, jer »ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan« (Rim 5,5).

Nada je povezana sa strpljivošću, za koju Papa kaže da je »kći nade« (*Spes non confundit*, 4). Tko nema nade postaje nestrpljiv, ranjiv pred navalom užurbanosti koja nerijetko ravna životom i životnim brigama, kada su *prostor* i *vrijeme* svedeni na usku dimenziju onoga što nam je potrebno *ovdje* i *sada*. Nada, podupirana i nošena strpljivošću, korektiv je čovjekovu odnosu prema vremenu i prostoru, koji postaju neobuhvatni i nesagledivi, sve do spoznaje da je punina života izvan tih stvorenih neizmjernosti i bezgraničnosti, u vječnosti koja je Bog.

Papa ističe znakovite *jake trenutke* življenja svete godine, koji mogu iznova ojačati i hraniti življenje nade, a to su *oprosti* i *hodočašća*. Oprost je uvijek poziv na obraćenje, na otkrivanje Božjega milosrđa, a hodočašća, osobito pješačka, nude jedinstveno iskustvo hoda, životne usmjerenosti prema bitnomu koje ispunja ži-

vot. I oprosti i hodočašća otvaraju prostor bogatstvu milosti koju Bog na ljude izljuje po sakramentu pomirenja, kao »nezaobilaznom polazištu za stvaran put obraćenja«. Sakramentalni život rasvjetljuje nadu i usmjeruje hod prema konačnomu sjedinjenju s Kristom.

Življenje kršćanske vjere očituje se u *znakovima nade*, koji trebaju biti još vidljiviji u zauzetosti Crkve i svih kršćana u njihovu hodočašću prema Nadi. Prvi od tih znakova jest djelotvorna zauzetost za mir, koji nije briga samo onih koji imaju moć vlasti i upravljanja narodima i državama, nego je odgovornost svih, jer smo svi pozvani biti mirotvorcima da bismo se mogli dostojno zvati sinovima Božjim (usp. Mt 5,5; *Spes non confundit*, 8).

Znak nade je i hrabrost za život, bilo u otvorenosti daru života koji je povjeren roditeljskoj odgovornosti, bilo u oduševljenju koje svaki život ispunja smislom. Oduševljenje dolazi iz bivovanja u Bogu (entuzijazam), iz uronjenosti u Boga koji nadahnjuje život i daje mu »dušu«. Znakovi nade, podsjeća Papa, očituju se i u kršćanskoj djelotvornoj blizini svim potrebitima, osobito zatvorenicima, bolesnima, migrantima, starijim osobama, siromasima, te na osobit način mladima, koji i sami jesu jedinstven znak nade, po oduševljenju koje je vlastito njihovoj dobi i njihovim »snovima«. Stoga je odgovornost na svima da mladi ne ostanu razočarani, bez nade (usp. *Spes non confundit*, 9-12).

Sveta jubilejska godina 2025. ujedno je i 1700. obljetnica prvoga velikog ekumenskog koncila, održanog u Niceji 325. godine, kada su pastiri Crkve, ujedinjeni u ispovijedanju vjere u Kristovo božanstvo i njegovu istobitnost s Ocem, očitovali da se jedinstvo Crkve, unatoč različitostima, može graditi jedino na zajedništvu vjere u Krista. Ta je obljetnica stoga prigoda da se ponovno Krista stavi u središte svih crkvenih nastojanja i traganja, na pastoralnome planu, a i svim zauzetostima u društvu, znanosti, kulturi, odgoju, brizi za stvoreno... Po nadi u kojoj smo spašeni, gledajući istodobno na vrijeme koje prolazi, mi kršćani imamo sigurnost da su i čovječanstvo i život svakoga od nas »usmjereni prema susretu s Gospodinom slave« (*Spes non confundit*, 19).

Govor o nadi stoga treba pronaći važno mjesto u navještaju vjere i u kršćanskome odgoju djece i mladih. Možda se čini da je nada teška tema, namijenjena onima kojima je preostalo samo nadati se. No istina je da nikomu ne preostaje ništa ako je bez nade. Nada nije nešto što preostaje nakon životnih razočaranja i neuspjeha, nego je snaga koja nosi život, u odgovornosti za njegovu darovanost. Utemeljena na Kristovu daru spasenja i usmjerena prema punini koja je u njemu, nada rasvjetljuje prostore života, usmjeruje htijenja i životne planove, čuva od lutanja. Površan je stoga govor koji bi ostao na tvrdnji da smo potrebni mladih i »njihove nade«. Ne smije se izgubiti iz vida da su mladi potrebni nas i naše nade. Mladi se pitaju u

što odrasli polažu svoje nade, čemu se nadaju, što ih nosi kroz život, za što su se spremni založiti...

Jubilej je poziv svim vjeroučiteljima da iznova ukrijepe svoju vjeru u nadi kako bi ljubav bila vidljiva i djelotvorna, svjedočanska. Poticaj apostola Petra može usmjeriti nastojanja za buđenje i svjedočenje nade: »*Gospodin – Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem*« (1 Pt 3,15-16).

Briga za stvoreno – svjedočanstvo nade

Ured Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi htio je da – u okviru velikih franjevačkih obljetnica – sveta jubilejska godina 2025. bude upotpunjena spomenom na jedinstvenu sposobnost svetoga Franje Asiškoga da u svemu stvorenome vidi čudesni Božji promisao i trag njegove prisutnosti, a što je osobito vidljivo u njegovoj jedinstvenoj *Pjesmi brata Sunca*, napisanoj pred 800 godina.

Prva strofa toga hvalospjeva usmjeruje svu hvalu vjere prema Svevišnjemu, Stvoritelju svega: »Svevišnji, svemogući, Gospodine dobri, / tvoje su hvale, slava, čast i blagoslov svaki. / Jedino tebi, Svevišnji, dolikuju, / i nijedan čovjek dostojan nije ime Ti izreći.« (*Franjevački izvori*, 116). Već na početku Franjo ispovijeda da je Bog *svevišnji* u svome misteriju, *svemoguć* u stvaranju, *dobar* u djelu spasenja. Bez jasnoće te prve strofe, koja je oslonac hvalospjeva stvorenja Stvoritelju, hvalospjev može lako biti pogriješno interpretiran. Valja, naime, imati pred očima da je ova pjesan svetoga Franje *hvalospjev stvorenja Stvoritelju*, a ne hvalospjev čovjeka stvorenjima. Napominjemo to jer se katkada, u dramatičnoj brizi za stvoreno i u strahu od prijetnji koje dolaze od ekološke krize, hvalospjev uzima s drukčijim značenjskim predznakom, daleko od Franjine misli i od kršćanske duhovnosti.

Vapaj za očuvanjem stvorenoga, u odgovornosti pred Stvoriteljem, ne smije zasjeniti pogled nade prema Eshatonu, onkraj stvorenoga, gdje sve stvoreno zadbiva potpunu obnovu i ispunjenje. Usmjerenost pogleda prema vječnosti, prema susretu s Nadom koja je pred nama, ne zatvara oči za stvoreno, za svijet, nego, štoviše, produbljuje svijest da je odgovornost za stvoreni svijet sastavni dio vjere u Boga Stvoritelja (usp. Papa Ivan Pavao II., *Poruka za svjetski dan mira 1990.*). »Krajnji je cilj svemira u Božjoj punini, koju je već postigao Krist uskrsnuli, mjera punine svih stvari. To je još jedan razlog da se odbaci svako okrutno i neodgovorno gospodarenje ljudskoga bića nad ostalim stvorenjima. (...) Čovjek je naime urešen inteligencijom i ljubavlju, i privučen Kristovom puninom, pozvan je sva stvorenja ponovno dovesti njihovu Stvoritelju.« (papa Franjo, *Laudato si*, 83). Takva odgovornost zahtjevnija je i šira od brige za »zaštitu« stvorenoga jer sve stvoreno, zajedno s nama, uzdiše za puninom koja je u Bogu. Jer, u nadi smo spašeni (Rim 8,24).

Život nošen nadanjem i usmjeren prema Kristu, punini naše nade, rasvjetljuje pogled da umijemo čitati znakove vremena i djelotvornom ljubavlju odgovoriti na njih, ali nada daje razaznati i *znakove vječnosti* koji trajno stoje pred nama kao putokaz prema konačnomu cilju. Te je znakove moguće vidjeti samo očima koje su rasvijetljene onom velikom nadom – Kristom Gospodinom, koji jedini može dati puninu svemu.

Prof. dr. sc. Ante Crnčević

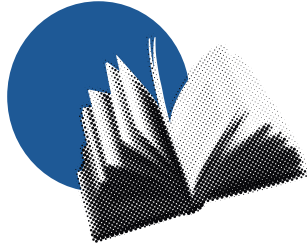
Vremeniik aktivnosti

ZEMLJA JE NAŠ ZAJEDNIČKI DOM

EARTH IS OUR HOME!

<p>RUJAN</p> <p>UPOZNAJEMO NAŠ PROJEKT</p> 	<p>LISTOPAD</p> <p>DAN EKOLOGIJE</p> <p>4.10. SVETI FRANJO ASIŠKI</p>	<p>STUDENI</p> <p>PRIPREMAMO "VISILICE" OD SJEMENKI ZA PTICE STANARICE U ŠKOLSKOM PARKIĆU</p>
<p>PROSINAC/SIJEČANJ</p> <p>ŠKOLSKI MEDNI DANI</p> <p>7.12. SVETI AMBROZIJE ZAŠTITNIK PČELARA</p>	<p>VELJAČA</p> <p>RADIONICA ZA UČENIKE</p> <p>RECIKLIRAMO OTPAD I STVARAMO NOVE PROIZVODE</p>	<p>OŽUJAK</p> <p>22. 3. SVJETSKI DAN VODA</p>
<p>TRAVANJ</p> <p>SUDJELUJEMO U PROJEKTU DJECA ZA BOLJI SVIJET</p> <p>22. 4. DAN PLANETA ZEMLJE</p>	<p>SVIBANJ</p> <p>LAUDATO SI! WEEK</p>	<p>LIPANJ</p> <p>EVALUACIJA</p>

AUTOR: KATARINA PAIĆ

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.
2. Učenici na temelju analize bule *Spes non confundit* (Nada koja ne razočarava) obrazlažu značenje i znakove kršćanske nade.
3. Učenici pomoću prikladnih tekstova i drugih materijala objašnjavaju značenje i važnost triju bogoslovnih kreposti: vjere, nade (ufanja) i ljubavi za kršćanski život.
4. Učenici kroz Pjesmu brata Sunca sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.
5. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvaranje i stvoreni svijet.
6. Učenici opisuju značenje hodočašća u Katoličkoj Crkvi te navode najpoznatija svjetska i hrvatska hodočasnička mjesta.
7. Učenici u susretu i razgovoru s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju obilježja franjevačke karizme i oblike njezine prisutnosti u današnjem svijetu.
8. Posjećujući franjevačke samostane učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
9. U susretu s franjevkama i franjevcima učenici otkrivaju djela milosrđa koja oni vrše u Crkvi i društvu.
10. Učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu Pjesmu brata Sunca, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Prilozi za izložbu u Zagrebačkoj nadbiskupiji – uputa

Prilozi koje šaljete za izložbu rezultat su jedne ili više aktivnosti provedenih tijekom školske godine 2024./2025. i vezani su uz obilježavanje godine velikoga jubileja 2025. godine i franjevačkog jubileja.

Radovi mogu biti

1. likovni
2. literarni
3. digitalni.

Uz svaki prilog potrebno je popuniti i priložiti OBRAZAC ZA PRIJAVU koji se nalazi ispod teksta!

Svaki vjeroučitelj može poslati po jedan rad iz svake kategorije (likovni, literarni i digitalni).

Za digitalne materijale potrebno je pripremiti vizual (plakat) na kojemu je QR-kod pomoću kojega se pristupa sadržaju!

Priloge za izložbu potrebno je poslati od 8. do 15. travnja 2025. godine.

Budući da se prostori Nadbiskupijskog duhovnog stola renoviraju, naknadno ćete biti obaviješteni o adresi i načinu dostave radova.

Ovisno o broju pristiglih radova, povjerenstvo Ureda Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi odabrat će radove koji će biti izloženi na završnom predstavljanju u svibnju 2025.

Najbolji će radovi biti nagrađeni!

Nakon što ćete koristiti ovu knjižicu, molim Vas da odgovorite na nekoliko pitanja na poveznici: <https://bit.ly/JUBILEJ>

*Viša savjetnica za vjeronauk
dr. sc. Gordana Barudžija*

OBRAZAC ZA PRIJAVU

Škola:

Adresa škole:

Vjeroučitelj/vjeroučiteljica/tim učitelja ili nastavnika:

Odgojno-obrazovni ishodi (ZAOKRUŽITI JEDAN ILI VIŠE):

1. Učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.
2. Učenici na temelju analize bule Spes non confundit (Nada koja ne razočarava) obrazlažu značenje i znakove kršćanske nade.
3. Učenici pomoću prikladnih tekstova i drugih materijala objašnjavaju značenje i važnost triju bogoslovnih kreposti: vjere, nade (ufanja) i ljubavi za kršćanski život.
4. Učenici kroz Pjesmu brata Sunca sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.
5. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvaranje i stvoreni svijet.
6. Učenici opisuju značenje hodočašća u Katoličkoj Crkvi navode najpoznatija svjetska i hrvatska hodočasnička mjesta.
7. Učenici u susretu i razgovoru s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju obilježja franjevačke karizme i oblike njezine prisutnosti u današnjem svijetu.
8. Posjećujući franjevačke samostane učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
9. U susretu s franjevkama i franjevcima učenici otkrivaju djela milosrđa koja oni vrše u Crkvi i društvu.
10. Učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu Pjesmu brata Sunca, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Sudionici (pojedinačni učenik ili učenica/učenici jednoga ili više razrednih odjela ili skupina učenika iz škole/autor ili autori rada koji se šalje):

Prilog za izložbu (zaokružiti):

1. likovni
2. literarni
3. digitalni.

HODOGRAM

MJESEC	AKTIVNOSTI	MJESTO
Rujan	Planiranje aktivnosti	ŠKOLA TERENSKI (ako je moguće)
Listopad	Prikupljanje materijala, sortiranje materijala, odabir i definiranje konkretnih aktivnosti	
Studeni	Provođenje aktivnosti i vrednovanje rezultata	
Prosinac	Provođenje aktivnosti i vrednovanje rezultata	
Siječanj	Provođenje aktivnosti i vrednovanje rezultata	
Veljača	Provođenje aktivnosti i vrednovanje rezultata	
Ožujak	Provođenje aktivnosti i vrednovanje rezultata	
Travanj	Pripremanje i provedba završne aktivnosti. Slanje priloga vezanih uz rezultat aktivnosti u Ured Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi	ŠKOLA URED ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE ZA VJERONAUK U ŠKOLI
Svibanj	Suradnja s Uredom vezano uz pripremu završne aktivnosti na razini Zagrebačke nadbiskupije	
Lipanj	Završno vrednovanje, arhiviranje materijala, izrada izvješća	ŠKOLA

projekti

OPIS PROJEKTA

Projekt Zemlja je naš zajednički dom osmišljen je s ciljem promicanja važnosti očuvanja okoliša i razvijanja svjesnosti o Zemlji kao zajedničkom domu za koji smo svi odgovorni. Učenici će kroz razne ekološke akcije i aktivnosti naučiti kako stvarati manje otpada, kako čuvati prirodne resurse te kako brinuti o okolištu.

Prijatelji sv. Franje

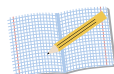
(projekt za učenike razredne nastave)

Pripremila: **Valentina Štimac**

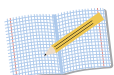
Odgojno-obrazovni ishodi

- Učenici kroz *Pjesmu brata Sunca* sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.
- Po primjeru sv. Franje učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvaranje i stvoreni svijet.
- Učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu brata Sunca*, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Opis aktivnosti u prvom obrazovnom razdoblju

- * Učenici će tijekom prvih susreta pobliže upoznati osobu i život sv. Franje (prezentacije, crtani film, slikopriče itd.).
- * Učenici će obilježiti blagdan sv. Franje Asiškog (4. listopada 2024.) – likovno izražavanje, pismeno izražavanje, izrada stripa, plakata, Franjine osobne iskaznice, preklopne knjige (lapbook) itd. na temu života sv. Franje. Radovi će se objediniti u digitalnom alatu (npr. Book Creator).
- * Tijekom mjeseca listopada učenici će kroz *Pjesmu brata Sunca*, razmišljati o ljepoti stvorenog svijeta te poput sv. Franje, pišući kratke molitve (pjesme) izraziti svoju zahvalnost Bogu na darovima (poveznica s Danom kruha i danom zahvalnosti Bogu na plodovima zemlje). Radovi učenika bit će postavljeni na školski pano.
- * Učenici će sudjelovati u kreativnim radionicama tijekom susreta i izradom prigodnih (božićnih) ukrasa (zvijezde, jednostavne jaslice, grlice, »kreativna« pšenica...) sudjelovati na božićnom sajmu (humanitarni sajam u suradnji s *Udrugom Jak kao Jakov* koji se već nekoliko godina događa u našoj školi).

Opis aktivnosti u drugom obrazovnom razdoblju

- * Učenici će se upoznati s pričama o sv. Franji i životinjama te radom u skupinama ilustrirati dijelove iz priča. Na kraju aktivnosti radovi će se plastificirati te uvezati u obliku knjige (slikovnice).

* Učenici će recikliranjem plastičnih boca izraditi hranilicu za ptičice te uz pomoć školskog domara postaviti je unutar školskog dvorišta.

* Učenici će sudjelovanjem u radionicama upoznati današnje sljedbenike sv. Franje – franjevački red. Dogovoriti u školi susret s franjevačkim redovnikom/redovnicom (mogućnost povezivanja s temom velikog jubileja i papom Franjom).

* Po primjeru sv. Franje, učenici će razmišljati o vlastitoj odgovornosti i doprinosu u očuvanju okoliša.

* Učenici će sudjelovati u radionicama na temu očuvanja okoliša, istraživačkim pristupom otkrivati najveće zagađivače okoliša, izraditi (poticajne) izazove za učenike škole.

Primjer izazova: *prošetaj prirodom; obrati pažnju na smeće na putu do doma; ugasi nepotrebno upaljena svjetla; zatvori slavinu dok pereš ruke ili zube; smanji nepotrebnu upotrebu papira; recikliraj; koristi platnene vrećice; odvajaj otpad* itd.

* Učenici će izraditi kartice koji se mogu plastificirati i zalijepiti na određena mjesta u školi te pritom podsjećati na očuvanje okoliša (npr. pored prekidača svjetla: *Ugasi me, zar ne vidiš ga gorim?!* ili pored slavine: *Pomozi mi da manje plačem.* itd.).

* Učenici će sudjelovati u radionicama na temu *Otpad nije smeće* te učiti reciklirati (npr. izrada kreativnih cvjetnjaka od plastičnih boca i sadnja vlastite biljke).

* Navedenim aktivnostima učenici će doprinijeti obilježavanju Dana planeta Zemlje (22. travnja 2025.).

* Na zadnjim susretima u nastavnoj godini učenici će napisati pismo sv. Franji u kojem će opisati svoje doživljaje tijekom sudjelovanja u izvannastavnoj aktivnosti, ono što im se posebno svidjelo, predlagati načine kako mogu nastaviti biti prijatelji sv. Franje tijekom ljetnog odmora...

Planirane aktivnosti moguće je realizirati u korelaciji s predmetima:

- Hrvatski jezik
- Priroda i društvo
- Likovna kultura
- te međupredmetnim temama (posebice Osobni i socijalni razvoj; Građanski odgoj i obrazovanje; Zdravlje i Održivi razvoj).

Zanimljivosti tijekom susreta dobro je zabilježiti kamerom te na kraju nastavne godine izraditi kratki videozapis.

Brat Sunce

(projekt)

Pripremila: **Marija Patrlj**

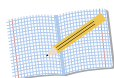
Cilj:

- senzibilizirati učenike za važne aktualne događaje u sveopćoj Crkvi.
- upoznati učenike s velikim franjevačkim jubilejom povodom obljetnica sv. Franje Asiškog, s posebnim naglaskom na *Pjesmu brata Sunca*
- upoznati učenike s franjevačkom redovničkom zajednicom
- tijekom godine posjetiti određene franjevačke crkve i samostane
- upoznati se s likom i djelom sv. Franje Asiškog
- organizirati posjete i hodočašća u mjesta gdje žive i djeluju franjevci

Sudionici: aktiv vjeroučitelja, aktiv tehničke kulture, aktiv glazbene kulture, aktiv hrvatskog jezika, aktiv povijesti, aktiv fizike i kemije, učenici predmetne i razredne nastave

Vrijeme ostvarivanja: šk. god. 2024./2025.

Napomena: plan aktivnosti je napisan s obzirom na mogućnosti OŠ Nikole Hribara u Velikoj Gorici.

PLAN AKTIVNOSTI:

Rujan

1. Predstaviti projekt u svakom aktivu i dogovoriti što će tko raditi.
2. Hodočastimo u Padovu i ove godine osobito obilazimo baziliku sv. Antuna Padovanskog; u njoj slavimo svetu misu i istražujemo je.

Listopad

3. Dan kruha ove školske godine bit će u znaku *brata Sunca* kroz likovno, glazbeno, scensko i literarno izražavanje kako bismo upoznali i slavili Oca onako kako je to Franjo radio.
4. Provesti humanitarnu akciju za Pučku kuhinju na Svetom Duhu te volontirati u njoj (djelatnici škole i učenici), obići crkvu i samostan.
5. Dogovoriti odlazak na kazališnu predstavu koju pripremaju franjevci na Svetom Duhu.
6. Izvanučionična nastava u Međugorju, Imotskom i Makarskoj gdje upoznajemo franjevce, obilazimo samostane i upoznajemo sakralnu i kulturnu baštinu; prije

izvanučionične nastave podijeliti zadatke novinarima, fotografima, svim učenicima teme za zidne novine i izložbu koju ćemo napraviti na kraju projekta.

Studeni

7. Upoznajemo franjevce u Vukovaru (gledamo film, kroz videopoziv ugošćujemo franjevca iz župe sv. Filipa i Jakova koji će nas upoznati sa životom franjevaca u Vukovaru '91.).
8. Upoznajemo sv. Nikolu Tavelića, prvoga hrvatskog sveca.

Prosinac

9. *Brat Sunce* – izložba likovnih radova u holu škole povodom Dana škole (6. prosinca 2024.).

Siječanj/veljača

10. Franjevci u Turopolju – posjet franjevcima u Odri.

Ožujak

11. Izvanučionična nastava u Kninu, Sinju, na otoku Prviću, u Šibeniku (posjet svećištu Gospe Sinjske i franjevcima u Šibeniku).

Travanj

12. Ugostiti franjevce u Hribaru.

Travanj/svibanj

13. Komunikacija s Uredom Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi i sudjelovanje s radovima učenika u projektu na nadbiskupijskoj razini.

Svibanj

14. Projekcija filma *Sv. Leopold Bogdan Mandić*.
15. Okrugli stol u knjižnici škole: izvještaj o projektnim aktivnostima, iznošenje rezultata rada, što smo naučili o *bratu Suncu*...
16. Projekcija filma o projektnim aktivnostima, otvorenje izložbe u školi, a možda i u gradu.
17. Organizirati hodočašće u Rim i Asiz za djelatnike škole, učenike i njihove roditelje.

Pjesma brata Sunca

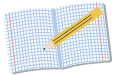
(projekt)

Pripremila: **Katarina Pučar**

Odgojno-obrazovni ishod:

Učenici kroz *Pjesmu brata Sunca* sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.

Plan aktivnosti

Učenici će kroz školsku godinu istraživati različite elemente koji se spominju u *Pjesmi brata Sunca*, dajući tumačenje pojma iz različitih kutova i zatim se kreativno izražavati kroz različite likovne tehnike.

Prvi mjesec s učenicima se može raditi na već pripremljenim predloškom s podacima o Suncu, kako bi lakše uvidjeli na koji način će raditi istraživanje za elemente koji dolaze. Istraživanje mogu provoditi samostalno ili u skupinama.

Svaki pojam je poželjno istražiti sa što više različitih strana, prikupljene materijale treba prezentirati, usporediti, razgovarati o onome što smo doznali:

- Što vas iznenađuje? Što ste novo naučili?
- Kako sunce utječe na život ljudi? Zašto je važno?
- Kako je sv. Franjo govorio o suncu?
- Na koje sve načine ga umjetnici prikazuju i o njemu govore?
- Koji primjer umjetnosti vam se čini najzanimljiviji?
- Kakve osjećaje u vama izaziva sunce?
- Što bi se dogodilo kada bi sunce nestalo?

Sunce u *Pjesmi brata Sunca*

Hvaljen budi, Gospodine moj,
sa svim stvorenjima svojim,
napose s bratom, gospodinom Suncem:
od njega nam dolazi dan
i svojim nas zrakama grije.
Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno,
slika je, Svevišnji, tvoga božanskoga sjaja.

Znanstveni pristup

Sunce je zvijezda oko koje obilazi Zemlja, središte Sunčeva sustava, nastalo prije oko 4,5 milijarde godina. Oblika je kugle s promjerom 1 392 000 km (109 Zemljinih promjera). Sastoji se od ioniziranoga plina. Većina poznatih kemijskih elemenata otkrivena je i na Suncu. Dva su elementa najobilnija: 74 % Sunčeve mase čini vodik, 24 % helij. Danas Sunce zrači za trećinu više nego što je zračilo u početku, a porast zračenja se nastavlja, pa se smatra da će Zemlja postati nenastanjiva za manje od milijardu godina. Nakon 4 do 5 milijardi godina Sunce će jako povećati volumen i postati tzv. »crvenim divom«.

(prema: *Sunce. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024. Pristupljeno 3.8.2024.; poveznica: <<https://enciklopedija.hr/clanak/sunce>>.

Pogledaj video o smještaju Sunca u svemiru na poveznici: <https://youtu.be/P9kJ5ftBiH8>

Proza

Ah, mali prinče, tako sam, malo-pomalo, pronicao u tvoj malen, turoban život. Jedina tvoja rasonoda dugo je bila tek ljepota sunčevih zalazaka! Tu sam novu potankost doznao ujutro četvrtog dana, kada si mi rekao:

- Volim zalaske sunca. Hajdemo pogledati sunčev zalazak...

- Ali moramo pričekati...

- Pričekati što?

- Da sunce počne zalaziti!

U prvi si se mah zaprepastio, a zatim se sam sebi nasmijao. I rekao mi:

- Još mislim da sam kod kuće!

I zbilja, kad je u Sjedinjenim Američkim Državama podne, u Francuskoj, to svatko znade, sunce zalazi. Bilo bi dovoljno na trenutak skoknuti u Francusku i pogledati zalazak sunca. Francuska je, nažalost, vrlo daleko. A tebi je, a tvojem sićušnom planetu bilo dovoljno pomaknuti stolac za nekoliko koraka. I promatrao si suton kada si god zaželio...

- Jednoga sam dana četrdeset tri puta gledao sunce na zalazu...

A malo kasnije si dodao:

- Znaš... kad si toliko tužan, voliš sunčeve zalaske...

- Zar si toga dana s četrdeset tri zalaska uistinu bio toliko tužan?

No mali princ ne odgovori.

(Antoine de Saint – Exupery, *Mali princ*, Školska knjiga, Zagreb, 2000.)

Poezija

Sunce

(Dragutin Domjanić)

Sunce naše, zlata roža,
Ti si dobro vsakom,
Ti svetiš i bogatašu
Kak i siromakom.

Vsakomu ti daš življenja
Na širokom svetu,
Vsakomu ti daš veselja
Čoveku i cvetu.

Grej nam brege, da rodiju
Gusto vse gorice,
Grej nam dalka, ravna polja
Da bu dost šenice.

Kruha daj i za nas bogce,
Kak za bogataše.
Sveti i pred naša vrata,
Zgrej i srce naše.

Da bu čovek jedan drugog
Imal rad kak brata,
Cveti nam ti žarko, cveti,
Sunce naše, roža zlata.

Likovna umjetnost

Pšenično polje sa žeteocem,
Vincent van Gogh

Kiparstvo

Prizemljeno sunce, Ivan Kožarić

Fotografija

Čovjek koji je ukrao sunce, Diana Badmaeva

Glazba

Neka cijeli ovaj svijet (<https://youtu.be/8V5HuxQ4etY>)

Biblija

»I reče Bog: 'Neka budu svjetlila na svodu nebeskom da dijele dan od noći; neka budu znaci vremena, dana i godina, i neka svijetle na svodu nebeskom i rasvijetljuju zemlju.' I bi tako. I načini Bog dva velika svjetlila: veće da vlada danom, manje da vlada noću, i zvijezde.»

(Post 1,14-16)

Zadatak za učenike

Prikažite sunce likovnom metodom pastela.

O radu s pastelama

Pasteli su umjetnički alat koji dolazi u obliku štapića i napravljen je od pigmenata u boji pomiješanih s vezivom.

Pasteli mogu biti prljavi, pa koristite podlogu koja se može lako očistiti, ili stari novinski papir kako biste zaštitili radni stol.

Pastelama je najbolje slikati na grubljem, hrapavom papiru, koji može biti i toniran smeđe ili sivo, pa čak i na kartonu. Što jače pritisnete pastelu na površinu, boja će biti intenzivnija. Može se koristiti više boja, jedna preko druge, te prstima ili papirnatim ubrusom lagano ih trljati kako bi se pomiješale.

Kada završite, fiksirajte crtež fiksativom za pastelske crteže ili lakom za kosu kako bi se boje zaštitile i ostale postojane.

Ostali elementi iz *Pjesme brata Sunca* s prijedlozima kojom likovnom tehnikom se može, nakon provedenog istraživanja, stvoriti završni rad za pojedinu fazu projekta.

Zemlja	– glinamol
Mjesec i zvijezde	– kolaž
Oganj	– flomaster
Vjetar	– olovka
Voda	– tempera

Glasnici nade

(projekt za učenike predmetne nastave osnovne škole od prosinca 2024. do svibnja 2025.)

Pripremila: **Valentina Štimac**

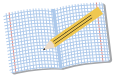

Odgojno-obrazovni ishodi:

- učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi
- učenici na temelju analize bule *Spes non confundit (Nada koja ne razočarava)* obrazlažu značenje i znakove kršćanske nade

Faze provedbe projekta:

1. Planiranje projekta i načine realizacije
2. Realizacija projekta s učenicima
3. Izvješće o realizaciji projekta

Plan aktivnosti

- Krajem prvoga obrazovnog razdoblja potrebno je planirati radionicu u kojoj će se učenici upoznati s događajem velikog jubileja godine 2025. te s dokumentom pape Franje *Bula proglašenja Redovnog jubileja godine 2025. Spes non confundit (Nada ne razočarava)*. Staviti naglasak na krepost kršćanske nade te događaj otvaranja svetih vrata bazilike svetoga Petra u Vatikanu 24. prosinca 2024. i početak Svete godine koja će završiti zatvaranjem vrata iste bazilike u nedjelju 6. siječnja 2026. godine.
- Sudjelovanjem u radionici analize bule *Spes non confundit* učenici će se susresti sa znakovima nade o kojima papa piše (mir za svijet, otvorenost životu, vraćanje nade zatvorenicima, pružanje nade bolesnicima, mladima, migrantima, prognanicima, starijim osobama i siromašnima) s naglaskom na broj 14 navedene bule i pružanju nade starijim osobama.
- Učenici će ukasiti kartonsku kutiju (npr. od cipela) simbolima ili riječima vezanim za cilj projekta (npr. naziv projekta, ime i prezime, vrata koja se otvaraju, sidro, golubica mira, srce, jubilej 2025. i sl.) u koju će umetati bilješke tijekom projektnih aktivnosti (dnevnik aktivnosti).

- Učenici će odabrati jednu stariju osobu iz svoje zgrade ili susjedstva kojoj će biti glasnik nade lijepim gestama. Svaki će tjedan izvršiti jedan zadatak, npr. napisati pismo lijepih želja, provoditi vrijeme s tom osobom, pokloniti joj nešto, razgovarati o određenim temama (intervjuirati), učiniti poneko dobro djelo ili pomoći joj oko nečega...). Učenici će voditi bilješke o svakom susretu (dnevnik susreta) i prilagati ih u kutiju.
- Učenici će napisati pismo lijepih želja, misli i podrške korisnicima Doma za starije i nemoćne (unaprijed dogovoriti s ustanovom).
- Učenici će posjetiti Dom za starije i nemoćne i pripremiti igrokaz, pjesme ili recitacije koje će ondje izvesti (npr. mjesec svibanj – Majčin dan).

Zanimljivosti tijekom susreta dobro je zabilježiti kamerom te na kraju provedbe projekta izraditi kratak film.

Zemlja je naš zajednički dom

(projekt)

Pripremila: **Katarina Paić**

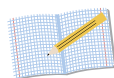

Odgojno-obrazovni ishod

Po primjeru sv. Franje učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvorenje i stvoreni svijet.

Uvod u projekt

Projekt Zemlja je naš zajednički dom osmišljen je s ciljem promicanja važnosti očuvanja okoliša i razvijanja svjesnosti o Zemlji kao zajedničkom domu za koji smo svi odgovorni. Učenici će kroz razne ekološke akcije i aktivnosti naučiti kako stvarati manje otpada, kako čuvati prirodne resurse te kako brinuti o okolišu kroz različite radionice naučiti kako reciklirati otpad.

Plan aktivnosti za učenike

AKTIVNOST	CILJ
Dan ekologije	Naučiti što znači pojam »ekologija« – čime se ona bavi. Upoznati neke svjetske ekološke pokrete i programe. Pomoću ankete provjeriti dosadašnje znanje o temi ekologije (dostupno na poveznici): https://forms.gle/5RQmqapuQr3DYyDg7
Visilice za ptice	Naučiti kako ptice stanarice preživljavaju zimu, kako se pobriniti za njih i kako ih zaštititi.
Školski medni dan	Pozvati lokalnog pčelara da nas upozna s načinom dobivanja meda, što je sve potrebno kako bi se med proizveo, kako zaštititi pčele i njihova prirodna staništa.
Radionica recikliranja otpada	Od otpada koji će učenici prikupljati za vrijeme trajanja projekta napraviti nove predmete koji će biti ponovno iskorišteni.

Obilježavanje svjetskog dana voda	Kroz razne aktivnosti učenike potaknuti na štednju vode, važnost očuvanja pitke vode i čovjekov utjecaj na njezino onečišćenje.
Sudjelovanje u projektu Djeca za bolji svijet	Uključiti zajednicu, nabaviti sadnice poljskog cvijeća kako bismo pčelama osigurali peludnu godinu.
Obilježavanje Dana planeta Zemlje (projektni dan)	Osvijestiti važnost brige za naš planet kako bismo ga očuvali u njegovim prirodnim ljepotama. https://wakelet.com/wake/RNakBEVZ6dUvhtygTo_Ci
Laudato si! Week, Uključivanje i sudjelovanje u projektu	Kroz tjedan će učenici biti educirani o pokretu pape Franje kroz upoznavanje enciklike Laudato si! koja govori o problematici klimatske krize. https://laudatosimovement.org/news/seeds-of-hope-and-new-habits-for-laudato-si-week-2024-2/#pll_switcher
Evaluacija cjelokupnog projekta	Učiti kritički se postaviti prema sadržajima i aktivnostima. Kroz anketu provjeriti mišljenja učenika o provedenom projektu, što im se sviđelo, što bi moglo drugačije i kako doprinijeti u daljnjoj realizaciji projekta. https://docs.google.com/forms
Sastaviti online knjigu svih aktivnosti i daljnjih koraka u projektu	https://bookcreator.com/

Franjo slijedi Božje tragove

(izvannastavna aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Marica Celjak**

Dob učenika: od 1. do 8. razreda osnovne škole (za šk. god. 2024./2025.)

Odgojno-obrazovni ishodi:

Poznavanje života sv. Franje Asiškog:

- učenici će moći prepoznati i opisati ključne događaje iz života sv. Franje Asiškog.
- učenici će razumjeti osnovne vrijednosti koje je sv. Franjo promicao, poput ljubavi prema prirodi, siromaštva i pomaganja drugima.

Razvijanje duhovnih i etičkih vrijednosti:

- učenici će razvijati osjećaj suživota s prirodom, nadahnuti primjerom sv. Franje.
- učenici će promišljati o vlastitim vrijednostima i usporediti ih s načelima sv. Franje, potičući empatiju, skromnost i solidarnost.

Kreativno izražavanje i komunikacija:

- učenici će kroz kreativne aktivnosti, poput crtanja, pisanja eseja i igrokaza, moći izraziti svoje razumijevanje i doživljaj života sv. Franje.
- učenici će sudjelovati u grupnim aktivnostima, razvijajući vještine suradnje i timskog rada.

Ekološka svijest i odgovornost:

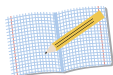
- učenici će prepoznati važnost očuvanja okoliša, inspirirani životom sv. Franje.
- učenici će sudjelovati u ekološkim akcijama u školi i lokalnoj zajednici, razvijajući osjećaj odgovornosti prema prirodi i društvu.

Sudjelovanje u vjerskim i kulturnim aktivnostima:

- učenici će sudjelovati u hodočašćima i drugim događanjima povezanim sa sv. Franjom, razvijajući osjećaj pripadnosti vjerskoj zajednici.
- učenici će kroz virtualna hodočašća i radionice steći dublje razumijevanje franjevačke tradicije i duhovnosti.

Kritičko razmišljanje i refleksija:

- učenici će analizirati i vrednovati kako je život sv. Franje utjecao na društvo i Crkvu.
- učenici će kroz diskusije i refleksije moći izraziti svoje mišljenje o ulozi i značaju sv. Franje u današnjem svijetu.

OPIS AKTIVNOSTI

Rujan: planiranje aktivnosti.

- upoznavanje s temom Franjo slijedi Božje tragove
- izrada godišnjeg plana aktivnosti

Listopad: prikupljanje i sortiranje materijala, odabir konkretnih aktivnosti.

- prikupljanje knjiga, videomaterijala i drugih resursa o sv. Franji Asiškome
- razvrstavanje materijala prema dobi učenika
- odabir aktivnosti za svaku razrednu skupinu:
- priče i razgovori, pjevanje, igrokazi, izrada lutaka i scenografije, likovni radovi i kvizovi znanja...

Studeni: provođenje aktivnosti.

- 1. i 2. razred: čitanje priča o sv. Franji Asiškome, diskusija i crtanje na temu, pjevanje
- 3. i 4. razred: priprema i izvođenje igrokaza o sv. Franji, kviz znanja o njegovom životu
- 5. – 8. razred: snimanje videa, emisije o Franji, franjevcima/franjevkama

Prosinac: provođenje aktivnosti i vrednovanje rezultata.

- nastavak aktivnosti iz studenog
- kreativne radionice
(izrada jaslca)

- posjet franjevačkom samostanu (svi razredi)

Siječanj: provođenje aktivnosti.

- igre i natjecanja s temom sv. Franje
- pisanje eseja i sastava na temu sv. Franje i daru Božjih tragova
- istraživanje: učenici će istražiti o stanju okoliša i predložiti akcije za rješavanje eventualno uočenih teškoća

Veljača/ožujak: aktivnosti na razini Zagrebačke nadbiskupije.

- sudjelovanje u nadbiskupijskim događanjima posvećenim sv. Franji Asiškom
- virtualno hodočašće: online prezentacije i radionice o sv. Franji i njegovom životu
- organizacija eko-akcije u školi ili lokalnoj zajednici (po mogućnosti uključiti i roditelje)

Travanj/svibanj:

- organizacija eko-akcije u školi ili lokalnoj zajednici (po mogućnosti uključiti i roditelje)
- svi razredi: uređivanje školskog dvorišta, sadnja cvijeća i drveća oko škole ili čišćenje školskog okoliša
- kvizovi znanja o sv. Franji i ekologiji
- zajednička aktivnost: priprema izložbe radova učenika (crteži, eseji, radovi od recikliranih materijala) na temu sv. Franje i Božjih tragova u svijetu
- završna refleksija i vrednovanje cijelog projekta kroz diskusiju s učenicima i roditeljima

Kako postati hodočasnik nade?

Pripremio: **Tomislav Šegina**

Odgojno-obrazovni ishodi:

1. Učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.
2. Učenici na temelju analize bule *Spes non confundit* (*Nada koja ne razočarava*) obrazlažu značenje i znakove kršćanske nade.

Priprema

- Savjeti pape Franje svim kršćanima kako da probude nadu kod sebe i drugih u godini Jubileja:¹
 1. U godini Jubileja pokušaj redovito ostvarivati susrete s Isusom Kristom kroz molitvu, sakramente i Riječ Božju.
 2. Svjedoči drugima da je Isus Krist temelj tvoje nade.
 3. Pokušaj se vježbati u strpljivosti, jer je strpljivost usko povezana s nadom.
»Kad bismo se još uvijek mogli diviti stvorenom svijetu, mogli bismo shvatiti koliko je strpljenje presudno. Čekati promjenu godišnjih doba s njihovim plodovima; promatrati život životinja i njihove razvojne cikluse; imati jednostavan pogled svetoga Franje, koji je u svojoj *Pjesmi brata Sunca*, napisanoj prije točno 800 godina, shvaćao stvorenje kao veliku obitelj, a Sunce i Mjesec nazvao *bratom* i *sestrom*. Ponovno otkriti strpljenje jako je dobro za nas same i za druge.« (*Spes non confundit*, br. 4)
 4. Nađi vremena za divljenje stvorenom svijetu (u tome ti može pomoći svakodnevno moljenje *Pjesme brata Sunca*).
 5. Nađi vrijeme za češće susrete s drugim ljudima.

¹ Usp. PAPA FRANJO, *Spes non confundit. Bula proglašenja redovnog jubileja godine 2025.*, Rim, 2024.

6. Nađi vrijeme za hodočašće, osobito ono koje se sastoji od pješačenja. Pješačko hodočašće pomaže u ponovnom otkrivanju vrijednosti tišine, truda i usredotočenosti na ono bitno. U godini Jubileja možemo hodočastiti u mjestu koja su na osobit način oaze duhovnosti:
- a) u Rim (osobito u papinske bazilike i katakombe)
 - b) u crkve koje biskupi proglase jubilejskim crkvama
 - c) u samostane (npr. franjevačke)
 - d) u svetišta (osobito ona posvećena Blaženoj Djevici Mariji).
7. Češće pristupaj sakramentu ispovijedi.
8. Na svom kršćanskom putu češće potraži jake duhovne trenutke (npr. duhovne obnove, hodočašća, djela milosrđa) kako bi hranio i učvrstio nadu.
9. Pokušaj razvijati ekumensku osjetljivost prema kršćanima koji ne pripadaju Katoličkoj Crkvi (npr. učvrsti ekumenska prijateljstva, trudi se saznati nešto više o drugim kršćanima).
10. Trudi se prepoznavati dobre stvari koje te okružuju.
11. Trudi se širiti znakove nade:
- a) budi mirotvorac u svojoj obitelji, školi, društvu... (npr. moli za mir, pokušaj oprostiti, trudi se sprječavati sukobe...)
 - b) zalaži se za obiteljske vrijednosti i otvorenost životu (moli za svoju i tuđu obitelj; informiraj se o katoličkom nauku o odgovornom roditeljstvu; molitveno, novčano ili volonterski pomaži obitelji u potrebi...)
 - c) trudi se vratiti nadu zatvorenicima (npr. pridruži se ili informiraj o inicijativama koje traže poštovanje ljudskih prava zatvorenih osoba, dostojne uvjete i ukidanje smrtne kazne)
 - d) trudi se vratiti nadu bolesnim osobama (npr. pridruži se volonterima koji posjećuju bolesnu djecu)
 - e) trudi se vratiti nadu mladima koji više ne vide smisao ovoga života (npr. više vremena posvećuj prijateljima, nemoj odbacivati svoje vršnjake koji možda nisu popularni u društvu, pridruži se nekoj zajednici mladih)
 - f) trudi se vratiti nadu migrantima (npr. uključi se u programe koji pomažu integraciji migranata u društvo)
 - g) trudi se vratiti nadu starijim osobama (npr. uključi se u volontiranje u staračkim domovima ili češće posjećuj starije članove svoje obitelji)

- h) trudi se vratiti nadu siromašnima (npr. organiziraj ili se priključi nekoj humanitarnoj akciji koja pomaže siromašnim sugrađanima).
12. Godina Jubileja je ujedno i 1700. obljetnica Nicejskog sabora. Prvi ekumenski koncil u povijesti Crkve možeš obilježiti:
- a) proučavanjem Nicejsko-carigradskog vjerovanja (u *Katekizmu Katoličke Crkve*), osobito redaka o vjeri u život vječni koji je temelj naše nade
 - b) razmišljanjem o Božjem sudu te upoznavanjem kršćanskog nauka o toj temi
 - c) molitvom za pokojne te prikazivanjem jubilejskog (potpunog) oprosta za njihove duše.
13. Nakon što doživiš milost Božjeg oprostjenja u sakramentu pomirenja, trudi se opraštati onima koji su te povrijedili.
14. Osobitu pobožnost usmjeri Blaženoj Djevici Mariji, koja je najbolji primjer kako živjeti vrlinu nade u svakodnevnom životu (npr. češće moli krunicu, molitvu Anđeo Gospodnji itd.).

Zadatak

Tijekom nastavne godine 2024./2025. vodi svoj »hodočasnički dnevnik«.

Na kraju svakog mjeseca ukratko opiši koje si sve savjete i na koji način uspio provoditi kroz protekli mjesec.

Na kraju nastavne godine (u svibnju ili lipnju) sastavi PPT-prezentaciju u kojoj ćeš razrednim kolegama predstaviti svoj hodočasnički put u godini Jubileja.

Zemlja – naša zajednička kuća

(»Ako se kuća u sebi razdijeli, ona ne može opstati« – Mk 3,25)

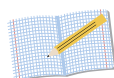
(projekt)

Pripremio: **Petar Smontara**

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvaranje i stvoreni svijet.
2. Posjećujući franjevačke samostane učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
3. Učenici pomoću prikladnih tekstova (i drugih materijala) objašnjavaju značenje i važnost triju bogoslovnih kreposti: vjere, nade i ljubavi za kršćanski život.

Prijedlozi aktivnosti i sadržaja za učenike

- Snimaju audio-vizualni zapis koji prikazuje život sv. Franje Asiškoga, a obuhvaća društveno-povijesni kontekst, život prije obraćenja, nadpovijesne duhovne događaje i skrb za sva stvorenja (s naglaskom na kršćansku ekoetiku i mir kao plod ljubavi).
- Sastavljaju Mali rječnik L'italiano della Chiesa. Učenici (dvo)jezičnih gimnazija mogu ga obogatiti pjesmom Canticò delle creature – leksičkim usporedbama izvornog (umbro-toskanskog) i teksta na suvremenom talijanskom jeziku.
- Izrađuju Ključ za razumijevanje:
 - a) Pjesme Stvorova, povezujući odabrane motivacijske cjeline iz Pjesme s vjeronaučnim sadržajima (npr. prvu motivacijsku cjelinu iz Pjesme sa štovanjem Boga i grijesima protiv kreposti vjere)
 - b) simbolike križa sv. Damjana (<https://www.svjetlorijeci.ba/simbolika-kriza-sv-damjana-iz-asiza/>).
- Izrađuju ikonu u obliku triptiha ili mozaik koji (simbolički) prikazuje život sv. Franje Asiškoga.
- Analiziraju tekstove koji govore o emocionalnim poteškoćama kod mladih, a nerijetko ih prati beznađe, kriza vjere i otuđenost.

- Na temelju tih sadržaja izrađuju (estetski oblikovan) preklopnik čiji je naslov Bri ni se manje, moli se više.
- Pišu i objavljuju osvrt o kršćanskoj ekoetici, u kojem aktualiziraju ekscese u pri rodi čime se ugrožava egzistencija svih živih bića. To je, prema Pozaiću, baromet ar egoizma, a prema Lorenzu osmi smrtni grijeh čovječanstva. Suodgovornost za zaštitu okoline povezuju s teološkim uporištima u Bibliji, Franjinoj skrbi za sva stvorenja i dokumentima crkvenog Učiteljstva.
- Na mrežnoj stranici škole informiraju javnost o aktivnostima Projekta, a prove dene aktivnosti javno predstavljaju na razini škole i u lokalnim medijima na kra ju nastavne godine.

Tijekom provođenja aktivnosti učenici se mogu koristiti različitim izvorima. Kao temeljne, preporučio bih one koji su navedeni pod Literatura u Pripremi za na stavni sat na temu Pjesma Stvorova za 3. razred srednje škole.

Navedene aktivnosti mogu se provoditi u razdoblju od spomendana sv. Franje Asiškoga (4. listopada 2024.) do Dana planeta Zemlje (22. travnja 2025.), a za jav nost otvoren multimedijски prikaz projektnih aktivnosti može biti na Svjetski dan zaštite okoliša (5. lipnja 2025.).

Predložene aktivnosti mogu se ostvarivati u korelaciji s predmetima:

- Hrvatski jezik (Tradicionalni lirski oblici, Mediji i kultura)
- Talijanski jezik (Cantico delle creature, Umbria, Una riflessione sugli Scritti di San Francesco di Riccardo Renzi)
- Francuski jezik (Dans quel monde vit-on?, Écologie - la nouvelle génération pa sse aux actes)
- Likovna umjetnost (Giotto di Bondone, Michelangelo da Caravaggio, Gotika, Kršćanska ikonografija)
- Glazbena umjetnost (Héctor Pérez – Stvaranje svijeta)
- Biologija (Ugroženost ekosustava, Zaštita okoliša)
- Geografija (Održivi razvoj, Stanovništvo, Svjetlosno onečišćenje, Vjerski turizam)
- Psihologija (Motivacija i emocije, Ličnost i psihički poremećaji)
- ...i različitim domenama iz kurikulumu međupredmetnih tema (Građanski od goj i obrazovanje, Održivi razvoj, Osobni i socijalni razvoj, Uporaba komuni kacijske i informacijske tehnologije, Zdravlje), i to na razini međupredmetnih povezanosti GIK-ova navedenih predmeta/tema (koji se s obzirom na projekt mogu sadržajno i vremenski uskladiti), izbornih/fakultativnih predmeta te slo bodnih aktivnosti (Ekološka skupina, Novinarska skupina, Geografska skupina, Volonterski klub).

Aktualizaciju je moguće ostvari(va)ti različitim aktivnostima.

- Učenici s članovima novinarske skupine i volonterskog kluba posjećuju (obli žnji) franjevački samostan – npr. Kuću susreta Tabor u Samoboru (koja pripada

provinciji sv. Ćirila i Metoda). Nakon vođenog razgleda intervjuiraju gvardijana, a posjet završavaju molitvom krunice sv. Franji Asiškome. Tijekom intervjuja otkrivaju duhovnu fizionomiju sv. Franje Asiškoga, povijesni razvoj provincije/zajednice, djelatnosti kojima se franjevci bave, specifičnostima po kojima su prepoznatljivi (npr. duhovna obnova, misijska djelatnost, promoviranje sakralne umjetnosti organiziranjem duhovnih koncerata i izložbi) i aktivnosti za mlade, osobito one u kojima mogu dati vlastiti doprinos.

- Tijekom jednodnevne izvanučioničke nastave učenici posjećuju Biblijsko-arheološku muzejsku zbirku u Cerniku, otkrivajući povijesno-arheološke artefakte iz biblijskih vremena i tekstove – od paleolitika i biblijskih tekstova u hrvatskom narodu, preko inkunabula do regionalnih umjetnina iz razdoblja baroka.
- Učenici hodočaste u Padovu gdje posjećuju svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića i kapelu Arena (Cappella degli Scrovegni), koja sadrži remek-djela europskog slikarstva (Giotto) iz 14. st. Po povratku, analizirajući vlastite grijeh propusta prema bližnjima, različite zabrinutosti vezane uz budućnost i povjerenja u život i(li) zanemarivanje bogoštovlja, argumentiraju važnost pobožnosti, sakramentalnog (pomirenje, euharistija) i života po krepostima te (svakodnevne) molitve – osobito Očenaša: budi volja Tvoja.

(<https://www.bitno.net/vjera/formacija/franjo-kuharic-tumaci-oce-nas-temeljnu-molitvu-katolicke-crkve/>).

S članovima ekološke skupine

- učenici rade kvalitativnu analizu vode
- izrađuju digitalnu zbirku ili katalog specifične flore i faune te ugroženih vrsta zavičajnog područja na kojem žive
- pošumljavaju okoliš
- izrađuju i u školskom vrtu postavljaju nekoliko kućica za ptice brinući o njihovoj prehrani (osobito tijekom zime)
- posjećuju azil za napuštene životinje, odričući se dijela džeparca (donacijom za hranu ili) druge potrebe, npr. veterinarsku skrb.

Sa članovima geografske skupine

- učenici postavljaju meteorološku stanicu te redovito iščitavaju i objavljuju podatke na mrežnoj stranici škole
- analiziraju demografske podatke zavičajnog područja povezujući ih s poteškoćama u životu stanovnika i raspravljaju o prijedlozima za poboljšanje
- istražuju problem svjetlosnog onečišćenja povezujući ga sa zdravstvenim problemima ljudi i životinja te ukazuju na važnost održivog razvoja.

Duh franjevacu u našem gradu

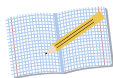
(projekt)

Pripremila: **Petra Beljan**

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici u susretu i razgovoru s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju obilježja franjevačke karizme i oblike njezine prisutnosti u današnjem svijetu.
2. Posjećujući franjevačke samostane učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
3. U susretu s franjevkama i franjevcima učenici otkrivaju djela milosrđa koja oni vrše u Crkvi i društvu.

Aktivnosti

Učenici će kroz različite faze projekta istražiti život i djelovanje franjevacu u njihovom gradu te koja je njihova uloga u svakodnevnom životu grada, kao i oblikovanje identiteta samoga grada.

1. faza – istraživanje

- Prikupljanje dokumenata i podataka o sv. Franji i franjevcima općenito (*online* ili u školskoj knjižnici).
- Prikupljanje informacija o franjevcima u vlastitom gradu.

2. faza – terenski rad

- Posjet franjevačkom samostanu u kojem djeluju franjevci i sestre franjevke.
- Razgovor s franjevcima o razlozima nasljedovanja svetog Franje, o njihovom životu u samostanu te utjecaju franjevačkog duha na život i identitet lokalne zajednice.
- Razgovor s laicima koji pomažu franjevcima u životu i radu u samostanu i crkvi.
- Intervjui s građanima vlastitoga grada o tome kakav je njihov odnos prema franjevcima.
- Bilježenje odgovora, snimanje audio ili videoisječaka za daljnju prezentaciju.

3. faza – kreativnost na djelu

- Pisanje izvješća u obliku članaka o životu i djelu franjevacu u vlastitom gradu.
- Objavljivanje intervjua s franjevcima na stranici škole.
- Izrada prezentacije ili kratkog videa o životu franjevačke obitelji u vlastitom gradu na temelju prikupljenih dokumenata i informacija.

4. faza – rezultati

- Organiziranje izložbe za javnost u školi o životu i djelovanju franjevacu u lokalnoj zajednici.
- Prezentiranje radova nastalih u projektu.
- Odabrati rad i poslati u Ured za vjeronauk u školi za završnu izložbu.

Budi i ti *alter Christus*

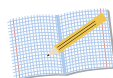
(projekt za Volonterski klub)

Pripremila: **Petra Ervaćanin**

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici u susretu i razgovoru s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju obilježja franjevačke karizme i oblike njezine prisutnosti u današnjem svijetu.
2. Posjećujući franjevačke samostane učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
3. U susretu s franjevkama i franjevcima učenici otkrivaju djela milosrđa koja oni vrše u Crkvi i društvu.

Aktivnosti

Učenici tijekom školske godine volontiraju u jednom od franjevačkih samostana ili u suradnji s njima.

Nekoliko faza volontiranja:

- 1. faza: istražiti** koji franjevački samostani imaju potrebu za volonterima.
- 2. faza:** kroz godinu **volontirati** te na taj način upoznati život i rad franjevacu danas (tijekom volontiranja voditi bilješke (dnevnik volontiranja).
- 3. faza: snimiti kratki intervju** s franjevkom ili franjevcem vezano uz volonterski rad te vlastiti osvrt na osobno iskustvo volontiranja.

Predložena pitanja za intervju:

1. Zašto ste odabrali baš franjevački red?
2. Razlikuje li se poslanje prvih franjevacu od vas danas?
3. Kako ići u korak s vremenom, a ostati na pravom putu?
4. Kako oduševiti mlade da žive i budu poput sv. Franje?
5. Tri najvažnije stvari koje biste poručili mladima?

Učenci tijekom volontiranja vode dnevnik.

Mogu im se dati i kratke natuknice što u dnevnik pisati ili neki *input* za razmišljanje:

1. Kako se osjećam?
2. Kako vidim stvoreni svijet?
3. Koliko mi se stvari u životu podrazumijevaju?
4. Osjećam li brigu za drugoga?
5. Osjećam li brigu za okoliš?

Učenci mogu na kraju godine snimiti jedan videouradak kojim će prikazati na koji su način i oni bili *alter Christus* tijekom školske godine, te sve objaviti na mrežnim stranicama Škole.

dnevne priprave

Sveci su Božji prijatelji (sv. Franjo Asiški)
Priprema za izvođenje nastave u 1. raz. osnovne škole

Pripremila: Grozdana Drašković

Škola: Osnovna škola	Nastavni predmet: Katolički vjeronauk	Razred: 1.	Nadnevak: Prema planu u GIK-u
Predmetni učitelj: Grozdana Drašković			
Nastavna tema: PRIRODA I JA BOŽJE SMO DJELO			
Nastavna jedinica: Sveci su Božji prijatelji (sv. Franjo Asiški)			
Vrijeme potrebno za obradu: 1 školski sat			
Cilj	Učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu <i>Pjesmu brata Sunca</i> , otkrivaju dobroćinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.		
Odgovorno-obrazovni ishodi (Kurikulum)	OŠ KV A.1.1. Učenik izražava osnovne doživljaje o sebi i svijetu te pokazuje svoju radost i divljenje prema Bogu i svemu stvorenome. OŠ KV B.1.3. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi.		
Odgovorno-obrazovni ishodi (Razrada)	Kognitivna (znanje, razumijevanje): Učenik izgovara molitve Očenaš, Zdravomarijo, Slavaocu, Anđele čuvaru, zna se prekržiti. Učenici navode važne podatke iz života i djelovanja sv. Franje. Učenici kroz <i>Pjesmu brata Sunca</i> sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.		
	Afektivna (razvijanje/usvajanje stavova, interesa i navika za): Učenik izražava stav poštovanja prema ljudima oko sebe. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvorenje i stvoreni svijet.		
	Psihomotorička (vještine): Učenik u prirodi i osobama oko sebe zapaža ljepotu i sklad.		
Vrednovanje: davanje učenicima učestale, konkretne, jasne i poticajne povratne informacije tijekom njihovih uključivanja i sudjelovanja u aktivnostima (odgovaranje na postavljena pitanja, sudjelovanje u interpretacijama tekstova, igranje LearningApps digitalne igre, rješavanje radnog listića).			
Metodički sustav: interpretativno-analički metodički sustav			
Korelacija: Hrvatski jezik: Opisivanje krajolika, Slušanje jednostavnih tekstova, Izražavanje svojih misli i osjećaja Priroda i društvo: Uspoređivanje organiziranosti prirode opažajući neposredni okoliš; Uspoređivanje promjene u prirodi i opisivanje važnosti brige za prirodu i osobno zdravlje Glazbena kultura: pjevanje Likovna kultura: likovno izražavanje, crtanje			
Oblici rada: - frontalni - individualni	Nastavne metode: čitanje, interpretiranje, razgovor, tumačenje, pripovijedanje, molitva, promatranje PPT-prezentacija, opisivanje, prepoznavanje, rješavanje radnog listića, crtanje, pjevanje	Nastavna sredstva: PPT <i>Sveti Franjo Asiški</i> PPT <i>Pjesma brata Sunca</i> LCD-projektor, računalo, bojice, LearningApps digitalne igre, radni listić	
Artikulacija sata: uvodni dio: 1. Meditativno-molitveni početak 2. Motivacija s najavom teme	središnji dio: 3. Prvi susret s tekstom 4. Kratka doživljajno-spoznajna stanka 5. Izražavanje prvih dojmova 6. Interpretacija u užem smislu	završni dio: 9. Sinteza s aktualizacijom 10. Meditativno-molitveni završetak	

	7. Najava teksta 2 i prvi susret s tekstem 8. Izražavanje prvih dojmova i interpretacija u užem smislu	
Redni br.	Tijek nastavne djelatnosti	Aktivnosti za učenike
I.	<p>UVODNI DIO</p> <p>1. Meditativno-molitveni početak <i>Učenike potaknuti na sabranost te s njima moliti molitvu Očenaš u pokretima.</i></p> <p>2. Motivacija s najavom teme Kada je Bog stvorio ljude, dao im je poseban zadatak u vezi prirode, tj. zemlje. Ljudi je trebaju... <i>čuvati i obrađivati.</i> Bog je također rekao da ljudi životinjama trebaju nadjenuti... <i>ime</i>. Znao je da će to stvoriti jaču povezanost između njih. Kada mi svom ljubimcu damo ime, to znači da nam je osobito drag i da smo povezaniiji s njime. Jedan je svetac, a učili smo da su sveci prijatelji Božji, toliko volio sav stvoreni svijet da je postao zaštitnikom prirode. On je toliko bio povezan s Bogom i njegovim stvorenjima da je sve nazivao braćom i sestrama. Njegovo ime je sv. Franjo Asiški, a danas ćemo upoznati njegov život.</p> <p>SREDIŠNJI DIO</p> <p>3. Prvi susret s tekstem <i>Pokazati sadržaj PPT Sveti Franjo Asiški uz interpretativno pripovijedanje:</i> https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446632</p> <p>4. Kratka doživljajno-spoznajna stanka</p> <p>5. Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja Što vas je iznenadilo? Što vam se svidjelo? Je li vam se više svidio Franjo dok je bilo bogat i bezbrižan ili kasnije, kada je bio siromašan i pažljiv prema svima – ljudima i prirodi i životinjama? Zašto?</p> <p>6. Interpretacija u užem smislu Tko je zapamtio kako se zove država u kojoj je živio sv. Franjo? Je li netko zapamtio mjesto u toj državi?</p>	<p>Učenici slušaju upute i s vjeroučiteljicom mole molitvu Očenaš u pokretima.</p> <p>Učenici odgovaraju na pitanja vjeroučiteljice i javljaju se za riječ.</p> <p>Učenici gledaju i slušaju sadržaj PPT o životu sv. Franje.</p> <p>Učenici nakon nekoliko trenutaka tišine iznose svoje dojmove i zapažanja i odgovaraju na postavljena pitanja.</p> <p>Učenici sudjeluju u razgovoru, odgovaraju na postavljena pitanja,</p>
II.		

<p>III.</p>	<p>Kako je sv. Franjo živio kao mladić? Što mu je bila velika želja? Što je Isus želio od sv. Franje? Kako se Franjo odnosio prema siromasima? Zašto su drugi ljudi počeli slijediti sv. Franju? Sv. Franjo osjećao je snažnu povezanost sa svim Božjim stvorenjima. I stvorenja su to isto osjećala prema njemu. Što mislite, zašto je vuk poslušao sv. Franju? Zašto se zečić vraćao u naručje sv. Franji? (<i>Vuk je znao da mu sv. Franjo ne želi nauditi, osjećao je njegovu ljubav i poštovanje, razumio je što sv. Franjo želi od njega. Zečić je također znao da je siguran u rukama sv. Franje.</i>) Iako nas životinje ne mogu razumjeti kao što su razumjele sv. Franju, ipak možemo nešto učiniti za njih kao što je učinio sv. Franjo. Što bi to moglo biti? (<i>Možemo se brinuti za životinje, voljeti ih, paziti ih, s njima lijepo postupati...</i>)</p> <p><i>Slijedi igranje edukativne igre:</i> https://learningapps.org/view11620048</p> <p>7. Najava teksta 2 i prvi susret s tekstom</p> <p>Sveti Franjo napisao je i <i>Pjesmu brata Sunca</i>, koju ćemo sada čuti. Udobno se smjestite. https://edutorij.carnet.hr/materijal/4446624</p> <p>8. Izražavanje prvih dojmova i interpretacija u užem smislu</p> <p>Kako ste se osjećali dok ste slušali riječi pjesme i gledali crteže? Je li vam nešto bilo neobično? Što vam je bilo najljepše? Kako sveti Franjo naziva sve što je Bog stvorio? Jeste li kada nekoga čuli da se je nekome obratio riječima: "Draga braćo i sestre?" Kakav odnos trebaju imati braća i sestre? Kakav odnos trebaju djeca imati prema Ocu? Upravo takav odnos, pun ljubavi i poštovanja, imao je sveti Franjo prema nebeskom Ocu i stvorenoj prirodi.</p> <p><i>Slijedi edukativna igra: prepoznaj što opisuju stihovi svetog Franje Asiškog - stavi u par rečenicu i odgovarajuću fotografiju:</i> https://learningapps.org/view36378353</p> <p>ZAVRŠNI DIO</p> <p>9. Sinteza s aktualizacijom</p> <p>Od sv. Franje možemo mnogo naučiti kako se treba odnositi prema Bogu, prirodi i stvorenjima. U svakom odnosu na prvom mjestu treba biti ljubav, a iz nje proizlazi poštovanje i briga.</p>	<p>obrazlažu svoj odgovor i igraju edukativnu igru – javljaju se za riječ te nude rješenje.</p> <p>Učenici slušaju upute i gledaju PPT.</p> <p>Učenici odgovaraju na pitanja i igraju edukativnu igru – javljaju se za riječ te nude odgovor.</p>
-------------	---	---

Kako mi možemo brinuti za stvoreni svijet?
Sveti Franjo je naš uzor, zato je i postao svetac koji štiti ekološke – oni koji se brinu za dobrobit prirode, ali i životinje. Na dan kada slavimo sv. Franju Asiškog obilježava se i Svjetski dan životinja. Što mislite, zašto je tako?

Slijedi rješavanje radnog listića koji treba zalijepiti u bilježnicu:
<https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446636>

DANAS BIMO LIPOZNALI (R A F O NJ)
SVEGA KOJI SE ZOVE: (NAPISATI SLOVA PRAKVNINE REDOSLIJEDOM.)
SVETI FRANJO NAPSAD JE PJESMU BRATA (U KRUGU IZBACITI ORTEŽ KOJI ODGOVARA NAGLOVI PJESME SVETOG FRANJA.)
ODBIR ŽIVOTINJA KOJI JE PRIPISANO SVETI FRANJO:
ZAKRKHUŽI ORTEŽ KOJI PRIKAZUJE SVETOG FRANJA:
ODBIR KONDIRAT U BOLJI ODVIČE KAKOVI JE NOBIO SVETI FRANJO.

Učenici koji će ranije završiti zadatak mogu u bilježnicu nacrtati dio iz Pjesme brata Sunca koji ih se najviše dojmio.

10. Meditativno-molitveni završetak

Danas ćemo poput sv. Franje zahvaliti Bogu za divan svijet koji nas okružuje.
Učenici i vjeroučiteljica govore spontane molitve zahvale za sve što ih okružuje, a na kraju pjevaju pjesmu s pokretima *Tko stvori?*.

Učenici odgovaraju na pitanja i iznose vlastita razmišljanja.
Učenici rješavaju radni listić i lijepe ga u bilježnicu, a nakon toga govore odgovore.
Po želji, učenici u bilježnicu crtaju dio iz *Pjesme brata Sunca* koji ih se najviše dojmio.

Učenici govore spontane molitve zahvale i pjevaju pjesmu s pokretima *Tko stvori?*.

PLAN PLOČE

Učenici u svoje bilježnice lijepe radni list koji su rješavali na satu.

Literatura, izvori za učenika:

<https://ofm.hr/sv-bonaventura-zivotopis-sv-franje/>

Literatura, izvori za nastavnika:

<https://ofm.hr/sv-bonaventura-zivotopis-sv-franje/>
Izvor grafika za PPT: [canva.com/design](https://www.canva.com/design)

Kritički osvrt:

Božje djelo stvaranja (sv. Franjo Asiški)
Priprema za izvođenje nastave za 4. raz. osnovne škole

Pripremila: Grozdana Drašković

Škola: Osnovna škola	Nastavni predmet: Katolički vjeronauk	Razred: 4.	Nadnevak: Prema planu u GIK-u
Predmetni učitelj: Grozdana Drašković			
Nastavna tema: ZEMLJA JE NAŠA I BOŽJA KUĆA			
Nastavna jedinica: Božje djelo stvaranja (sv. Franjo Asiški)			
Vrijeme potrebno za obradu: 2 školska sata			
Cilj	Učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu <i>Pjesmu brata Sunca</i> , otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.		
Odgojno-obrazovni ishodi (Kurikulum)	OŠ KV A.4.1. Učenik prepoznaje dragocjenost života i sklad prirode kao dar Božje ljubavi i objašnjava svoju odgovornost za sebe, za druge i za stvoreni svijet (okoliš). OŠ KV B.4.1. Učenik otkriva i opisuje tragove Božje mudrosti u prirodi i znakove Božje objave te uočava temeljna obilježja čovjeka po kojima se pokazuje i ostvaruje kao čudesno biće i Božja slika.		
Odgojno-obrazovni ishodi (Razrada)	Kognitivna (znanje, razumijevanje): Učenik u prirodnim ljepotama, u redu i skladu prepoznaje Božje tragove. Učenik objašnjava na temelju vlastitog iskustva da svatko ima svoje mjesto i svoju zadaću u Božjemu stvoriteljskom planu. Učenik objašnjava važnost zahvalnosti i zahvalne molitve Bogu. Učenici navode važne podatke iz života i djelovanja sv. Franje. Učenici kroz <i>Pjesmu brata Sunca</i> sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.		
	Afektivna (razvijanje/usvajanje stavova, interesa i navika za): Učenik izražava stav zahvalnosti prema Bogu Stvoritelju. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvorenje i stvoreni svijet.		
	Psihomotorička (vještine): Učenik navodi primjere odgovornoga ponašanja prema stvorenome svijetu (ekologija) i konkretnim postupcima čuva svoj okoliš.		
Vrednovanje: davanje učenicima učestale, konkretne, jasne i poticajne povratne informacije tijekom njihovih uključivanja i sudjelovanja u aktivnostima (odgovaranje na postavljena pitanja, sudjelovanje u interpretacijama tekstova, sudjelovanje u likovnom stvaralačkom izražavanju, igranje LearningApps digitalne igre, rješavanje radnog listića).			
Metodički sustav: interpretativno-analički s elementima meditacijsko-stvaralačkoga metodičkog sustava			
Korelacija: Hrvatski jezik: Opisivanje krajolika Priroda i društvo: Briga za okoliš, Priroda nas okružuje; Uvjeti života (sunce, voda, tlo, zrak); Ekologija Likovna kultura: likovno izražavanje Glazbena kultura: pjevanje			

Oblici rada: - frontalni - individualni - grupni rad	Nastavne metode: čitanje, interpretiranje, usmeno izlaganje, razgovor, pisanje, tumačenje, pripovijedanje, pjevanje, molitva, promatranje PPT prezentacija, gledanje umjetničkih reprodukcija, opisivanje, pjevanje, likovno izražavanje, povezivanje i prepoznavanje, rješavanje radnog listića	Nastavna sredstva: PPT <i>Slavim Te, Gospode</i> PPT <i>Bože moj, dopusti mi</i> PPT <i>Pjesma brata Sunca</i> LCD projektor, računalo, umjetničke reprodukcije, bojice, LearningApps digitalne igre, radni listić
Artikulacija sata: uvodni dio: Meditativno-molitveni početak Motivacija Najava teksta 1	središnji dio: Prvi susret s tekstem 1 Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja Interpretacija teksta 1 u užem smislu Najava teksta 2 i susret s tekstem Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja te interpretacija teksta u užem smislu Stvaralačko izražavanje Najava teksta i susret s tekstem 3 Izražavanje dojmova, doživljaja, zapažanja te interpretacija teksta 3	završni dio: Sinteza s aktualizacijom Meditativno-molitveni završetak
Redni br.	Tijek nastavne djelatnosti	Aktivnosti za učenike
I.	UVODNI DIO Meditativno-molitveni početak <i>Učenike potaknuti na sabranost te gledanje sadržaja PPT Psalam „Slavim te Gospode“:</i> https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446615 <i>Na kraju svi molimo molitvu Slavaocu.</i> Motivacija Do sada smo već upoznali nekoliko svetaca koji su zaštitnici određenih zanimanja i slično. Nama je možda najpoznatiji sv. Nikola koji je zaštitnik... (<i>djece, siromaha, putnika</i>). Tu je još i sv. Valentin koji je zaštitnik... (<i>zaljubljenih</i>). Sv. Mihael je zaštitnik... (<i>policajaca</i>), a sv. Lucija je zaštitnica... (<i>sljepih</i>). Postoji li možda svetac koji je zaštitnik prirode i ekologa – onih koji se zalažu za čuvanje prirode? Kakve bi osobine trebao imati takav svetac?	Učenici slušaju upute, gledaju PPT i s vjeroučiteljicom mole molitvu Slavaocu. Učenici odgovaraju na pitanja vjeroučiteljice i javljaju se za riječ.

<p>II.</p>	<p>Najava teksta 1</p> <p>Jedino onaj koji voli i čuva prirodu i koji slavi Boga gledajući ono što je Bog stvorio može biti zaštitnik prirode i ekologa. Ime tog sveca je Franjo Asiški. Osim što je volio Boga i sav stvoreni svijet, on je imao i poseban dar koji mu je dodijelio Bog – mogao je komunicirati sa životinjama.</p> <p>Saznat ćemo ponešto iz njegova života.</p> <p>SREDIŠNJI DIO</p> <p>Susret s tekstem 1</p> <p><i>(Pripovijedati o svečevom životu uz potkrepljivanje činjenica s umjetničkim reprodukcijama i crtežima)</i></p> <p>Franjo Asiški rodio se 1181. ili 1182. godine u gradu Asizu, u Italiji, u obitelji Bernardone. Bio je sin bogata trgovca i majke Francuskinje. Njegovo krsno ime je Ivan, ali ga je otac iz ljubavi prema njegovoj majci nazvao Francesco (Franjo).</p> <p>Obiteljsko bogatstvo omogućavalo mu je lagodan život u društvu koje nije mnogo marilo za istinsku ljubav prema Bogu i bližnjima. Naučen na bogatstvo i raskošan život, imao je još jednu želju – postati vitezom. Zbog toga je sudjelovao u ratu, ali je u zarobljeništvu teško obolio, što ga je potaknulo na drugačije razmišljanje o tome što je u životu bitno. Nakon bolesti i obraćenja napustio je obiteljsku kuću i odbacio raskošan i raskalašen život. Živio je kao prosjak i putujući propovjednik, odjeven u smeđu, neudobnu tkaninu – tuniku, povezanu užetom. <i>(Pokazati umjetničku reprodukciju.)</i></p> <p>Susreo je Isusa Krista u crkvi sv. Damjana, kada mu je Isus s križa rekao: „Franjo, idi i obnovi moju Crkvu“. Počeo je popravljati crkvu i prikupljati kamenje za njezinu obnovu. Brinuo se i za gubavce. Potpuno se prepustio Isusovom vođenju. Na brdu La Verni sv. Franjo se duhom toliko približio svom uzoru Isusu, da je bio nagrađen presvetim ranama na vlastitom tijelu. Zbog toga ga se i prikazuje s Kristovim ranama. <i>(Pokazati umjetničku reprodukciju.)</i></p> <p>Njegovo propovijedanje o „evanđeoskom siromaštvu“ brzo se širilo, pa su mu se ubrzo priključili mnogi koji su isto mislili i koje je nadahnio sv. Franjo svojim primjerom života. Kako se njihov broj brzo povećavao, Franjo ih je okupio u red Manje braće, koji nazivamo „franjevački red“. Nekome je</p>	<p>Učenici slušaju o životu sv. Franje i gledaju reprodukcije i crteže.</p>
------------	--	---

<p>možda poznatiji naziv „fratri“. (<i>Pokazati fotografiju redovnika.</i>)</p> <p>1212. godine Franji se priključila asiška plemkinja Klara pa je tako nastao i ženski ogranak franjevačkog reda – klarise. (<i>Pokazati fotografiju redovnica.</i>)</p> <p>Prve žive jaslice uprizorio je upravo sveti Franjo Asiški 1223. godine u malom talijanskom mjestu Greccio.</p> <p>Umro je u Porcijunkuli, u Italiji, 3. listopada 1226.</p> <p>Dvije godine nakon smrti papa Inocent III. ga je proglasio svetim. Grob mu je u crkvi sv. Franje u Asizu. Zbog njegove velike ljubavi prema prirodi i stvorenjima proglašen je zaštitnikom prirode i ekologa.</p> <p>Često ga se prikazuje okruženim životinjama, a slavimo ga 4. listopada, kada se obilježava i Svjetski dan životinja. Poznat je i kao „Siromašak iz Asiza“.</p> <p>Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja</p> <p>Što vas se osobito dojmilo? Je li vam možda nešto bilo neobično? Što biste iz života svetog Franje osobito istaknuli? Zašto?</p> <p>Interpretacija teksta 1 u užem smislu</p> <p>Kako je živio sv. Franjo prije nego što je susreo Isusa Krista? Što mu je jedino bilo važno? Kada je sv. Franjo potpuno promijenio svoj način života? Je li sv. Franjo popravio samo crkve (zgrade) ili je popravio i Crkvu – zajednicu kršćana? Što mislite kako?</p> <p><i>Slijedi igra koja će pokazati kolika je usvojenost sadržaja o životu sv. Franje:</i> https://learningapps.org/view36372384</p> <p>Najava teksta 2 i susret s tekstem</p> <p>Rekli smo da je sv. Franjo primio Božji dar koji mu je omogućavao razumijevanje životinja. Čut ćemo dva izvješća koja su jako poznata (susret s vukom i propovijed uz lastavice).</p> <p><i>Interpretativno pripovijedanje teksta o pripitomljenom vuku u Gubiju (prema: https://www.frama-ofs.com/index.php/duhovnost/1248-kako-je-sveti-franjo-uspostavio-mir-između-vuka-i-gubijskih-gradana)</i></p>	<p>Učenici iznose svoje dojmove i zapažanja i odgovaraju na postavljena pitanja.</p> <p>Učenici sudjeluju u razgovoru, odgovaraju na postavljena pitanja, obrazlažu svoj odgovor i igraju edukativnu igru – javljaju se za riječ te nude rješenje.</p> <p>Učenici slušaju i gledaju ilustracije.</p>
---	--

U gradu Gubiju vladao je veliki strah zbog opasnog vuka koji je napadao ljude i životinje. Zbog toga su građani naumili ubiti ga. Sveti Franjo saznao je kakav plan imaju za vuka, ali on je odlučio riješiti problem bez nasilja. Uputio se s
prema vuku i blagoslovio ga. Pozvao ga je k sebi i rekao mu: "Brate vuče, ljudi te se boje jer im činiš zlo. Znam da te glad tjera na to. Ali, ako obećaješ da nećeš napadati ni ljude ni životinje, oni će ti zauzvrat ostavljati hranu kako više ne bi osjećao glad." Vuk se složio s Franjinim prijedlogom i svoju prednju nogu stavio u Franjinu ruku kao znak poštovanja dogovora. Svi su se divili tome što je učinio sv. Franjo, a vuk je do svoje smrti slobodno hodao gradom sit i bezopasan.

Interpretativno pripovijedanje teksta o Franjinom razgovoru s lastavicama (prema: <https://www.iluoghidelsilenzio.it/cappella-delle-rondini-alviano/>)

U malom talijanskom gradiću Alviano sv. Franjo propovijedao je Božju riječ. Zbog velikog mnoštva ljudi Franjo je morao propovijedati na trgu. No od veselog cvrkuta mnogobrojnih lastavica stvarala se buka zbog koje je sv. Franjo na trenutak morao prestati naviještati Evanđelje.

Zamolio je lastavice da zašute dok on završi ne dovrši propovijed – i one su ga poslušale. Ljudi koji su svjedočili ovom čudu bili su zadivljeni i govorili su: „Zaista je ovaj čovjek svetac!“

U tom gradu kasnije je sagrađena „Kapelica lastavica“. (Pokazati crteže sv. Franje s lastavicama i vukom.)

Izražavanje prvih dojmova, doživljaja, zapažanja te interpretacija teksta u užem smislu

Što vas je osobito iznenadilo u ova dva događaja?
Na što vas podsjeća sposobnost kakvu je imao sv. Franjo, na koje mjesto – gdje su ljudi živjeli u prekrasnom suživotu sa životinjama?
Sveti Franjo pokazao je da je svaki čovjek odgovoran za Božja stvorenja i stvoreni svijet. Kako to možemo zaključiti iz ova dva događaja?
(*Poštovati životinje, omogućiti im uvjete za život, brinuti se za njih...*)

Stvaralačko izražavanje

<p>iii.</p>	<p>Učenici će crtati svetog Franju i vuka ili sv. Franju s lastavicama ili sv. Franju okruženog životinjama.</p> <p><i>Umjesto ove aktivnosti može biti i uređivanje razrednog panoa (ako postoje uvjeti za to).</i></p> <p>Najava teksta i susret s tekstem 3</p> <p>Sveti Franjo nije bio povezan samo sa životinjama. Njemu je pri srcu bio sav stvoreni svijet jer je u svemu vidio trag Božje ljubavi i dobrote. Čut ćemo <i>Pjesmu brata Sunca</i> koju još zovu i <i>Pjesma stvorova</i>, a koju je on spjevao.</p> <p>Da bismo je doživjeli kao pjesmu slavljenja, udobno se smjestimo, umirimo se pa pažljivo slušajmo i gledajmo.</p> <p>PPT <i>Pjesma brata Sunca</i> https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446533</p> <p>Izražavanje dojmova, doživljaja, zapažanja te interpretacija teksta 3</p> <p>Kako ste se osjećali kada ste slušali riječi sv. Franje? Je li vas nešto iznenadilo? Koje raspoloženje prevladava u pjesmi? Kako sv. Franjo naziva sve stvoreno? (<i>Braćom i sestrama.</i>) Na taj način se na poseban način vidi povezanost sv. Franje sa svime stvorenim. Koga zapravo, hvaleći sve stvoreno, hvali sv. Franjo?</p> <p>Slijedi edukativna igra o <i>Pjesmi brata Sunca</i>: https://learningapps.org/view36372879</p> <p>ZAVRŠNI DIO</p> <p>Sinteza s aktualizacijom</p> <p>Kada je sv. Franjo hvalio sve stvoreno, slavio je Boga Stvoritelja. Naš život i priroda koja nas okružuje je dar Božje ljubavi, koji smo besplatno primili i za koji smo odgovorni. Na koji način smo odgovorni za sebe i svoj život? Na koji način smo odgovorni za druge, naše bližnje? Na koji način smo odgovorni za stvoreni svijet (okoliš)? Slijedi rješavanje radnog listića koji treba zalijepiti u bilježnicu:</p>	<p>Učenici izražavaju svoje dojmove, odgovaraju na postavljena pitanja i donose zaključke.</p> <p>Učenici se likovno izražavaju.</p> <p>Učenici slušaju upute i gledaju PPT.</p> <p>Učenici odgovaraju na vođena pitanja i igraju edukativnu igru – javljaju se za riječ te nude odgovor.</p>
-------------	--	---

<https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446637>

Sveti Franjo Asiški 4. listopada

Spoji parove različitim bojama:

Pjesma stvorova

Crkva sv. Damjana

Godina rođenja

Životinja i ekologija

Poruka s križa: Idi
i popravi moju crkvu.

1181./1182.

Prve žive jaslice

Gubio (Gubbio)

Godina smrti

Pjesma Brata Sunca

Svetac zaštitnik

Greccio

pripitomljeni vuk

1226.

Najdraža današnja aktivnost bila mi je:

Nakon svega što sam naučio/la
o svetom Franji osjećam se
(nacrtaj izraz lica u krug):

Meditativno-molitveni završetak:

Pjevanje pjesme *Bože moj, dopusti mi...*
<https://tinyurl.com/d6nhx4c7>

Učenici odgovaraju na pitanja i
iznose vlastita razmišljanja.
Učenici rješavaju radni listić i lijepe
ga u bilježnicu, a nakon toga govore
odgovore.

Učenici s vjeroučiteljicom pjevaju
pjesmu.

PLAN PLOČE

Učenici u svoje bilježnice lijepe radni list koji su rješavali na satu.

Literatura, izvori za učenika:

- Zdravko Reven: *Kada slaviš imendan? Izbor imena svetaca i njihovi imendani*, UPT, Đakovo, 2003.
- P. Platon Plasajec: *Svetački vijenac*, Slavonski Brod, 1966.
- Priča o susretu sv. Franje i vuka: <https://www.frama-ofs.com/index.php/duhovnost/1248-kako-je-sveti-franjo-uspostavio-mir-između-vuka-i-gubijskih-gradana>
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Franjo_Asi%C5%A1ki
- Priča o lastavicama (Kapelica lastavica u Alvianu, prevedeno s talijanskog jezika)

Sveci su Božji prijatelji (sv. Franjo)
Priprema za izvođenje nastave za 1. raz. osnovne škole

Pripremila: Marica Celjak

Škola: osnovna škola	Nastavni predmet: Katolički vjeronauk	Razred: 1.	Nadnevak:
Predmetni učitelj ili nastavnik: Marica Celjak			
Nastavna tema: Sveci su Božji prijatelji			
Nastavna jedinica: Sveci su Božji prijatelji (sv. Franjo)			
Cilj	Upoznati učenike s pričom o sv. Franji Asiškome i potaknuti ih da budu ljubazni i pažljivi prema drugima i prirodi.		
Odgojno-obrazovni ishodi (Kurikulum)	OŠ KV C.1.1. Učenik otkriva da je svaki čovjek Božje stvorenje koje treba poštovati i ljubiti te uočava važnost pomirenja i opraštanja za život u zajednici.		
Odgojno-obrazovni ishodi (Razrada)	Kognitivna (znanje, razumijevanje): - učenici će moći ispričati glavne događaje iz života sv. Franje Asiškog. - učenici će prepoznati da je sv. Franjo bio dobar prijatelj ljudima i životinjama. - učenici će moći navesti primjere kako mogu biti dobri i ljubazni prema drugima.		
	Afektivna (razvijanje/usvajanje stavova, interesa i navika za): - učenici će prepoznati važnost pomaganja i praštanja u svakodnevnom životu. - učenici će pokazati želju da budu ljubazni i brižni, kao sv. Franjo.		
	Psihomotorička (vještine): - učenici će crtežima prikazati doživljaj priče o sv. Franji - učenici će koristiti jednostavne digitalne alate.		
Vrednovanje:			
Metodički sustav:			
Korelacija: Hrvatski jezik: Učitelj čita/prepričava priču o sv. Franji Asiškome naglas, dok učenici slušaju i gledaju ilustracije. Nakon čitanja, učenici razgovaraju o priči i odgovaraju na pitanja; vođena rasprava o tome što su naučili iz priče i igra asocijacija, igra pantomime Likovna kultura – izražavanje crtanjem. Glazbena kultura: pjevanje i slušanje pjesme <i>Vijek hvaljen budi</i> .			
Ishodi međupredmetnih tema: osr B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjećaje drugih. ikt A.1.2. Učenik se uz učiteljevu pomoć služi odabranim uređajima i programima. uku B.1.4. Samovrednovanje/samoprocjena. Na poticaj i uz pomoć učitelja procjenjuje je li uspješno riješio zadatak ili naučio.			

Oblici rada: - frontalni - individualni	Nastavne metode: usmeno izlaganje, promatranje, vođeni razgovor, usmeno izražavanje, likovno izražavanje, glazbeno izražavanje	Mediji komuniciranja: LCD-projektor, osobno računalo, interaktivna ploča
Artikulacija sata: uvodni dio: 8 – 10 min 1. Molitveni početak 2. Motivacija 3. Najava teme	središnji dio: 15 – 20 min 4. Prvi susret s pričom o Franji 5. Izražavanje doživljaja –likovno izražavanje 6. Interpretacija u užem smislu	završni dio: 20 – 25 min 8. Sinteza s aktualizacijom 9. Vrednovanje 10. Molitveni završetak
TJEK NASTAVNE DJELATNOSTI		AKTIVNOSTI ZA UČENIKE
<p>Tijek sata prati prezentacija (može se naći na poveznici): https://carnet-my.sharepoint.com/:p/g/personal/marica_celjak_sk_ole_hr/EdZH7KTCeMVCgkdr1stuQBWjmrZFDVxipPdmnf1JqNNA?e=3XMPH6</p> <p>UVODNI DIO <i>(Nastavnik poziva učenike na molitvu – slajd 3.)</i></p> <p>1. Molitveni početak Hvalite i blagoslivljajte Gospodina moga, zahvaljujte njemu! Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu...</p> <p>2. Motivacija <i>(Aktivnost: zagonetni pojam: "SVETAC – SVECI" – slajd 4. Nastavnik izgovara rečenice – asocijacije.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Živimo u raju s Bogom. - Jako smo dobri prijatelji i Bogu i ljudima. - Dok smo bili među ljudima pomagali smo siromašnima. - Na slikama nas crtaju sa zlatnim ili žutim krugom oko glave. - U petak je bio blagdan kada ste se prisjetili i nas. - Neki od vas su dobili imena po nama... <p><i>(Nakon što su učenici pogodili pojam, nastavnik piše riječ SVECI na ploču i najavljuje temu.)</i></p> <p>3. Najava teme Sveci su dobri prijatelji i Bogu i svima nama, o njima smo već čuli na prošlom satu kada smo upoznali Majku Terezu.</p>		<p>Na početku sata zajedno molimo.</p> <p>Učenici trebaju pogoditi zagonetni pojam – usmeno odgovaraju.</p>

<p>Otvorite sada svoje crtančice i napišite naslov: SVECI SU PRUJATELJI.</p> <p>Dragi vjeroučenici, danas ćemo upoznati još jednog Božjeg prijatelja. To je sv. Franjo. Saznat ćemo kakav je bio i što od njega možemo naučiti. Pogledajte sliku i recite koje životinje prepoznajete? Ima li neka životinja koje se bojite? Ja se bojim vuka, a vi? Što mislite, boji li se i Franjo vuka? (slajd 6)</p> <p>SREDIŠNJI DIO</p> <p>4. Prvi susret s pričom o Franji</p> <p>Pogledajte priču koja slijedi i saznajte odgovor na moje pitanje. (slajd 7)</p> <p>I, kako vam se svidjela priča? A kako vam se sviđa naš Franjo? Sjećate li se mogeg pitanja s početka priče? Upitala sam vas: boji li se Franjo vuka? (slajd 8)</p> <p>5. Izražavanje doživljaja</p> <p>O kome smo gledali film? Nacrtaj što ti se najviše svidjelo u priči. (Nakon izvršenog zadatka učenici pokazuju radove, nastavnik ih poziva da i usmeno ispričaju što su crtali.)</p> <p>7. Interpretacija u užem smislu</p> <p>Vođeni razgovor uz prezentaciju (Nastavnik uz slike na prezentaciji učenicima pomaže da upoznaju Franju i saznaju što je dobro činio drugima.)</p> <p>A tko se u priči bojao vuka? (siromašni seljaci) Koga su seljaci zamolili za pomoć? (Franju) (slajd 9)</p> <p>Što je Franjo napravio? (zamolio je Boga za pomoć) (slajd 10 i 11)</p> <p>...a onda je Franjo je razgovarao s vukom. Nazvao ga je bratom. Vuk se raznježio i bilo mu je drago što se netko prema njemu prijateljski odnosi. I tako je Franjo riješio problem siromašnih seljaka. Lijepa riječ i prijateljsko ponašanje mogu nam biti na pomoć u mnogim situacijama. (slajd 12)</p>	<p>Učenici slušaju.</p> <p>Učenici prepisuju naslov.</p> <p>Gledaju video.</p> <p>Odgovaraju na pitanja.</p> <p>Učenici izvršavaju zadatak, pokazuju radove, usmeno obrazlažu.</p> <p>Učenici usmeno odgovaraju na pitanja.</p>
--	---

Kao što je bio dobar siromašnim seljacima, ali i vuku, tako je Franjo bio dobar prema svim Božjim stvorenjima, volio je prirodu i slavio je Boga. Sve je nazivao svojom braćom i sestrama jer nas je sve stvorio Bog.
Odrekao se bogatstva i slave kako bi bio što sličniji Isusu.

ZAVRŠNI DIO:

8. Sinteza s aktualizacijom

Kada biste htjeli opisati Franju, koje biste riječi upotrijebili? Kakav je bio Franjo?

Kako je Franjo postao svet?

I vi možete postati sveti kao i Franjo.

Pogledajte slike i saznajte što trebate činiti.

(Nastavnik pokazuje slike ili učenicima zadaje zadatak da u digitalnom alatu traže parove na pametnoj ploči i usmeno obrazlažu. Ukoliko nema tehničkih preduvjeta slike treba isprintati i tada učenici u paru izvršavaju zadatak – jedni drugima objašnjavaju slike.)

(slajd 15 i 16)

(Ili učitelj zadaje igru riječima: može organizirati igru u kojoj učenici izvode pantomimu riječi povezanih sa svetim Franjom, npr. ljubav, životinje, prijateljstvo, pomaganje, a ostali učenici pogađaju što je prikazano.)

(Vrednovanje za učenje)

<https://learningapps.org/8172260>

Mi možemo jedni druge tješiti. Jer smo braća i sestre trebali bismo se uvijek lijepo ponašati jedni prema drugima, kao što to čine Klara i Ivan. Poslušajmo o čemu razgovaraju:

„Znaš, Ivane, ja bih htjela biti svetica poput sv. Klare po kojoj sam dobila ime“, rekla je Klara.

„Ti si uvijek dobra prema svima, rado pomažeš, oprostiš mi kada te naljutim, a i uvijek podijeliš sa mnom sve slatkiše. Mislim da možeš postati svetica.“

Što mislite, djeco, može li naša Klara postati svetica?

(slajd 17)

9. Vrednovanje:

Vrednovanje kao učenje:

Sveci – vrednovanje – vidi u prilogu.

Vrednovanje naučenog:

(Nastavnik usmeno pita učenike.)

1. Kako se zove svetac kojeg smo danas upoznali?

2. Nabroji barem tri osobine sveca.

Učenici izvršavaju zadatak usmeno ili na „pametnoj“ ploči – tada dolazi nekoliko učenika (jedan po jedan) koji spajaju parove i obrazlažu svoj odgovor.

<p>3. Navedi što ti možeš učiniti svaki dan da postaneš sličan sv. Franji.</p> <p>10. Molitveni završetak <i>(Nastavnik može dogovoriti s učiteljicom razredne nastave da na satu Glazbene kulture uvježba s učenicima pjesmu „Pjesma stvorova“.)</i></p>	<p>Učenici ispunjavaju tablicu/samovrednovanje.</p> <p>Učenici usmeno odgovaraju na pitanja.</p> <p>Učenici pjevaju pjesmu koju su naučili na satu Glazbene kulture.</p>
<p>PLAN PLOČE https://carnet-my.sharepoint.com/:p:/g/personal/marica_celjak_skole_hr/EdZH7KTCeMVCgbkdrG1stuQBWjmrZFDVxipPdmnf1jQnNA?e=3XMPH6</p>	
<p>Literatura, izvori za učenika:</p>	<p>T. Petković, S. Lipovac, J. Šimunović, <i>U Božjoj ljubavi, udžbenik za Katolički vjeronauk za prvi razred OŠ</i>, Glas Koncila, Zagreb, 2020.</p>
<p>Literatura, izvori za nastavnika:</p>	<p>T. Petković, S. Lipovac, J. Šimunović, <i>U Božjoj ljubavi, udžbenik za Katolički vjeronauk za prvi razred OŠ</i>, Glas Koncila, Zagreb, 2020.</p> <p><i>Kurikulum nastavnog predmeta Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj,</i> https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_10_216.</p> <p><i>Biblija,</i> https://biblija.ks.hr/</p> <p><i>Priručnik za 1. razred</i></p>
<p>Ilustracije i izvori:</p>	<p><i>Ivan i Klara:</i> Milena Dodig Qumran2.ne Pixabay.com <i>Video-lutkarski igrokaz,</i> Martina Horvat i sin</p>

Prilog za vrednovanje kao učenje preuzet iz priručnika za 1. razred OŠ 3.3. Svetac-moj prijatelj ilustracije: <https://chatgpt.com/g/g-pmuQfob8d-image-generator/>

Prilog:

JA SAM KAO SVECI KAD

NACRTAJ
AKO SE SLAŽEŠ

JA SAM KAO SVECI KAD

NACRTAJ
AKO SE SLAŽEŠ

POMAŽEM

POMAŽEM

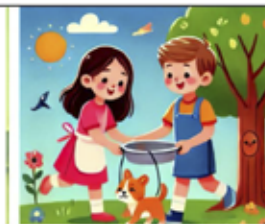
BUDEM DOBAR
PRIJATELJ

BUDEM DOBAR PRIJATELJ

IZVRŠAVAM SVOJE
DUŽNOSTI

IZVRŠAVAM SVOJE
DUŽNOSTI

NACRTAJ SVOJ
PRIJEDLOG

NACRTAJ SVOJ PRIJEDLOG

Pjesma stvorova sv. Franje Asiškog
Priprema za izvođenje nastave za 3. raz. srednje škole

Pripremio: dr. sc. Petar Smontara, prof. savjetnik

Škola: srednja škola	Nastavni predmet: Katolički vjeronauk	Razred: 3. Pojedini dijelovi uz prilagodbu aktivnosti i sadržaja u svima.	Nadnevak: Prema GIK-u ili prigodno
Predmetni nastavnik: Petar Smontara			
Nastavna tema: Moral koji oslobađa			
Nastavna jedinica: <i>Pjesma stvorova sv. Franje Asiškoga</i>			
Cilj	Izraziti zabrinutost zbog znakova vremena koji ukazuju na globalnu ekološku i krizu solidarnosti te na temelju biblijske i Franjine poruke (o međusobnoj uzajamnosti i ovisnosti), prihvatiti suodgovornost za stvoreno (EV 42) i ponašati se u skladu sa socijalnim načelom održivog razvoja.		
Odgojno-obrazovni ishodi (Kurikulum)	SŠ KV A 3.1. Učenik objašnjava kršćansko poimanje čovjeka kao slike Božje. SŠ KV C 3.3. Učenik analizira pojmove <i>obraćenje, Božje milosrđe, praštanje</i> . SŠ KV A 3.3. Učenik prosuđuje mladenačku moralnost te prisutnost religioznih i etičko-moralnih sadržaja u znanosti, kulturi i medijima.		
Odgojno-obrazovni ishodi (Razrada)	Kognitivna (znanje, razumijevanje) Učenik (na temelju Pjesme stvorova) objašnjava kršćansku sliku čovjeka i njegov odnos prema svim stvorenjima.		
	Afektivna (razvijanje/usvajanje stavova, interesa i navika za) Učenik vrednuje utjecaj postmoderne kulture na čovjekovu religioznost (odnos prema Bogu) i moralnost (odnos prema prirodi i drugim ljudima).		
	Psihomotorička (vještine) Učenik prihvaća suodgovornost za (su)život u miru i zaštitu čovjekove okoline.		
Vrednovanje: Formativno – refleksija u obliku izlazne kartice, domaća zadaća. Sumativno – radni list, različiti ostvaraji učenika, usmena provjera.			
Metodički sustav: kombinirani (kombinacija predavačko-heurističkoga, interpretacijsko-analitičkoga i problemsko-stvaralačkoga metodičkog sustava).			
Korelacija: Hrvatski jezik (Tradicionalni lirski oblici) Talijanski jezik (<i>Cantico delle creature</i>) Likovna umjetnost (Giotto di Bondone) Biologija (Zaštita okoliša) Geografija (Italija – Umbrija).			
Oblici rada - individualni - frontalni - rad u paru	Nastavne metode - usmeno izlaganje, čitanje i rad na tekstu, interpretacija, razgovor	Nastavna sredstva - tekstovi iz različitih izvora, zvučni zapis, bijela ploča i flomaster, prijenosno računalo	
Artikulacija sata Uvodni dio Molitveni početak Motivacija Najava teme	Središnji dio Kratko izlaganje Čitanje i rad na tekstu Samostalni rad učenika Heuristički razgovor	Završni dio Sinteza (s aktualizacijom) Zadavanje domaćeg uratka Meditativni završetak	

Redni br.	Tijek nastavne djelatnosti	Aktivnosti za učenike
I.	<p>UVODNI DIO</p> <p>Molitveni početak „U mračnim vremenima često je šačica ljudi (...) bila u stanju preokrenuti povijesni razvoj, jer su se nadali kada više nije bilo nikakve nade“ (Roger Schutz). Sveti Franjo je „ostavio sve iz ljubavi prema Gospodinu (...), a njegova <i>Pjesma stvorova</i> je postala neokaljano zrcalo Božje slave (...)“ (papa Pavao VI.).</p> <p>Motivacija se temelji na poticajnim pitanjima koja sadržajno proizlaze iz molitvenog početka i likovnog predloška.</p> <p>Najava teme – analiza <i>Pjesme stvorova</i> i povezivanje njezinih motivacijskih cjelina s drugim relevantnim vjeronaučnim sadržajima i kršćanskom ekoetikom.</p> <p>SREDIŠNJI DIO</p>	<p>Tijekom molitvenog početka učenici slušaju skladbu Héctora Péreza <i>Stvaranje svijeta</i> (dostupna na poveznici https://youtu.be/nxdv2hxg1HQ?feature=shared).</p> <p>Učenici odgovaraju na postavljena pitanja i promatraju Giottovu sliku <i>Propovijed pticama</i>.</p>
II.	<p>Kratko izlaganje temelji se na prijedlozima izvora/literature za nastavnika, a sadržajno obuhvaća Franjinu duhovnu fizionomiju, sliku Boga i skrb za sva stvorenja (Čovo).</p> <p>Čitanje i rad na tekstu Nakon čitanja <i>Pjesme</i>, slijedi interpretacija u užem smislu (Tkalac i Vuleta). Motivacijska cjelina pjesme o <i>majci Zemlji</i> sadržajno se povezuje s ekologijom u teologiji (Pozaić).</p> <p>Samostalni rad učenika Zadaci za rad u paru i u skupinama</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koje egzistencijalne motive u <i>Pjesmi</i> navodi sv. Franjo govoreći o odnosu čovjeka i Boga? Kakvu sliku Boga posreduje? 2. Navedite i objasnite društvene probleme koji dolaze s globalizacijom te kako se sve medijski preoblikuju. 3. Što znači očuvati stvoreno i kako se može pridonijeti očuvanju okoliša? <p>Skupina 1 Napravite osobnu kartu sv. Franje, analizirajte jednu od Giottovih slika s motivom iz njegova života, a motiv Vode iz <i>Pjesme</i> objasnite iz perspektive sakramenta krštenja i kao jedan od sakramentalata.</p> <p>Skupina 2 Argumentirajte zašto je mir <i>plod ljubavi</i>, analizirajte Franjino poimanje smrti i posljedice smrtnoga grijeha te objasnite važnost i učinke sakramenta pomirenja.</p> <p>Skupina 3</p>	<p>Učenici tijekom izlaganja pišu natuknice s ploče u bilježnicu, a sintezu izlaganja, u obliku pisanog uručka, dobivaju na kraju nastavnog sata.</p> <p>Učenici nakon čitanja <i>Pjesme</i> označavaju dijelove koji su ih se najviše (emocionalno) dojmili. Oni koji žele izražavaju zašto.</p> <p>Učenici rade u paru ili manjim skupinama. Prije samostalnog rada možete im podijeliti različite tematske sadržaje ili (multimedijske) izvore pomoću kojih mogu istraživati i dolaziti do odgovora.</p>

<p>III.</p>	<p>Objasnite pojam čovjeka kao <i>slike Božje, sustvaratelja i čuvara stvorenoga</i>. Navedite dvije biljke koje se upotrebljavaju u (liturgijskom) slavljenju Boga, odnosno dvije životinje koje su ujedno i kršćanski simboli. Objasnite ih. U čemu se očituje zajednička sudbina životinja i ljudi? Opišite ukoliko problem ugrožavanja i zlorabe životinja na temelju sadržaja teologa fra B. Vulete (str. 70-73).</p> <p>Heuristički razgovor usmjeren je na rezultate rada učenika, uz dodatna tumačenja ili ispravke, sukladno potrebi.</p> <p>ZAVRŠNI DIO Sinteza (s aktualizacijom – sudjelovanjem u Projektu) <i>Čovjek kao slobodno biće čini pogreške prema Bogu, drugima i prirodi. S kršćanskog stajališta tada griješi i gubi odnos. Da bi ga obnovio potrebni su mu (po)mir(enje) i odgovornost.</i></p> <p>Meditativni završetak Nastavni sat završava riječima sv. Klare neposredno prije smrti: „Bože, hvala Ti što si me stvorio“.</p>	<p>Domaći uradak Napravite memento, umnu mapu ili plakat u digitalnom alatu Canva sažimajući 10. (Očuvanje stvorenoga) poglavlje iz <i>DOCAT-a</i> (str. 237-249).</p> <p>Učenici na <i>post-it</i> pišu svoje dojmove i po izlasku iz učionice lijepe ih uz reprodukcije Giottovih slika <i>Propovijed pticama i Franjo i vuk</i>.</p>
<p>PLAN PLOČE</p> <p style="text-align: center;">Pjesma stvorova</p> <ul style="list-style-type: none"> - sv. Franjo Asiški (Giovanni Bernardone), 1225. – 1226. - kantik s 12 motivacijskih cjelina od kojih su zadnje dvije sastavljene 10-ak mjeseci kasnije - svjetopisamska nadahnutost, jednostavnost, vertikalno silazno kretanje motiva u <i>Pjesmi</i> - predzadnja i zadnja strofa svojim motivima razlikuju se od prethodnih – govore o milosrđu i praštanju - Giotto di Bondone, barok, 28 prizora iz Franjinog života (<i>Propovijed pticama, Franjo i vuk...</i>) - Post 1,28 b (čovjek – sustvaratelj), Ps 8, enciklika <i>Laudato si'</i> - <i>Ekološka kriza je ponajprije kriza morala i zbiljski prijezir spram čovjeka</i> (sv. Ivan Pavao II.) 		
<p>Literatura, izvori za učenika</p>	<p><i>DOCAT – što činiti? Socijalni nauk Crkve za mlade s predgovorom pape Franje</i>, Split, 2016. Vuleta, Božo, <i>Taj divni Božji svijet – vjemik i ekologija</i>, Zagreb – Frankfurt, 1991.</p>	
<p>Literatura, izvori za nastavnika</p>	<p>Čovo, Ante, <i>Sveti Franjo u izgradnji Crkve</i>, Split, 2008. Hall, James, <i>Rječnik tema i simbola u umjetnosti</i>, Zagreb, 1991. Jakubin, Marijan, <i>Vodič kroz povijest umjetnosti</i>, Zagreb, 2003. Pozaić, Valentin (ur.), <i>Ekologija: znanstveno-etičko-teološki upiti i obzori</i>, Zagreb, 1991. Tkalac, Antonio, <i>Franjo Asiški: Pjesma stvorova – analiza iz kuta ekologije čovjeka</i>, u: <i>Spectrum</i> 54 (1), str. 73-86.</p>	
<p>Kritički osvrt:</p>		

aktivnosti i materijali

Bogoslovne kreposti

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Katarina Pučar**

Odgojno-obrazovni ishodi

Učenici pomoću prikladnih tekstova i drugih materijala objašnjavaju značenje i važnost triju bogoslovnih kreposti: vjere, nade (ufanja) i ljubavi za kršćanski život.

Uvodni zadatak

Dopuni biblijske rečenice riječima tako da po tri puta upotrijebiš riječi vjera/nada/ljubav koje smiješ deklinirati. Posluži se tekstom Novoga zavjeta kao pomoć.

Tko ne ljubi, ne poznaje Boga jer Bog je _____. (1 Iv 4,8)

Ta milošću ste spašeni po _____. (Ef 2,8)

U _____ budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! (Rim 12,12)

Želimo ipak da svatko od vas sve do svršetka pokazuje tu istu gorljivost za ispunjenje _____. (Heb 6,11)

_____ te tvoja spasila. (Lk 7,50)

A povrh svega – _____, to je sveza savršenstva. (Kol 3,14)

(d)a bismo (...) mi pribjeglice imali snažno ohrabrenje da se držimo ponuđene _____. (Heb 6,18)

_____ bez djela je mrtva. (Jak 2,26)

A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav – to troje – ali najveća je među njima _____. (1 Kor 13,13)

Rješenja:

Tko ne ljubi, ne poznaje Boga jer Bog je ljubav. (1 Iv 4,8)

Ta milošću ste spašeni po vjeri! (Ef 2,8)

U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! (Rim 12,12)

Želimo ipak da svatko od vas sve do svršetka pokazuje tu istu gorljivost za ispunjenje nade. (Heb 6, 1)

Vjera te tvoja spasila. (Lk 7,50)

A povrh svega – ljubav, to je sveza savršenstva. (Kol 3,14)

... (d)a bismo (...) mi pribjeglance imali snažno ohrabrenje da se držimo ponuđene nade. (Heb 6,18)

Vjera bez djela je mrtva. (Jak 2,26)

A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav – to troje – ali najveća je među njima ljubav. (1 Kor 13,13)

Nakon što si provjerio točnost svojih izreka, odluči želiš li više doznati o vjeri, nadi ili ljubavi, pa prijeđi na zadatak koji o toj kreposti govori.

Zadatak vjere

Učenicima se biblijski tekst pripremi ispisan na listu papira.

Pročitaj biblijski tekst

Dođu tako u Jerihon. Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev. Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: »Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!« Mnogi ga ušutkivahu, ali on još jače vikaše: »Sine Davidov, smiluj mi se!« Isus se zaustavi i reče: »Pozovite ga!« I pozovu slijepca sokoleći ga: »Ustani! Zove te!« On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. Isus ga upita: »Što hoćeš da ti učinim?« Slijepac mu reče: »Učitelju moj, da progledam.« Isus će mu: »Idi, vjera te tvoja spasila!« I on odmah progleda i uputi se za njim. (Mk 10,46-52)

Bojama u tekstu označi gdje doznajmo važne informacije o Bartimeju:

PLAVOM BOJOM = mjesto gdje se događaj zbiva

CRNOM BOJOM = bolest od koje boluje Bartimej

ZELENOM BOJOM = ime Bartimejevog oca

LJUBIČASTOM BOJOM = način na koji preživljava

Daljnijm nizom boja označi u tekstu gdje vidimo neke osobine koje Bartimej pokazuje svojim ponašanjem:

CRVENOM BOJOM	= uporan
ŽUTOM BOJOM	= hrabar
NARANČASTOM BOJOM	= odlučan
RUŽIČASTOM BOJOM	= ima veliku vjeru

Moguće rješenje (dopuštaju se određena odstupanja, posebno u rasporedu toplih boja):

Dođu tako u Jerihon. Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev. Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: »Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!« Mnogi ga ušutkivahu, ali on još jače vikaše: »Sine Davidov, smiluj mi se!« Isus se zaustavi i reče: »Pozovite ga!« I pozovu slijepca sokoleći ga: »Ustani! Zove te!« On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. Isus ga upita: »Što hoćeš da ti učinim?« Slijepac mu reče: »Učitelju moj, da progledam.« Isus će mu: »Idi, vjera te tvoja spasila!« I on odmah progleda i uputi se za njim.

Usporedi svoju vjeru s onom prosjaka Bartmeja. Odaberi jedan završetak rečenice, prepisi je i završi svojim riječima.

- jednako jaka. To se vidi po tome što...
- približno jaka. Teško mi je ostati vjeran kada...
- malo slabija. Obično je se sjetim dok...
- puno slabija. Mislim da je to tako zato jer...

Zadatak nade

Pročitaj biblijski tekst.

A Isus se uputi na Maslinsku goru. U zoru eto ga opet u Hramu. Sav je narod hrlio k njemu. On sjede i stade poučavati. Uto mu pismoznanci i farizeji dovedu neku ženu zatečenu u preljubu. Postave je u sredinu i kažu mu: »Učitelju! Ova je žena zatečena u samom preljubu. U Zakonu nam je Mojsije naredio takve kamenovati. Što ti na to kažeš?« To govorahu samo da ga iskušaju pa da ga mogu optužiti. Isus se sagne pa stane prstom pisati po tlu. A kako su oni dalje navaljivali, on se uspravi i reče im: »Tko

je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen.« I ponovno se sagnuvši, nastavi pisati po zemlji. A kad oni to čuše, stadoše odlaziti jedan za drugim, počevši od starijih. Osta Isus sâm – i žena koja stajaše u sredini. Isus se uspravi i reče joj: »Ženo, gdje su oni? Zar te nitko ne osudi?« Ona reče: »Nitko, Gospodine.« Reče joj Isus: »Ni ja te ne osuđujem. Idi i odsada više nemoj grijешiti.« (Iv 8,1-11)

■ **Zamisli se u položaju žene koju dovode pred Isusa i traže za nju smrtnu kaznu.**

- Razmišljaj kako se nada kod žene mijenja kroz događaj.
- Pronađi u tekstu mjesto gdje je prvi put naglašeno da se žena nalazi u sredini.
- Opiši u kratkom monologu kako se osjeća i koliko u njoj u tom trenutku ima nade da bi mogla preživjeti dan.
- **Pronađi u tekstu kada je drugi put naglašeno da žena stoji u sredini.**
- Opiši u kratkom monologu kako se osjeća i koliko u njoj u tom trenutku ima nade da bi mogla preživjeti dan. Usporedi dva teksta koja si sastavio.
- Zaključi zbog čega se mijenja količina nade koju žena osjeća.
- Usporedi i oboji redove odgovarajućom količinom boje po ključu: u kojem odnosu u svom životu osjećaš više, a gdje manje nade:

MOJA OBITELJ

MOJI PRIJATELJI

MOJE ŠKOLOVANJE

MOJI HOBIJI

MOJ ODNOS S BOGOM

Zadatak ljubavi

Pročitaj biblijski tekst.

Bijaše pred blagdan Pashe. Isus je znao da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu, budući da je ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio. I za večerom je đavao već bio ubacio u srce Judi Šimuna Iškariotskoga da ga izda. A Isus je znao da mu je Otac sve predao u ruke i da je od Boga izišao te da k Bogu ide pa usta od večere, odloži haljine, uze ubrus i opasa se. Nalije zatim vodu u praonik i počne učenicima prati noge i otirati ih ubrusom kojim je bio opasan. Dođe tako do Šimuna Petra. A on će mu: »Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?« Odgovori mu Isus: »Što ja činim, ti sada ne znaš, ali shvatit ćeš poslije.« Reče mu Petar: »Nećeš mi prati nogu nikada!« Isus mu odvrati: »Ako te ne operem, nećeš imati dijela sa mnom.« Nato će mu Šimun Petar: »Gospodine, onda ne samo noge nego i ruke

i glavu!« Kaže mu Isus: »Tko je okupan, ne treba drugo da opere nego noge – i sav je čist! I vi ste čisti, ali ne svi!« Jer znao je tko će ga izdati. Stoga je i rekao: »Niste svi čisti.« Kad im dakle oprao noge, uze svoje haljine, opet sjede i reče im: »Razumijete li što sam vam učinio? Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! Ako dakle ja – Gospodin i Učitelj – vama oprah noge, treba da i vi jedni drugima perete noge. Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih.« (Iv 13,1-15)

Pokušaj prepoznati što sve u ovom događaju Isus radi zbog osjećaja ljubavi.

Možda si uočio:

Sprema se umrijeti za druge.

Pere učenicima noge.

Strpljivo objašnjava Petru što radi.

Ne imenuje Judu, iako zna da će ga izdati.

Primjerom daje učenicima primjer kako se treba ponašati prema bližnjima.

Izreži rečenice i složi ovih pet primjera redoslijedom tako da na vrh staviš rečenice koje pokazuju najviše ljubavi.

Razmisli i navedi pet primjera kakvim ponašanjem ti svjedočiš ljubav prema bližnjima u svom životu!

Završni zadatak

- Napravi lik superjunaka koji će predstavljati krepost koju si proučavao.
- Razmisli kojom bojom ćeš obojati svoj lik.
- Stavi mu u ruke neki simbol koji će predstavljati osjećaj koji baš on prenosi svijetom.
- Nacrtaj mu izraz lica.
- Možeš dodati i situaciju u kojoj bi takav superjunak bio posebno koristan svijetu.

Nada koja ne razočarava

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Katarina Pučar**

Odgojno-obrazovni ishodi

Učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.

Učenici na temelju analize bule *Spes non confundit* (*Nada koja ne razočarava*) obrazlažu značenje i znakove kršćanske nade.

Igra: Nada (u pobjedu) koja ne razočarava

Upute: Učenici rješenja mogu tražiti samostalno ili u skupinama.

Predloženi princip bodovanja za svaki zadatak:

- 3 boda • prvi pojedinac/skupina koji je donio točno rješenje
- 2 boda • ostali pojedinci/skupine koji su donijeli točno rješenje
- 1 bod • dobiva pojedinac/skupina koja nije točno riješila zadatak, ako iskoristi mogućnost ispravka
- 0 bodova • ako nakon ispravka i dalje pojedinac/skupina nisu dali točno rješenje, ne dobivaju se bodovi za taj zadatak i prelazi se na sljedeći.

Radni list:

Ime pojedinca (skupine):		
Br. zadatka	Rješenje	Ispravak
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Rješenja:

Što papa preporuča kao priliku za oživljavanje nade?	(JUBILEJ)
Što dobiva hodočasnik koji u godini jubileja dođe u Rim?	(OPROST)
Za koji osjećaj papa naglašava da ga ljudi u moderno vrijeme moraju ponovno otkriti?	(STRPLJENJE)
Kako se može opisati kršćanski život koji vodi prema Isusu?	(kao PUT)
Što predstavljaju mladi u Crkvi i svijetu? (Odgovor su 2 riječi.)	(RADOST i NADU)
Sa čime papa uspoređuje nadu kako bi naglasio da je moramo imati mnogo u svom životu?	(BOGATSTVOM)
Na kojem sakramentu kršćani temelje svoju vjeru u uskrsnuće?	(KRŠTENJU)
Koji je simbol kršćanske kreposti nade?	(SIDRO)

ZADATAK 1

Svi se nadaju. U srcu svakoga čovjeka prebiva nada kao želja i očekivanje dobra, iako ne zna što mu sutra nosi. Međutim, nepredvidljivost budućnosti ponekad izaziva proturječne osjećaje: od povjerenja do straha, od smirenosti do očaja, od sigurnosti do sumnje. Često susrećemo obeshrabrene ljude koji u budućnost gledaju sa skepsom i pesimizmom, kao da im ništa ne može donijeti sreću. Neka ovaj Jubilej bude svima prilika za oživljavanje nade. Riječ Božja pomaže nam pronaći razloge za to. (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

Što papa preporuča kao priliku za oživljavanje nade?

ZADATAK 2

Jubilej je proslava (obično okrugle) obljetnice nekoga značajnijega događaja (stupanja na prijestolje, osnutka neke institucije, početka javnoga djelovanja neke osobe, izlaženja nekog lista i sl.). Značenje riječi potječe iz starodrevnog Izraela, gdje se svake pedesete godine trubljom oglašavala »godina opraštanja«. Tako je nastao zakon o zastari dugova; zemlja pod ovrhom morala se vratiti vlasniku, a robovi osloboditi. Ustanovu »godine opraštanja« preuzelo je od Židova kršćanstvo u obliku »svete godine«. Za vrijeme »svete godine« Rim pohode hodočasnici iz različitih zemalja, a papa im podjeljuje potpuni, tzv. jubilarni oprost. (Prema: jubilej. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2024. Pristupljeno 4.8.2024. <https://enciklopedija.hr/clanak/jubilej>)

Što dobiva hodočasnik koji u godini jubileja dođe u Rim?

ZADATAK 3

Nadalje, u dobu interneta, u kojem su prostor i vrijeme istisnuti s tim ovdje i sada, strpljenje nije rado viđen gost. Kad bismo se još uvijek mogli diviti stvorenom svijetu, mogli bismo shvatiti koliko je strpljenje presudno. Čekati promjenu godišnjih doba s njihovim plodovima; promatrati život životinja i njihove razvojne cikluse; imati jednostavan pogled svetoga Franje, koji je u svojoj Pjesmi brata Sunca, napisanoj prije točno 800 godina, shvaćao stvaranje kao veliku obitelj, a Sunce i Mjesec nazvao bratom i sestrom. Ponovno otkriti strpljenje jako je dobro za nas same i za druge. (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

Za koji osjećaj papa naglašava da ga ljudi u moderno vrijeme moraju ponovno otkriti?

ZADATAK 4

Sveti Pavao često spominje strpljivost kako bi istaknuo važnost ustrajnosti i pouzdanja u Božje obećanje, ali prije svega svjedoči da je Bog strpljiv s nama. On je »Bog postojanosti i utjehe« (Rim 15, 5). Strpljenje, koje je također plod Duha Svetoga, održava nadu živom i jača je kao krepost i način života. Zato naučimo često tražiti milost strpljivosti, koja je kći nade i ujedno je podupire i jača. Iz te isprepletenosti nade i strpljivosti postaje jasno da je kršćanski život put, koji treba također jake trenutke kako bi se hranilo i jačalo nadu, tu nezamjenjivu pratiteljicu koja daje nazrijeti cilj: susret s Gospodinom Isusom. (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

Kako se može opisati kršćanski život koji vodi prema Isusu?

ZADATAK 5

Gledati u budućnost s nadom također znači imati viziju života ispunjenu entuzijazmom koju valja dalje prenositi. Znakove nade trebaju i oni koji su sami znak nade, a to su mladi. No, tužno je vidjeti mlade bez nade. Neizbježno je, međutim, da se sadašnjost živi s melankolijom i dosadom kada je budućnost neizvjesna i ne daje prostora snovima, kada studij ne nudi nikakvu perspektivu, a raširena nezaposlenost ili manjak dovoljno stabilnog zaposlenja prijeto uništavanjem želja. Iluzija droge, rizik od prijestupa i težnja za prolaznim izazivaju kod njih više zbunjenosti nego kod drugih i zamagljuje ljepotu i smisao života, tjerajući ih u mračne ponore i na autodestruktivna djela. Neka zato Jubilej dovede u Crkvi i do novog zanosa prema njima: s obnovljenom strašću brinimo se za mladiće i djevojke, za studente, za zaručnike i za mlade naraštaje! Iskazujmo blizinu mladima koji su radost i nada Crkve i svijeta! (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

Što predstavljaju mladi u Crkvi i svijetu? (Odgovor su 2 riječi!)

ZADATAK 6

Nada, zajedno s vjerom i ljubavlju, tvori triptih bogoslovnih kreposti koje izražavaju bit kršćanskog života. Unutar te neraskidive dinamike nada je krepost koja, da tako kažemo, oblikuje usmjerenje koje ukazuje na smjer i cilj života vjere. Da, moramo biti »bogati nadom« kako bismo mogli vjerodostojno i privlačno svjedočiti vjeru i ljubav koju nosimo u svojim srcima; kako bi vjera bila radosna, a ljubav oduševljena; kako bi svatko mogao dati makar i samo osmijeh, gestu prijateljstva, bratski pogled, iskreno slušanje, nesebično služenje, znajući da to, u Isusovu Duhu, može postati sjeme nade za primatelje. (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

S čime papa uspoređuje nadu kako bi naglasio da je moramo imati mnogo u svom životu?

ZADATAK 7

Jubilej će nam dati priliku da ponovno otkrijemo, sa silnom zahvalnošću, dar novog života primljenog u krštenju, koji je kadar stubokom promijeniti tu dramu. Važno je, u kontekstu Jubileja, podsjetiti kako se to otajstvo shvaćalo od prvih stoljeća vjere. Kršćani su, primjerice, dugo vremena gradili krsni zdenac u obliku osmerokuta, a i danas se možemo diviti mnogim drevnim krstionicama koje su zadržale taj oblik, kao primjerice onoj u Rimu u Svetom Ivanu Lateranskom. On naznačuje da u krsnom zdencu započinje osmi dan, odnosno dan uskrsnuća, dan koji nadilazi uobičajeni tjedni ritam izmjene dana, otvarajući tako ciklus vremena u dimenziji vječnosti, u život koji traje zauvijek: to je cilj prema kojemu težimo na našem zemaljskom hodočašću. (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

Na kojem sakramentu kršćani temelje svoju vjeru u uskrsnuće?

ZADATAK 8

Slika sidra doziva u pamet stabilnost i sigurnost koju imamo usred nemirnih voda života kada se oslonimo na Gospodina Isusa. Oluje nikada neće moći prevladati jer smo usidreni u nadi milosti koja nam omogućuje živjeti u Kristu i pobijediti grijeh, strah i smrt. Ta nada, daleko veća od svakodnevnih zadovoljstava i poboljšanja životnih okolnosti, omogućuje nam izdići se iznad kušnji i poziva nas da idemo naprijed ne gubeći iz vida veličinu cilja na koji smo pozvani, a to je Nebo. (Iz bule *Spes non confundit – Nada koja ne razočarava*)

Koji je simbol kršćanske kreposti nade?

ZADACI ZA UČENIKE NAKON ZAVRŠENE IGRE

Sastavak

Napiši sastavak u kojem ćeš upotrijebiti što više riječi otkrivenih kroz igru.

JUBILEJ, OPROST, STRPLJENJE, PUT, RADOST,
NADA, BOGATSTVO, KRŠTENJE, SIDRO

Pokušaj razmišljati na sljedeći način:

- Jubilej u Crkvi znači...
- Jubilej je važan zato jer...
- Oprost možemo dobiti tako da...
- Čovjek kojem je oprošteno osjeća se...
- Strpljenje nam daje...
- Biti strpljiv je lako/teško jer...
- Na životnom putu najvažnije je...
- Možemo biti zadovoljni životnim putem ako...
- Najveći razlog za radost je...
- Radost najčešće vidim...
- Mislim da se u životu rijetko/ponekad/stalno nadam...
- Osjećaj nade najčešće prepoznajem...
- Najveće bogatstvo mog života je...
- Najviše bih volio biti bogat na način da imam...
- U mom životu se vidi da sam kršten po tome što...
- Zbog toga jer sam kršten, ja...
- Sidro u mojoj svakodnevici, ono što mi pruža sigurnost, najčešće je...
- Ja sam sidro posebno kada...

Odaberi rečenice koje te motiviraju i napiši svoje razmišljanje temeljno na njima.

Crtež

Nacrtaj crtež u kojem ćeš vizualno prikazati što više riječi koje ste otkrili kroz igru.

JUBILEJ, OPROST, STRPLJENJE, PUT, RADOST,
NADA, BOGATSTVO, KRŠTENJE, SIDRO

Razmišljaj kojim simbolima bi se mogle prikazati navedene riječi i spoji ih u skladnu cjelinu tako da iskoristiš cijeli papir na kojem radiš.

Što važnijom smatraš neku riječ, njen simbol više istakni bojom ili veličinom.

Izreke

Odaberi jednu izreku koja je tematski vezana uz neku riječ koju ste otkrili kroz igru. Napravi plakat kroz koji ćeš je predstaviti.

Inspiraciju možeš potražiti i među ponuđenim izrekama:

■ OPROST

Tko je bez grijeha, neka prvi baci kamen. (Iv 8,7)

Opraštanje ne mijenja prošlost, ali obogaćuje budućnost. (Paul Boese)

Želite li uvijek biti sretni? Opraštajte! (Henri Lacordaire)

■ STRPLJENJE

Onaj koji ima strpljenja ima što god želi. (Benjamin Franklin)

Strpljenje je moć. (Fulton J. Sheen)

Čekati, biti strpljiv, to znači misliti. (Friedrich Nietzsche)

■ PUT

Nisu svi koji lutaju izgubljeni. (J. R. R. Tolkien)

Život je ili smjela avantura ili ništa uopće. (Helen Keller)

Bog (...) poslat će s tobom svog anđela i tvoje će putovanje dovesti k cilju. (Post 24,40)

■ RADOST

Radosno srce nastaje samo od onog srca koje izgara od ljubavi. (Antoine de Saint-Exupéry)

Radujte se u Gospodinu uvijek! (Fil 4,4a)

Iako nisam vidjela sve ljepote svijeta, radujem se i cijelim svaki dan, jer je svaki trenutak vrijedan radosti. (Anne Frank)

■ NADA

Nada je neprekidno svjetlo koje nas usmjerava kroz tamu. (Desmond Tutu)

U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! (Rim 12,12)

A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav. (1 Kor 13,13a)

■ BOGATSTVO

Nije bogat tko mnogo ima, nego tko malo treba. (narodna izreka)

Poput sjene čovjek prolazi, tek dašak je sve bogatstvo njegovo. (Ps 39,7)

Svi sveti franjevačkog reda (29. studenoga)

(aktivnost za učenike osnovne škole)

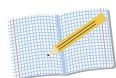
Pripremila: **Katarina Pučar**

Odgojno-obrazovni ishodi

Po primjeru sv. Franje i drugih svetaca iz franjevačkog reda, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvorenje i stvoreni svijet.

Učenici u susretu i razgovoru s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju obilježja franjevačke karizme i oblike njezine prisutnosti u današnjem svijetu.

Materijal je u digitalnom obliku dostupan na poveznici: <https://wakelet.com/wake/RP7aCVkPFT3YRhq-SzEhk>

Aktivnost

Blagdan Svih svetih franjevačkoga reda slavimo 29. studenog.

Tog dana u 13. st. papa Honorije III. je posebnim pismom potvrdio *Pravilo Manje braće* u kojem je opisan oblik života franjevaca i njihov put do svetosti. Kroz povijest brojni članovi reda su kroz život prema Evanđelju te ljubavi prema Bogu i bližnjemu uspjeli postići taj cilj.

Dopustite da vam se predstave neki značajni članovi toga Reda koje štujemo kao svece, a zatim odradite predviđene zadatke.

Sv. Klara Asiška

Rođena sam u bogatoj plemićkoj obitelji u gradiću Asizu u zemlji Italiji na samom kraju 12. st. Iako smo živjeli lagodno i raskošno, roditelji su me odgajali u duhu pobožnosti i ljubavi prema bližnjima.

Od malih nogu voljela sam moliti i ići na misu, ali moj život je potpuno promijenio susret s mladićem iz moga grada: sv. Franjom. Od trenutka kada sam prvi put čula kako govori i vidjela kako živi u siromaštvu i odricanju, osjetila sam da i mene Bog zove da mu se približim na sličan način.

Znala sam da se moji roditelji ne bi složili s takvim načinom života. Bila sam uvjerenjena da imaju za mene druge planove, pa sam pobjegla iz obiteljske kuće i pridružila se skupini ljudi koji su slijedili Franju. Odbacila sam svoje raskošne haljine i nakit i navukla jednostavnu, grubu tuniku kakvu su svi imali. Po mom primjeru, uskoro mi se pridružuju još neke žene koje su željele biti u potpunoj predanosti Bogu.

Kako sam bila među rijetkim ženama koje su znale pisati, uzela sam si u zadatak da zabilježim pravila po kojima ćemo sve zajedno živjeti. Više puta su mi znali prigovarati da sam prestroga, ali znala sam da samo kroz odricanje, siromaštvo, redovitu molitvu i pomoć siromasima možemo u punini dostići svrhu svoga života na zemlji. Uostalom, ako nije bilo preteško za jednu plemkinju, nije bilo niti za druge!

Blizu svoje 60. godine teško sam oboljela i prešla Gospodinu, u vječnost. Grob mi se nalazi u rodnome gradu. Drago mi je vidjeti kako moje pravilo i samostani u kojima žene žive po njemu postoje sve do današnjeg dana.

Sv. Antun Padovanski

Rođen sam na blagdan Velike Gospe krajem 12. st. u Portugalu. Kao sin plemićke obitelji dobio sam dobro obrazovanje i škola mi je uvijek dobro išla, ali uvijek sam, uz sve obaveze, nalazio vremena i za molitvu. Nitko se nije jako iznenadio kada sam već s 15 godina ušao u samostan, gdje sam još više imao priliku produbiti svoje vjersko znanje.

Već sam 10 godina živio kao redovnik kada sam čuo za strašno mučeništvo koje su podnijeli petorica franjevacu u Maroku i osjetio poziv da promijenim zajednicu kojoj pripadam i prijeđem u franjevce. Tada i mijenjam ime u Antun, u čast sv. Antuna Pustinjaka. Iako sam ozbiljno obolio, putujem u Italiju gdje upoznajem velikoga sv. Franju.

Po uzoru na njega trudim se biti što bolji i zanimljiviji propovjednik i što više ljudi privući vjeri. Mnogo vremena provodim i pišući.

Sa samo 35 godina osjetio sam kako mi tijelo ponovno napada bolest i kako me Gospodin zove k sebi. Umro sam u Padovi, gdje su ljudi, moleći pokraj moga groba, doživljavali razna čuda i uslišanja. Neki kažu da je to mjesto jedno od najposjećenijih svetišta u Italiji.

Sv. Maksimilijan Kolbe

Rođen sam krajem 19. st. u Poljskoj, u kući vrlo pobožnih roditelja od kojih sam posebno primio ljubav prema Blaženoj Djevici Mariji, što će me pratiti cijeli život. S 13 godina krećem u gimnaziju koju vode franjevci, što me brzo usmjerava prema redovničkom pozivu. Daljnje školovanje nastavljam u Rimu gdje i postajem svećenikom.

Osnivam udruhu *Vojska Bezgrešne* na koju sam posebno ponosan. Kroz nju širim pobožnost prema Mariji. Neko vrijeme oputujem kao misionar u Japan, ali vraćam se kući. Koristim moderne načine širenja vjere, kao što su novine i radio.

S početkom Drugoga svjetskog rata, samostan u kojem živim počinje pružati utočište tisućama izbjeglica, uključujući mnoge Židove. Vrlo brzo to privlači neželjenu pažnju okupatora pa završavam u zatvoru, a zatim i u koncentracijskom logoru Auschwitz. Jedan čovjek uspio je pobjeći od užasnih uvjeta u kojima smo živjeli, zbog čega su deseterica logoraša osuđena na smrt kako bi ostale uplašili i spriječili daljnje pokušaje bijega. Slušao sam jednoga među njima koji je plakao i zapomagao spominjući djecu koju ima kod kuće te sam dobio snagu za nemoguće: dobrovoljno sam ponudio zauzeti njegovo mjesto.

Umro sam u bunkeru gladi dan uoči najvećega Marijinog blagdana, Velike Gospe. Čovjek kojega sam spasio preživio je rat i bio je prisutan na misi na kojoj mi je papa dodijelio titulu sveca.

Sv. Nikola Tavelić

Rođen sam u gradu Šibeniku u 14. st. u uglednoj plemićkoj obitelji. Nakon školovanja odlučio sam ući u franjevački red. Poglavari me šalju u Bosnu, gdje djelujem punih 12 godina. Nakon toga odlazim u Svetu zemlju u kojoj su tada dominirali muslimani. Pokušavam ući u dijalog s njima i prevladati kulturološke razlike, što nije uvijek bilo lako.

Živim u samostanu na brdu pokraj Jeruzalema i s braćom brinem o bolesnicima, siromasima i hodočasnicima. Svakoga dana svoga života trudim se izvršavati Božju volju.

Uhvaćen sam zbog misionarskog djelovanja, optužen, mučen i na kraju pogubljen. Samo mi je Bog dao snage da izdržim sve što sam doživio. Moj primjer snažno je odjeknuo među kršćanima, sve do rodne Hrvatske. Ponosan sam što sam prvi pripadnik svoga naroda koji je od pape službeno dobio titulu sveca.

Zadaci za učenike

Plakat

Napravite plakat prema zadanom predlošku kako biste bolje zapamtili podatke o svecima franjevačkog reda.

Ime	Zemlja podrijetla	Stoljeće života	Posebno nam može biti uzor po:
sv. Klara Asiška			
sv. Antun Padovanski			
sv. Maksimilijan Kolbe			
sv. Nikola Tavelić			

Video

- Zamislite i sastavite dijalog prema sljedećim pitanjima.
- Dijalog možete i snimiti u obliku kratkog skeča u trajanju do 5 min.
- Odlično bi bilo da pripremite i prikladnu odjeću!

* Kada je ovaj svetac u raju sreo sv. Franju, što mislite da mu je rekao? Čime se iz svog života posebno pohvalio?

* Što mu je sv. Franjo mogao odgovoriti?

Hodočašća u gradu Zagrebu

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Ines Kresoja**

Odgojno-obrazovni ishodi

Učenik objašnjava teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.

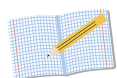
Učenici opisuju značenje hodočašća u Katoličkoj Crkvi te navode najpoznatija svjetska i hrvatska hodočasnička mjesta.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade nekog od postavljenih odgojno-obrazovnih ishoda (1-2).

Online istraživanje na temelju dostupnih podataka o značenju jubileja u Katoličkoj Crkvi.

Hodočašća u sklopu terenske nastave:

- svetište Majke Božje od Kamenitih vrata u Zagrebu
- grob bl. Ivana Merza u bazilici Presvetog Srca Isusova u Zagrebu
- grob sluga Božjega Ante Antića u crkvi Majke Božje Lurdske u Zagrebu
- bazilika sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu
- crkva Rođenja Blažene Djevice Marije u Zagrebu
- crkva Svetog Križa u Zagrebu

Aktivnosti

Prije hodočašća **otvorimo jedno evanđelje**, učenik se pomoli te si u tišini **osvijesti jednu milost za koju će moliti Boga** na hodočašću.

Putem do tramvaja **moli deseticu krunice** za svoje bližnje, a tako i u povratku.

Na mjestu hodočašća vjeroučiteljica ili svećenik **održi kraću katehezu** s konkretnim informacijama. Vjeroučitelj/ica fotografijama dokumentira hodočašća.

Nakon svakog hodočašća učenik **izrađuje manju sliku** koja prikazuje nekog od svetaca s kojim se susreo na hodočašću ili sveti predmet pred kojim se molio.

Po obilasku svih mjesta učenik od izrađenih fotografija **izradi album**.

Manji komadi bijelih ili šarenih hamer-papira **povežu se špagom u malu knjigu** u koju ispiše naslove hodočašća i datum te ispod svakog lijepi fotografije te dodaje svoje komentare i opise fotografija.

Majka Božja od Kamenitih vrata, 12. lipnja 2024., OŠ Središće, Zagreb

Vjeroznanci u molitvi pred slikom bl. Ivana Merza koja je ostala netaknuta nakon potresa, 18. travnja 2024., dvorana pokraj bazilike Presvetog Srca Isusova u Zagrebu

Potruga za hodočasničkim mjestima i izrada dnevnika hodočašća

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Ines Kresoja**

Odgojno-obrazovni ishodi

- 1) Učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.
- 2) Učenici opisuju značenje hodočašća u Katoličkoj Crkvi te navode najpoznatija svjetska i hrvatska hodočasnička mjesta.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade nekog od postavljenih odgojno-obrazovnih ishoda (1-2).

Online istraživanje na temelju dostupnih podataka o značenju jubileja u Katoličkoj Crkvi i hodočasničkim mjestima u Hrvatskoj i svijetu.

Učenik u paru u razredu traži sličice (koje je vjeroučitelj/ica prije zalijepila po razredu s gumiranim ljepljivom) na kojima je prikazana Blažena Djevica Marija, neki svetac ili svetište.

Fotografije svetih sličica, 27. svibnja 2024., Zagreb i 12.kolovoza 2024., Feričanci

Kada pronađe neki od pojmova, pogleda i brzo ode do prijatelja u paru, koji mora cijelo vrijeme sjediti na mjestu, i šapne mu pojam koji zapiše.

Par koji pronađe sve pojmove digne ruku.

Kad svi pronađu pojmove parovi pogađaju pojam koji ih povezuje redoslijedom koji se oblikovao prilikom traženja sličica.

Prije pogađanja učenicima dajemo upute: Pojam koji povezuje sve ove pojmove je put koji vjernici Katoličke Crkve poduzimaju kako bi se susreli s Bogom, njegovim anđelima i svecima.

Izrada dnevnika hodočašća:

Na duljem tvrđem papiru (savijenom u obliku harmonike koji može kao izložak stajati na stolu) na jednoj strani učenik će crtežom i važnim podacima prikazati hrvatska hodočasnička mjesta, a na drugoj hodočasnička mjesta u svijetu.

Igra tišine¹ sa svetim Franjom Asiškim o *Pjesmi brata Sunca* i izrada eko kartica za sparivanje

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Ines Kresoja**

Odgojno-obrazovni ishodi

Učenik u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu Brata Sunca*, otkriva dobroćinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade postavljenog odgojno-obrazovnog ishoda.

Gledanje animiranog filma

- gledanje animiranog filma o sv. Franji Asiškom (<https://www.youtube.com/watch?v=RVZVj7ml-U8> – do 30. minute)
- gledanje *Pjesme brata Sunca* u obliku videa (<https://www.youtube.com/watch?v=dSHyWfuUy1I>)

Priprema igre:

- U sredini učionice postave se stolci u veliki krug. Stolaca treba biti koliko i učenika, i jedna za vjeroučitelja/icu.
- U sredinu kruga se postavi okrugli tepih (ili tatami ili plahta koju se oblikuje u krug ili se ljepljivom trakom iscrta krug na podu) i na njega se u središte postavi okrugla krpa ili marama (može i pravokutna pa se oblikuje u krug).
- U centar se postavi Isus na križu, a do njega kipić sv. Franje Asiškog.

¹ preuzeto iz Montessori pedagogije

- Do njih se stavi dvije kutijice bez poklopca. U jednoj su stvorenja u obliku predmeta ili slike/fotografije koje se spominju u *Pjesmi brata Sunca*: Sunce, Mjesec i zvijezde, vjetar, zrak (natpis), oblak i vedrina (natpis), voda, oganj, Zemlja, sveci (kipić ili slika sv. Franje, sv. Majke Terezije, sv. Antuna Padovanskog, sv. Dominika Savia, sv. Carla Acutisa, sv. Klare i dr.), sestra tjelesna smrt (križ ili grob kao špilja u kojoj je Isus bio pokopan).

U drugoj kutijici su plastificirane kartice na kojima piše neki od opisa tih stvorenja (za sunce – dan, grije, sjajno, svjetlost, lijepo, zrake, slika božanskog sjaja; za mjesec i zvijezde – nebo, sjajne, lijepe, drage; za vjetar, zrak, oblak i vedrinu – vremenske prilike, uzdržavanje ljudi; za vodu – ponizna, korisna, draga, čista; za oganj – rasvjetljuje tamnu noć, lijep, ugodan, silan, jak; za Zemlju – hrani, nosi, plodovi, bilje, cvijeće; za svece – opraštaju iz ljubavi Božje, podnose rado bijede života, sve podnose s mirom; za sestru tjelesnu smrt – most k Bogu).

- Materijale je potrebno prije kupiti i izraditi.

Tijek igre:

- Učenici sjednu u krug s rukama na koljenima i dlanovima okrenutih prema gore. Cijelo vrijeme se šuti. U pozadini tiho svira *Pjesma brata Sunca*.
- Prvo se u krug oko Isusa i sv. Franje stavljaju predmeti koji predstavljaju Božje stvorenje iz pjesme redom kako se spominju.
- Vjeroučitelj/ica ustane, stavi predmet i lagano dodirne dlanove jednog od učenika i vrati se na svoje mjesto. Taj učenik ustaje, stavlja predmet u krug, dotiče dlanove idućeg učenika i vraća se na svoje mjesto.
- Kad se isprazni prva kutijica, učenici jedan po jedan, i dalje poštujući pravila igre, stavljaju kartice opisa stvorenja u krug ispod predmeta stvorenja.
- Igra završava kad su svi predmeti postavljeni na svoje mjesto. Ako netko pogriješi, onaj tko je na redu u tišini predmet ili natpis stavlja na točno mjesto.

Izrada eko kartica za sparivanje

Izrada eko kartica za sparivanje sa sličicama i natpisima radi se po principu slaganja pojma i njegovoga opisa (npr. sličica Sunca – solarna elektrana).

Staza svetosti

društveno-edukativna igra
(1. do 5. razred osnovne škole)

Pripremila: **Marica Celjak**

Odgojno-obrazovni ishodi

- *Razvijanje duhovnih i moralnih vrijednosti:* učenici će razumjeti i primijeniti vrijednosti poput ljubavi, strpljenja, odgovornosti i prijateljstva kroz primjere iz života sv. Franje.
- *Poticanje ekološke svijesti:* učenici će učiti o važnosti brige za okoliš te kako svojim djelovanjem mogu doprinijeti očuvanju prirode.
- *Jačanje komunikacijskih vještina:* učenici će kroz odgovore na pitanja i sudjelovanje u društvenoj igri razvijati vještine usmene komunikacije i izražavanja mišljenja.
- *Povezivanje sa svijetom prirode:* učenici će upoznati sv. Franju kao zaštitnika životinja i prirode te razviti osobnu odgovornost prema okolišu.
- *Razvijanje kreativnog izražavanja:* učenici će koristiti različite umjetničke medije (crtanje, pisanje) kako bi izrazili svoje razumijevanje poruka iz igre.
- *Suradnja i timski rad:* kroz igru, učenici će vježbati suradnju i rad u timu, učeći kako zajedno postići ciljeve i rješavati zadatke.

Priprema igre

- Predlažem da s učenicima nacrtate ploču za igru.
- Trebaju vam kockica i figurice te kartice s dolje navedenim pitanjima.
- Pripremite tablicu u koju će učenici upisati imena igrača i bilježiti točne odgovore.
- Osmislite bodovanje, kasnije tablicu možete koristiti za formativno vrednovanje.
- Točni odgovori navedeni su u zagradi iza pitanja.

Pitanja za igru

Početak staze – most prijateljstva

1. Koji je bio najdraži životinjski prijatelj sv. Franje? (*Vuk.*)
2. Imitiraj životinju koju je sv. Franjo najviše volio.

Stablo mudrosti

3. Koja je poznata rečenica sv. Franje o miru? (*»Gospodine, učini me oruđem svoga mira.«*)
4. Napiši ili nacrtaj kratku poruku o ljubavi prema prirodi.

Polje strpljenja

5. Zašto je strpljenje važno u očuvanju okoliša? (*Jer promjene u prirodi zahtijevaju vrijeme i trud.*)
6. Pokušaj sjediti mirno 1 minutu i razmisli o tome što možeš učiniti da zaštitiš prirodu.

Stijena odgovornosti

7. Koji je poznati događaj u kojem je sv. Franjo pokazao odgovornost prema prirodi? (*Propovijedanje pticama.*)
8. Smisli jedan način kako možeš pomoći očuvanju okoliša i podijeli ga s igračima.

Vrata ljubavi

9. Kako je sv. Franjo pokazivao ljubav prema svim bićima? (*Brinuo je za siromašne, bolesne i životinje.*)
10. Recitiraj ili pjevaj kratku pjesmu ili molitvu posvećenu prirodi ili nekom od Božjih stvorenja.

Dodatna pitanja za igru:

1. Sv. Franjo – zaštitnik _____? (*Zaštitnik životinja i ekologije.*)
2. Što ti trebaš činiti kao dobar Franjin prijatelj? (*Brinuti o okolišu i čuvati prirodu.*)
3. Koje tri stvari i ti možeš učiniti da smanjiš otpad? (*Reciklirati, koristiti manje plastike, ponovo upotrijebiti stvari.*)
4. Koji je najpoznatiji grad povezan sa sv. Franjom? (*Asiz.*)

Dodatni zadaci za igru:

1. Nacrtaj svog omiljenog sveca.
2. Nacrtaj omiljenu životinju.
3. Napiši ekološku poruku.
4. Igrajte se ekoloških detektiva – pronađite i zabilježite 3 stvari u svojoj okolini koje možete poboljšati za očuvanje prirode.

Izrada dočitnika (*bookmarkera*)

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Julijana Armanda**

Materijal potreban za izradu:

papir, flomasteri ili bojice, škare, ukrasna vrpca, bušač za papir i plastifikator.

Postupak izrade:

- na papiru nacrtati sv. Franju Asiškog i napisati jedan od njegovih citata
- crtež se plastificira, izreže te se priveže ukrasna vrpca.

Primjer dočitnika (*bookmarkera*)

Primjer dočitnika (*bookmarkera*) napravljenog u Canvi.

Citati sv. Franje Asiškog

- Sva su stvorenja djeca jednoga Oca i stoga braća!
- Opraštaju nam kada opraštamo!
- Čovjek će se pronaći kada se zaboravi!
- Daj mi, Gospodine, da shvatim bližnjega makar on mene ne shvatio.
- Neka mi Gospodin podari smirenost da prihvatim stvari koje ne mogu promijeniti, hrabrost da promijenim stvari koje mogu promijeniti i mudrost da ih razlikujem.
- Budi neprijatelj pogreškama, ali liječnik onome tko je pogriješio.
- Duhovna radost nastaje iz čistoće srca i ustrajnosti u molitvi.
- Posveti sebe i posvetit ćeš društvo.
- Počni od onoga što je nužno, potom učini ono što je moguće, pa ćeš ubrzo učiniti i nemoguće.

Izrada e-knjige pomoću *Book Creatora*

(aktivnost za učenike osnovne i srednje škole)

Pripremila: **Julijana Armanda**

Book Creator je alat namijenjen izradi slikovnica/knjiga u digitalnom obliku. Registracija u alat je besplatna, kao i izrada 40 slikovnica/knjiga. Potrebno je unijeti adresu: <https://bookcreator.com/>, registrirati se i možete započeti s izradom e-knjige.

Uz pomoć ovog alata na jednom mjestu možete objediniti učeničke radove, prezentacije i druge nastavne sadržaje. Osim dijeljenja knjige *online*, istu možete isprintati ili preuzeti na računalo u ePub formatu ili kao PDF-dokument.

Učitelji koji nemaju iskustva u radu s alatom Book Creator neka u tražilicu Google upišu: *Vodič za Book Creator – hrvatski jezik* ili kliknite na poveznicu: https://read.bookcreator.com/vMdqoqtNXFUSKSWm3D8htr89Dr02/PZQ9sjyQS_6WaNBSpUHVkA/msiVNu8mQQy3r_8_90Xlw

Savjeti za izradu e-knjige

- E-knjiga treba biti pregledna i imati jasnu strukturu: uvodni, središnji i završni dio.
- U uvodnom dijelu definirajte temu e-knjige, zašto ste je odabrali te u nekoliko rečenica provedite čitatelja kroz vaš rad tako što ćete naglasiti o čemu ćete sve u e-knjizi govoriti.
- U središnjem dijelu donosite fotografije popraćene tekstom, audiozapise i videozapise.
- Tekst treba biti kratak i jasan.
- U završnom dijelu može se napisati što ste postigli, čemu to služi, napisati poruku za kraj ili završiti osobnim zaključkom u obliku dojmljive poruke.
- Upotrijebite što više elemenata na stranicama (tekst popraćen fotografijama, audiozapise i videozapise). Na taj način postići ćete dinamičnost i interaktivnost tijekom čitanja.

- Od roditelja tražite suglasnost za korištenje fotografija učenika.
- Izrada e-knjige zahtijeva dosta truda, vremena i pripremu.

Prijedlog za izradu e-knjige (prvi razred osnovne škole)

Naslovnica: Svetci su Božji prijatelji (sv. Franjo Asiški)

Uvodni dio: u nekoliko rečenica napisati tko je sv. Franjo (podatke iz života i djelovanja), zašto je ova tema odabrana (Jubilej brata Sunca), naglasiti o čemu ćete govoriti (učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu brata Sunca*, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša).

Središnji dio: donosite fotografije s kratkim tekstom (kreativni radovi učenika – lik sv. Franje na štapiću), audiozapise (na početku sata učenici mole molitvu sv. Franje) i videozapise (učenici izrađuju lik sv. Franje na štapiću i pjevaju *Pjesmu brata Sunca*).

Završni dio: napisati poruku za kraj ili završiti osobnim zaključkom (sv. Franjo je naš uzor, od njega možemo naučiti kako se treba odnositi prema Bogu, prirodi i stvorenjima...).

Izrada razrednog kalendara

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Julijana Armanda**

Materijal za izradu:

papir, flomasteri ili bojice, škare, vrpca u boji, bušač za papir i plastifikator

Postupak izrade:

- učenik dobiva zadatak izraditi jedan mjesec iz kalendara na kojem crta sv. Franju i napiše njegov citat
- radovi učenika se plastificiraju, povežu ukrasnom vrpcom i objese u razredu.

Primjer kalendara napravljenog u Canvi
(umjesto preuzetih slika mogu se staviti radovi učenika)

Primjer kalendara s učeničkim radovima
(plastificira se i poveže vrpcom).

Citati sv. Franje Asiškog

- Sva su stvorenja djeca jednoga Oca i stoga braća!
- Opraštaju nam kada opraštamo!
- Čovjek će se pronaći kada se zaboravi!
- Daj mi, Gospodine, da shvatim bližnjega makar on mene ne shvatio.
- Neka mi Gospodin podari smirenost da prihvatim stvari koje ne mogu promijeniti, hrabrost da promijenim stvari koje mogu promijeniti i mudrost da ih razlikujem.
- Budi neprijatelj pogreškama, ali liječnik onome tko je pogriješio.
- Duhovna radost nastaje iz čistoće srca i ustrajnosti u molitvi.
- Posveti sebe i posvetit ćeš društvo.
- Počni od onoga što je nužno, potom učini ono što je moguće, pa ćeš ubrzo učiniti i nemoguće.

Izrada lika sv. Franje Asiškog od papira

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Julijana Armanda**

Odgojno-obrazovni ishodi:

učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu brata Sunca*, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Opis: unutar nastavne jedinice *Sveci su Božji prijatelji (Sv. Franjo Asiški)* učenici izrađuju lik sv. Franje Asiškog na štapiću.

Materijal potreban za izradu:

papir, flomasteri ili bojice, škare, štapić i selotejp.

Postupak izrade:

na papir nacrtajte lik sv. Franje Asiškog, obojite bojicama ili flomasterima, izrežite Franjin lik i potom zalijepite na štapić.

Primjer lika sv. Franje Asiškog na štapiću

Izrada lika sv. Franje Asiškog

(aktivnost za razrednu nastavu)

Pripremila: **Julijana Armanda**

Odgojno-obrazovni ishodi:

učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu brata Sunca*, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Materijal potreban za izradu:

smeđi kolaž-papir (za izradu habita), bijeli papir (za izradu lica), flomasteri ili boji-ce, škare, ljepilo u stiku i bijela vuna.

Postupak izrade:

- smeđi kolaž-papir savijajte kao da radite harmoniku
- presavinite papir i povežite bijelom vunom na kojoj ste prethodno svezali tri čvorića
- nacrtajte lice sv. Franje Asiškog i po želji neku životinju te ih potom zalijepite na habit
- iza glave zalijepite vunenu nit kako biste lik sv. Franje mogli objesiti.

Primjer izrade lika sv. Franje Asiškog od papira (sa i bez životinja na habitu).

Sveti Franjo i Ljubav prema stvorenom

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Marica Celjak**

PRVI RAZRED:

Ishodi učenja:

- učenik otkriva da je svaki čovjek Božje stvorenje koje treba poštovati i ljubiti te uočava važnost pomirenja i opraštanja za život u zajednici.

Odgajno-obrazovni ishodi aktivnosti:

- učenik navodi primjere iz života sv. Franje Asiškog o poštovanju i ljubavi u odnosu prema potrebitima
- učenik se zalaže za pomirenje i opraštanje u konkretnim situacijama u svom okruženju (razredu i obitelji).

Klikom na poveznicu otvara se e-knjiga koja je ujedno i scenarij poučavanja. Koristiti je mogu vjeroučitelji tijekom nastave, ali i učenici samostalno ili s roditeljima:

[Book Creator | Sveti Franjo-Božji i naš prijatelj](#)
[Marica - 1 razred KV MC - Sv Franjo \(jigsawplanet.com\)](#)

DRUGI RAZRED:

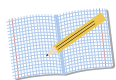
Ishodi učenja:

- učenici će na primjeru sv. Franje prepoznati da je potrebno brinuti o prirodi i životinjama i zašto je važno čuvati naš svijet čistim i zdravim za sve.

Pogledajte lica djece na slici, kako se oni osjećaju? Zašto? Što sveti Franjo želi reći dječaku? Mogu li djeca pomoći ribicama? Kako?

Franjo i djeca_priredila MC uz pomoć AI.png

Aktivnosti koje učenici mogu provoditi vezano uz prethodnu sliku:

1. Izrada eko-poruka

Učenici mogu osmisлити poruke o očuvanju prirode, koje će naljepiti na plakate u razredu ili školi. Svaka poruka može biti inspirirana sv. Franjom i njegovom brigom za životinje i okoliš.

2. Čišćenje školskog dvorišta

Učenici mogu sudjelovati u akciji čišćenja školskog dvorišta skupljajući smeće i brinući se o biljkama kako bi prakticirali brigu o okolišu.

3. Simbolična briga o »ribi«

Učenici mogu izrađivati papirnate ribice i stvoriti mali »vodeni« kutak u učionici, gdje će učiti o važnosti čiste vode za život u rijekama i oceanima.

TREĆI I ČETVRTI RAZRED:

Marica - 4 razred - Briga za stvoreno (jigsawplanet.com)

Marica - 4 razred - Što mogu učiniti za Zemlju? (jigsawplanet.com)

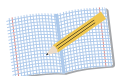

Ishodi učenja:

- učenici će istraživati o životu sv. Franje Asiškog – začetnika ekološke svijesti, koji je svojim životom i učenjima pokazao važnost ljubavi i brige prema svim živim bićima i prirodi te će razumjeti kako mogu slijediti njegov primjer u svakodnevnim aktivnostima za očuvanje okoliša
- učenici će moći prepoznati i objasniti svoju odgovornost prema očuvanju okoliša, shvaćajući da im je priroda povjerena na brigu
- učenici će razviti i primijeniti konkretne ekološke akcije u svojoj školi i zajednici, poput recikliranja, sadnje biljaka i čišćenja okoliša.
- učenici će kroz likovno izražavanje i pisanje sastava moći prikazati kako mogu doprinijeti očuvanju prirode i okoliša.

Ova aktivnost može biti dobra motivacija za niže navedene aktivnosti koje doprinose ostvarivanju ishoda 4. vjeronaučnog godišta, ali i mpt. Učenicima zadajte zadatak da slože slagalicu na svojem uređaju (ako imaju tu mogućnost) ili na interaktivnoj ploči.

Nakon toga odaberite jednu ili više predloženih aktivnosti.

Aktivnosti

Na temelju slike »Tebi je sve povjereno«, koja prikazuje djecu kako čuvaju Zemlju, možemo osmisliti nekoliko zadataka za učenike 4. razreda. Ovdje su prijedlozi zadataka koji potiču na razmišljanje o odgovornosti prema okolišu, kreativnost i razumijevanje biblijskog teksta.

Razgovor i diskusija

Pročitaj tekst sa slike naglas u razredu.

Nakon toga razgovarajte o sljedećim pitanjima:

- Što znači da nam je sve na Zemlji povjereno?
- Kojeg sveca prepoznajete na slici i što o njemu znate?
- Kako možemo biti dobri »čuvari« Zemlje?
- Zašto je važno brinuti se o prirodi i životinjama?

Likovni zadatak

U grupnom radu osmislite plakat na temu *Čuvari Zemlje*. Prikažite kako osobno možete brinuti o prirodi – npr. sadnja drveća, čišćenje okoliša, recikliranje itd.

Nakon dovršetka rada ukratko opišite svoj rad drugim učenicima. Posebno naglasite kako primijeniti prikazano u svakodnevnom životu.

Pisanje sastavka

Napiši sastavak na temu *Kako ja mogu čuvati Zemlju*.

Opiši konkretne akcije koje možeš poduzeti kod kuće ili u školi kako bi doprinio očuvanju okoliša.

Praktičan zadatak

Izađite s učenicima u školsko dvorište. Učenici mogu, npr., zasaditi biljke, očistiti školski vrt...

Nakon završetka akcije neka svaki učenik napiše kratku refleksiju o tome što je naučio i kako se osjećao tijekom akcije.

Kviz znanja

U grupnom radu osmislite kratki kviz s pitanjima vezanim uz brigu o okolišu i blijsku poruku sa slike.

Pitanja mogu uključivati:

- Što znači biti odgovoran za Zemlju?
- Koje životinje i biljke treba štititi u našem okruženju?
- Što je Bog rekao o čovjekovoj ulozi na Zemlji?

VIŠI RAZREDI (5. – 8.):

Ishodi učenja:

Primjena naučenog (kviz, društvena igra, igrokaz, istraživanja): učenici će primijeniti svoje znanje kroz zadatke poput kviza, rasprave ili kreativnog izražavanja da bi pokazali razumijevanje i refleksiju o učenjima sv. Franje.

Kviz poveznica za nastavnike može se uređivati.url

Franjo igrokaz.docx

Igra Staza svetosti .docx

INA_ Franjo slijedi Božje tragove.docx

Hodočašće u razredu Majci Božjoj od Kamenitih vrata

i ukrašavanje eko platnenih vrećica i straničnika (*bookmarkera*) hodočasničkom porukom (aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Ines Kresoja**

(Primjenjivo za bilo koje hodočasničko mjesto – Mariju Bistricu, Asiz, Rim, Ars, Lurd, Fatimu, La Salette, svetište sv. Josipa u Karlovcu, Guadalupe, Sinj i dr.)

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici objašnjavaju teološko i eklezijalno značenje jubileja u Katoličkoj Crkvi.
2. Učenici opisuju značenje hodočašća u Katoličkoj Crkvi te navode najpoznatija svjetska i hrvatska hodočasnička mjesta.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade nekog od postavljenih odgojno-obrazovnih ishoda (1-2).

Online istraživanje na temelju dostupnih podataka o značenju jubileja u Katoličkoj Crkvi i hodočasničkim mjestima u Hrvatskoj i svijetu.

Prije hodočašća, učenik će **pogledati animirani film** o Majci Božjoj od Kamenitih vrata (<https://www.youtube.com/watch?v=dAoZag572mc>).

Priprema razreda

Zalijepiti isprintane fotografije (na tanjem kartonu veličine A2) važnih dijelova grada Zagreba i samog cilja hodočašća po razredu.

Hodočašće

Učenik će započeti molitvom i evanđeljem te u sabranosti krenuti na put razredom do odredišta. Usput će moliti desetnicu krunice za sebe i svoje bližnje i pjevati kršćanske pjesme.

Ako odlučimo da učenici »hodočaste tramvajem«, postavljamo i fotografiju tramvaja te pripravimo i poništavamo tramvajske »karte«.

Pomolit će se za jednu milost pred svetom slikom Majke Božje od Kamenitih vrata te izmoliti molitvu s pozadine sličice Majke Božje od Kamenitih vrata koju će dobiti od vjeroučitelja/ice.

Kreativni rad

- Učenik će eko platnenu vrećicu i straničnik (*bookmark*) ukasiti motivima s hodočašća.
- Prvo će nacrtati skicu na papiru, olovkom precrtati na vrećicu te obojati ili ocrtati bojama za platno po crtama, a straničnik ukasiti bojicama, flomasterima, markerima.
- Straničnik je potrebno plastificirati po završetku ukrašavanja.

Fotografije dijelova grada Zagreba na A2 tanjem kartonu zalijepljeni na zidovima razreda, 11. srpnja 2024., OŠ Središće, Zagreb

Izrada mobila od šperploče (filca) i kolaža od fotografija s motivima iz *Pjesme brata Sunca*

(aktivnost za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Ines Kresoja**

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenik u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu brata Sunca*, otkriva dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.
2. U susretu s franjevkama i franjevcima učenici otkrivaju djela milosrđa koja oni vrše u Crkvi i društvu.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade nekog od postavljenih odgojno-obrazovnih ishoda (1-2).

U sklopu terenske nastave:

- posjet Zoološkom vrtu grada Zagreba
- posjet Zvezdarnici grada Zagreba
- posjet Botaničkom vrtu u gradu Zagrebu
- šetnja uz rijeku Savu
- hodočašće u franjevačku crkvu Svetog Križa u gradu Zagrebu te susret s fratrima
- posjet zagrebačkom groblju Mirogoj ili grobu bl. Ivana Merza.

Prije navedenih posjeta učenik će **pročitati *Pjesmu brata Sunca* i poslušati uglazbljenu verziju** te iznijeti svoje dojmove o pjesmi.

Tijekom obilazaka predloženih mjesta učenik **odgovara na pitanja:**

1. Što si zamijetio oko sebe tijekom posjeta?
2. Kakvo je to stvorenje?
3. Čemu služi to stvorenje?
4. Što povezuje stvorenje koje promatramo i *Pjesmu brata Sunca*?
5. Što nam je Bog zapovjedio da činimo s tim stvorenjem?
6. Na koji ćeš način čuvati ono što je Bog stvorio?

Tijekom obilazaka učenik **fotografira** Božja stvorenja koja se spominju u *Pjesmi brata Sunca*.

Nakon obilaska svih ili nekih predloženih mjesta, promatrajući fotografije izrađuje **u skupini mobil od šperploče ili od filca** (iz križnog, okruglog ili kvadratnog okvira na špagi bi visili izrađeni predmeti: sunce, mjesec, 2 zvijezde, simbol za vjentar, oblak, kapljica vode, oganj, mala kugla zemaljska, sv. Franjo i špilja/grob ili križ; na gornjem dijelu okvira špage koje služe da se mobil negdje objesi prolazile bi kroz srce s križem koje predstavlja Boga).

Učenik u skupini **izrađuje kolaž od prikupljenih fotografija**.

Izrada 3D-sličica ili razglednica po uzoru na izložke u Muzeju grada Zagreba

(aktivnost za učenike osnovne i srednje škole)

Pripremila: **Gordana Barudžija**

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici u susretu s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju važnost Franjine karizme danas.
2. Posjećujući franjevačke samostane, učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
3. Učenici u susretu s franjevkama i franjevcima otkrivaju djela milosrđa koja oni vrše u svojim zajednicama.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade nekog od postavljenih odgojno-obrazovnih ishoda (1-3).

Posjet Muzeju grada Zagreba

- u sklopu terenske nastave (predmetna nastava u osnovnoj školi)
- izvanškolska aktivnost za učenike srednjih škola.

Online istraživanje na temelju dostupnih podataka.

- Pronaći u Muzeju grada Zagreba izložene svete sličice.
- Hodočastiti u franjevačke crkve u Zagrebačkoj nadbiskupiji ili u svome mjestu.

Istražiti povezanost hodočašća i svetih sličica – što je nekada značilo vjernicima, a što im znači i predstavlja danas?

Po uzoru na 3D-sličice učenici **izrađuju sličice ili razglednice s motivima oltara** franjevačke crkve.

Izložci u Muzeju grada Zagreba, 3D-sličica.

Izložak u Muzeju grada Zagreba, 3D-sličica.

Izložak u Muzeju grada Zagreba, 3D-sličica
Marija Bistrica.

Izrada kolaža po uzoru na *Galeriju redovnika*

(aktivnost za učenike osnovne i srednje škole)

Pripremila: **Gordana Barudžija**

Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici u susretu s osobama koje pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji upoznaju važnost Franjine karizme danas.
2. Posjećujući franjevačke samostane, učenici uočavaju važnost franjevačke karizme u promicanju kulture, duhovnosti i umjetnosti u hrvatskom društvu.
3. Učenici u susretu s franjevkama i franjevcima otkrivaju djela milosrđa koja oni u svojim zajednicama vrše.

Realizacija: kao jedna od aktivnosti unutar razrade nekog od postavljenih odgojno-obrazovnih ishoda (1-3).

Posjet Muzeju grada Zagreba

- u sklopu terenske nastave (predmetna nastava u osnovnoj školi)
- izvanškolska aktivnost za učenike srednjih škola.

Online istraživanje na temelju dostupnih podataka.

Zadaci za učenike

Prije posjeta Muzeju grada Zagreba učenici dobivaju zadatak u Muzeju **pronaći izložak naslovljen *Galerija redovnika***.

Kada pronađu izložak **odgovaraju na pitanja:**

1. Što izložak predstavlja?
2. Tko je autorica?
3. Što o autorici saznajemo na izložbi?
4. U kojoj je tehnici rađen izložak?
5. Koje godine je nastao?
6. Jesu li na kolažu prikazani franjevci?
7. Po čemu ih možemo prepoznati?

Učenici **istražuju koji franjevački muški i ženski samostani postoje** u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

Po uzoru na kolaž koji su vidjeli učenici **izrađuju kolaž Galerija redovnica franjevki** ili *Galerija franjevaca* ili *Galerija franjevačkih samostana*.

Muzej grada Zagreba, *Galerija redovnika*, Chatarina Rosenau, 1827., kolaž na papiru.

Molitve sv. Franje Asiškog za početak/kraj vjeronaučnog sata

Pripremila: **Julijana Armanda**

Kartice su napravljene u Canvi, printaju se i plastificiraju.

Primjer gotovih kartica.

Osmosmjerka »Sv. Franjo«

Pripremila: **Julijana Armanda**

PRONAĐI POJMOVE U
OSMOSMJERCICI I OTKRIJ RJEŠENJE
U NEISKORIŠTENIM SLOVIMA.

P	S	V	E	T	A	C	A
J	A	T	K	A	S	A	J
E	D	I	O	U	I	NJ	I
S	O	B	L	V	Z	P	L
M	R	A	O	S	K	T	A
A	I	H	G	O	U	I	T
F	R	A	NJ	E	V	C	I
R	P	S	U	N	C	E	F

SVETAC PJESMA VUK HABIT
FRANJEVCI ITALIJA PRIRODA EKOLOG
ASIZ PTICE SUNCE TAU

RJEŠENJE:

Zahvalnost sv. Franje

(igrokaz za učenike osnovne škole)

Pripremila: **Marica Celjak**

Dob učenika: niži razredi osnovne škole ili članovi dramsko-recitatorske sekcije.

Odgojno-obrazovni ishodi

- *Razvijanje empatije i poštovanja prema prirodi i životinjama:* učenici će razumjeti važnost brige i ljubavi prema svim živim bićima kroz lik sv. Franje.
- *Jačanje komunikacijskih vještina:* učenici će razvijati verbalnu i neverbalnu komunikaciju.
- *Kreativno izražavanje:* učenici će sudjelovati u osmišljavanju i izradi scenografije, potičući kreativnost i timski rad.
- *Povezivanje s moralnim i duhovnim vrijednostima:* učenici će kroz dijaloge likova spoznati važnost zahvalnosti, skromnosti i radosti u svakodnevnom životu.
- *Razvijanje vještina suradnje:* kroz grupni rad i pripremu predstave, učenici će naučiti važnost suradnje i zajedništva u postizanju zajedničkog cilja.
- *Osnježavanje kritičkog mišljenja:* učenici će analizirati i diskutirati o porukama igrokaza, potičući promišljanje o svom odnosu prema prirodi i drugima.

Opis: pogodno i za lutkarsku predstavu.

Likovi: sv. Franjo, Leptir, Vrabac, Mrav, Cvijet, Stablo, Sunce, Mjesec

Scena: jednostavna scena prikazuje prirodu. U daljini se vide sunce i mjesec.

(Učenici mogu sami osmisliti i pripremiti scenografiju)

Scenarij

(Sv. Franjo ulazi na scenu, gleda oko sebe i osmjehuje se.)

Sv. Franjo: Oh, kako je predivan ovaj svijet koji je Bog stvorio!

(*Leptir ulijeće i pleše oko sv. Franje.*)

Leptir: (*pjevuši*) »Za svo cvijeće što si stvorio...Vijek hvaljen budi!«

Leptir: (*obraća se Franji*) Zašto imaš osmijeh na licu?

Sv. Franjo: Veseo sam dok gledam tvoja krila koja su ljepša od najljepših slika, tvoj ples je radostan i lagan...

(*Vrabac sleti na stablo i zacvrkuće.*)

Vrabac: (*cvrkuće i pjeva*) Živ! Živ!... »...za svo cvijeće i šumske plodove... hvala Tebi, Gospodine!« Živ! Živ!

- Sv. Franjo:** Franjo, pogledaj kako visoko letim i kako slobodno živim!
 Dragi Vrapče, tvoj cvrkut je poput najljepše pjesme.
 Ti si simbol slobode i radosti.
(Mrav se penje na cvijet.)
- Mrav:** Iako sam malen, radim marljivo svakoga dana.
 Zar i ja nisam vrijedan tvoje pažnje?
- Sv. Franjo:** Naravno, dragi Mrave. Tvoja upornost i radinost su primjer svima nama.
(Sunce sija jače, a cvijet se otvara.)
- Sunce:** Pogledaj me, Franjo, ja dajem toplinu i svjetlost svim živim bićima.
 Bez mene život ne bi postojao.
- Sv. Franjo:** Hvala ti, Sunce. Tvoja toplina je dar svima nama. Ti si izvor života i radosti.
(Franjo pjevuši: »V'jek hvaljen budi, o moj Gospodine, što si sunce sjajno zapalio...« Mjesec se pojavljuje na nebu.)
- Mjesec:** Sv. Franjo, ja osvjetljavam noć i donosim mir. Bez mene svijet bi bio u tami.
- Sv. Franjo:** Hvala ti, Mjeseče. Tvoja svjetlost donosi spokoj i tišinu.
 Ti si čuvar naših snova...
(Franjo pjevuši: »V'jek hvaljen budi, o moj Gospodine...« Svi likovi se okupljaju oko sv. Franje.)
- Sv. Franjo:** Dragi braćo i sestre, zahvaljujem Bogu za svu ljepotu i ljubav koju nam je podario.
 Svako biće, bilo malo ili veliko, ima svoje mjesto u ovom svijetu.
 Neka nas sve vodi ljubav i poštovanje prema svemu što nas okružuje.
(Svi likovi se prime za ruke i plešu oko sv. Franje, pjevajući pjesmu zahvalnosti.)

Pjesma Stvorova (Vjek hvaljen budi)

V'jek hvaljen budi, o moj Gospodine,
 v'jek slavljjen budi o moj Gospodine,
 v'jek čašćen budi, o moj Gospodine,
 Hosana Tebi, o moj Gospodine!

Za stvorenja što si ih stvorio,
 što si sunce sjajno zapalio,
 što si zvijezde po nebu prosuo,
 što si zemlju u svemir smjestio!

Za svo cvijeće i zlatne plodove,
 vodu, vatru i trsa rodove,
 za šum mora i ptica pjevanje,
 vjetar, šume i snježne planine!

Za sve dane što meni daruješ,
 sreću žrtve što danas svetkujem,
 za mir duše, jer nama kraljuješ,
 i sve ljude Ti sreći pozivlješ!

Kroz školsku godinu budi poput Franje

Pripremila: **Petra Ervaćanin**

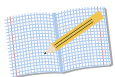
Odgojno-obrazovni ishodi

1. Učenici kroz *Pjesmu brata Sunca* sv. Franje prepoznaju ljepotu stvorenog svijeta.
2. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvaranje i stvoreni svijet.
3. Učenici u primjeru sv. Franje, osobito kroz njegovu *Pjesmu brata Sunca*, otkrivaju dobročinstva Stvoritelja, ljepotu stvorenog svijeta i vlastitu odgovornost u očuvanju okoliša.

Na početku školske godine učenike upoznati s obljetnicama sv. Franje i franjevača, te posebno s Pjesmom brata Sunca.

Više o obljetnicama možete pročitati na sljedećoj poveznici:

<https://www.vaticannews.va/hr/crkva/news/2023-05/franjevacke-obljetnik-fradarko-tepert.html>

Prijedlog aktivnosti

...koje se mogu provesti na satu vjeronauka ili kao izvannastavna aktivnost (za šk. god. 2024./2025.)

- osnovati grupu pod nekim zgodnim nazivom (npr.: Moliti sa sv. Franjom, Budi poput Franje, Raduj se Suncu, Zahvaljujmo Stvoritelju, Hvalite Svevišnjega...)
- napisati svoju *Pjesmu brata Sunca*
- pokušati uglazbiti Franjinu *Pjesmu* ili vlastitu autorsku pjesmu
- osmisliti scenski prikaz
- oslikati etape Franjine *Pjesme*.

Korelacija s drugim predmetima

Predložene aktivnosti se mogu provoditi i u korelaciji s:

1. Hrvatskim jezikom (napisati vlastitu *Pjesmu brata Sunca*) – na satu Hrvatskog jezika napisati pjesmu, molitvu ili promišljanje u stihu na temelju Franjine pjesme. Učenicima se može i zadati forma, ili pak istaknuti glavne pojmove (sunce, mjesec, zvijezde...).
2. Glazbenom umjetnošću (uglazbiti pjesmu) – Franjine stihove uglazbiti, opjevati, obraditi i uradak snimiti te objaviti na mrežnim stranicama škole.
3. Likovnom umjetnošću (oslikati neke etape *Pjesme* ili cijelu) i to na način da učenici uvrste vlastite elemente, da slika postane zapravo njihov izričaj viđenja i zahvale za stvoreni svijet.
4. Dramskom skupinom (ako je škola ima) – osmisliti dramski prikaz Franjina života u vrijeme kada je *Pjesma brata Sunca* nastala. Prikazati kontekst!

Sve aktivnosti mogu biti se objaviti na mrežnim stranicama Škole, a može se u Školi provesti i natječaj pa najbolje radove nagraditi!

Kreativno izražavanje učenika nakon gledanja animiranog filma o sv. Franji

(aktivnost za župnu katehezu)

Pripremila: **Grozdana Drašković**

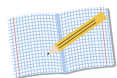
Odgojno-obrazovni ishod

Učenici gledaju animirani film *Sveti Franjo – asiški vitez* (Blitz Baby, Film & Video Distribution (prijevod i adaptacija: Saša Kolka; obrada: DUPLICATO Zagreb)

Učenici će animirani film gledati nakon upoznavanja života sv. Franje Asiškog. Po primjeru sv. Franje, učenici uočavaju važnost osobne odgovornosti za stvarenje i stvoreni svijet.

Dob: za učenike od 1. – 4. razreda osnovne škole.

Trajanje aktivnosti: 90 min (trajanje animiranog filma: 30 min; ostale predviđene-aktivnosti: 60 min)

Tijek aktivnosti

1. Aktivnost prije gledanja animiranog filma (uvod i motivacija)

Učenicima najaviti gledanje filma, a prije samoga gledanja s učenicima napraviti vježbu opuštanja kako bi se pripremili za uživljeno gledanje sadržaja filma (nekoliko puta duboko udahnuti i polako izdahnuti, a zatim se udobno smjestiti).

2. Središnji dio (gledanje animiranog filma i razrada)

Tijekom gledanja filma može se zadati zadatak, npr. pogledajte kako se Franjini prijatelji ponašaju prema siromahu, pogledajte kako se otac ponaša prema Franji i sl.

- Po završetku projekcije napraviti kratku doživljajno-spoznajnu stanku da bi učenici staložili svoje dojmove.
- Potaknuti učenike na izražavanje dojmova i doživljaja – je li im se crtani film svi-dio, kojom ocjenom bi ga ocijenili, koji dio im je najbolji...

- U razgovoru o filmu učenicima postaviti pitanja o važnim dijelovima crtanog filma (tko je glavni lik, tko su sporedni likovi, kakve su njihove osobine, što ih je povezal...).
- Objasniti tko je papa i zašto se današnji papa zove Franjo.

3. Stvaralaštvo

Aktivnosti 1: Radni listić za učenike 1. razreda: <https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446725>

Animirani film: FRANJO - ASIŠKI VITEZ

1. Oboji kako se osjećaš nakon gledanja crtanog filma:

2. Nacrtaj svetog Franju i životinju koju je pripitomio:

3. Zaokruži što je sveti Franjo obnovio:

4. Zaokruži što je sveti Franjo skupljao kako bi obnovio crkvu:

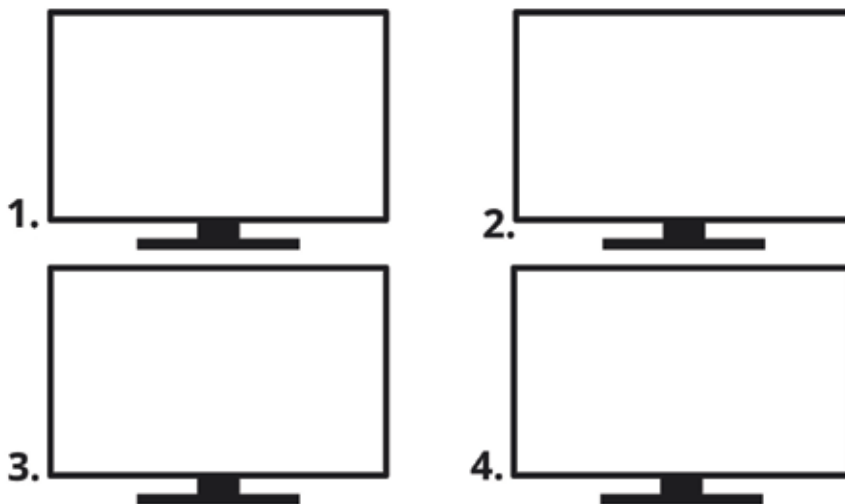
5. Nacrtaj što ti je u crtanom filmu bilo najljepše.

Aktivnost 2: Radni listić za učenike od 2. – 4. razreda

(prepričavanje radnje filma crtežima): <https://edutorij.carnet.hr/materijali/4446726>

Nacrtaj četiri događaja iz crtanog filma po redoslijedu kako se zbivala radnja ili osmisli strip na temu susreta sv. Franje i vuka.

Oboji onoliko zvijezda koliko si zadovoljan/na svojim crtežima:

Aktivnost 3 (za učenike od 1. – 4. razreda): Kamišibaj pripovijedanje

Kamišibaj je umjetnost pripovijedanja pomoću ilustracija, što znači da se ostvaruje interakcija govora i slike. Važno je pripremiti tzv. putujuću pozornicu, tj. kazalište. To je mali drveni okvir s vratima koja se otvaraju, a u njemu se nalazi prostor za slike pomoću kojih se pripovijeda sadržaj.

Umjesto drvenog okvira može poslužiti i kartonski.

Kako bi učenici bili maksimalno uključeni, oni će pripovijedati crtani film prema crtežima koji su sami nacrtali (prije toga svaki učenik iz vrećice izvlači što će nacrtati, a crteži su ujedno i poglavlja priče: sv. Franjo odlazi u rat, sv. Franjo dijeli hranu siromasima, sv. Franjo popravlja ruševnu crkvu, sv. Franjo susreće gubavce, sv. Franjo razgovara s vukom, papa sanja da se ruši crkva, sv. Franjo u crkvi propovijeda o Bogu...).

Po završetku pripovijedanja crteže staviti na razredni pano (ako postoji mogućnost za to).

Na sličan način može se pripovijedati uz već gotove ilustracije ili crteže koje su nacrtali učenici koristeći se televizorom od kartona.

3. Završni dio (sinteza s aktualizacijom)

- Slijedi ponavljanje usvojenih pojmova (provjera što su učenici usvojili).
- Križaljka s ključnim pojmovima iz animiranog filma: <https://learningapps.org/view36539399>
- U čemu mi možemo slijediti sv. Franju? Što možemo naučiti od njega?

Prijedlog franjevačkih zajednica u gradu Zagrebu koje vjeroučitelji s učenicima mogu posjetiti

Franjevačke zajednice - muške

1. Samostan sv. Franje Asiškog, Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda, Kaptol 9, Zagreb
2. Samostan sv. Franja Ksaverskog, Provincija franjevaca trećoredaca, Jandrićeva 21, Zagreb
3. Bazilika sv. Antuna Padovanskoga, Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevaca konventualaca, Sveti Duh 31, Zagreb
4. Franjevački samostan i crkva Hercegovačke franjevačke provincije u Zagrebu, Avenija Gojka Šuška 2, Zagreb
5. Samostan i župa sv. Leopolda Bogdana Mandića, franjevci kapucini, Sv. Leopolda Mandića 41, Zagreb
6. Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja, Samostan Majke Božje Lurdske u Zagrebu, Urbanićeva 35, Zagreb
7. Župa Blažene Djevice Marije Anđeoske, Franjevački samostan sv. Ilije, Sesevetska Sopnica, Prilaz Sv. Marije Anđeoske 1, Zagreb

Franjevačke zajednice - ženske

1. Franjevke od Bezgrješne, Pantovčak 72a, Zagreb
2. Franjevke od Bezgrešnog začeca, V. barutanski ogranak 5, Zagreb
3. Kćeri milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje, Šestinski vijenac 3, Zagreb
4. Milosrdne sestre Svetog Križa, Vrhovec 43, Zagreb
5. Školske sestre franjevke, Avenija Marina Držića 31/2, Zagreb
6. Školske sestre franjevke, Jordanovac 55, Zagreb
7. Školske sestre franjevke, Ulica fra Luje Maruna 28, Zagreb

Literatura

DICASTERY FOR EVANGELIZATION, „*Teach us to pray*“ *Living the Year of Prayer in Preparation for Jubilee 2025*, dostupno na: <https://www.iubilaeum2025.va/en/giubileo-2025/verso-il-giubileo/2024-anno-della-preghiera/insegnaci-a-pregare.html>

FRANJO, *Laudato si'. Enciklika o brizi za zajednički dom*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 2015.

FRANJO, *Spes non confundit*. Bula proglašenja Redovnog jubileja godine 2025., dostupno na: https://www.vatican.va/content/francesco/hr/bulls/documents/20240509_spes-non-confundit_bolla-giubileo2025.html

MEĐUNARODNA RADNA SKUPINA SVETE STOLICE ZA CJELOVITU EKOLOGIJU, *Na putu prema brizi za zajednički dom. Pet godina od Laudato si'. Proslavapete obljetnice objavljivanja enciklike Laudato si'*, Zagreb, Glas Koncila, 2022.

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA, *Kurikulum nastavnog predmeta Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije*, Zagreb, 2019.

Iz recenzija

Vjeroučitelji, kao i svi kršćani, žive hodočasteći ususret Nadi, Onomu komu se nadaju, Bogu koji ima ljudsko lice, Isusu Kristu (Kol 1,27). Nadati se, stoga, znači biti životno usmjeren prema Onomu koji je punina nade i gdje sva ljudska nadanja pronalaze svoj smisao. U toj Nadi ima mjesta i za svagdanja ljudska nadanja, ali ona sama ne mogu utažiti čovjekovu žeđ za puninom života. Otajstvo spasenja koje Crkva prenosi iz naraštaja u naraštaj, i u kojemu na poseban način sudjeluju vjeroučitelji, jest sam Krist, koji je za sebe rekao kako je došao da mi imamo život u izobilju (usp. Iv 10,10). Isus nam je također objasnio što to znači »život«: »(...) da upoznaju tebe, jedinoga istinskoga Boga, i koga si poslao – Isusu Krista« (Iv 17,3).

Naši vjeroučitelji u ovome priručniku svjedoče o preuzimanju odgovornosti za svoje poslanje u današnjem trenutku prema onima koji su im povjereni da ih uče hodočastiti ususret Nadi, doprinoseći nadanjima za bolje sutra i ne postajući žrtvama rezignacije i cinizma. Usred tjeskobnog vremena »ipak« se nadamo i ne predajemo se. Naša ograničena ljudska nadanja za budućnost postaju odgovorom na božansku budućnost koja je namijenjena svima i koja opstaje unatoč svim razočaranjima jer je utemeljena u Bogu – »Bogu koji nas je ljubio i ljubi nas 'do kraja' (usp. Iv 13, 1; 19, 30)« (Benedikt XVI., *Enciklika »Spe salvi«*, 27).

prof. dr. sc. Nela Gašpar

Materijali sadrže prijedloge projekata i drugih aktivnosti koji su veoma komplementarni s kurikulumom školskoga vjeronauka. U uvodnome dijelu donosi se sadržajno bogati teološki uvod koji objašnjava važnost jubileja te na poseban način značaj svete jubilejske godine 2025. Uz svetu jubilejsku godinu 2025. povezuje se spomen na lik i na djelo sv. Franje i na njegovu sposobnost da u svemu stvorenome vidi čudesni Božji promisao i trag njegove prisutnosti. U tom smislu Ured Zagrebačke nadbiskupije za vjeronauk u školi želi svim vjeroučiteljima ponuditi materijal koji će im pomoći u važnoj zadaći senzibiliziranja i osposobljavanja učenika da i oni budu »kreatori i hodočasnici nade«, nade čiji nedostatak osobito snažno osjeća suvremeni naraštaj.

Riječ je o pravom izvoru poticajnih i kreativnih sadržaja i metodičkih postupaka koji mogu vjeroučiteljima, ali i drugim zainteresiranim učiteljima i nastavnicima pomoći u odgoju učenika za istinske općeljudske i kršćanske vrjednote. Predloženi materijali trebali bi postati nezaobilazni dio nastavnih, izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti tijekom tekuće školske godine. Vrijednost i kreativnost tih materijala čine ih prihvatljivim sadržajima i za naredne školske godine.

prof. dr. sc. Ružica Razum

~~*

»Ususret jubilejima« priručnik je prije svega namijenjen vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama osnovnih i srednjih škola, kao i župnim katehetama. Mnoštvo prokušanih autora nudi bogate, edukativno poticajne i detaljne materijale praktične za nastavu i kreativan rad s učenicima. Sadržaj je strukturiran u tri grafički jasno razgraničena odjeljka – projekte, dnevne pripreme te aktivnosti i materijale. Inspirirani ponuđenim materijalima, pod vodstvom svog vjeroučitelja učenicima je ponuđeno izrađivanje završnog rada (likovnog, literarnog, digitalnog) kojeg mogu poslati kao prilog za izložbu u Zagrebačkoj nadbiskupiji povodom obilježavanja velikog jubileja 2025. godine i franjevačkog jubileja. Obrazac za prijavu je uvršten u priručnik, a najbolji radovi bit će nagrađeni!

Priručnik nastoji biti potpora vjeroučitelju da na suvremen i holistički način kroz eventualnu korelaciju s drugim predmetima upozna učenika sa sv. Franjom Asiškim – inspiracijom našeg doba. Cilj je kroz lik i djelo svetog Franje uprisutniti Krista i biti uvijek spremni na odgovor svakomu koji zatraži obrazloženje nade koja je u nama (1 Pt 3,15).

Velimir Mandić, dipl. teol.

Sadržaj

UVODNIK.....	7
JUBILEJ OTVARA PROSTORE ŽIVOTA BOGU	9
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	15
PROJEKTI.....	19
Prijatelji sv. Franje.....	21
Brat Sunce	23
Pjesma brata Sunca	25
Glasnici nade.....	29
Zemlja je naš zajednički dom.....	31
Franjo slijedi Božje tragove.....	33
Kako postati hodočasnik nade?	36
Zemlja – naša zajednička kuća	39
Duh franjevac u našem gradu	42
Budi i ti <i>alter Christus</i>	44
DNEVNE PRIPREME	47
AKTIVNOSTI	69
Bogoslovne kreposti	71
Nada koja ne razočarava.....	76
Svi sveti franjevačkog reda (29. studenoga).....	82
Hodočašća u gradu Zagrebu.....	86
Potruga za hodočasničkim mjestima i izrada dnevnika hodočašća.....	88
Igra tišine sa svetim Franjom Asiškim o <i>Pjesmi brata Sunca</i> i izrada eko kartica za sparivanje.....	90
Staza svetosti	92
Izrada dočitnika (<i>bookmarkera</i>).....	94
Izrada e-knjige pomoću <i>Book Creatora</i>	95
Izrada razrednog kalendara.....	97
Izrada sv. Franje Asiškog od papira	98
Izrada lika sv. Franje Asiškog	99
Sveti Franjo i ljubav prema stvorenom.....	100
Hodočašće u razredu Majci Božjoj od Kamenitih vrata	104

Izrada mobila od šperploče (filca) i kolaža od fotografija s motivima iz <i>Pjesme brata Sunca</i>	106
Izrada 3D-sličica ili razglednica po uzoru na izložke u Muzeju grada Zagreba	108
Izrada kolaža po uzoru na <i>Galeriju redovnika</i>	110
Molitve sv. Franje Asiškog za početak/kraj vjeronaučnog sata	112
Osmosmjerka »Sv. Franjo«.....	113
Zahvalnost sv. Franje	114
Kroz školsku godinu budi poput Franje	116
Kreativno izražavanje učenika nakon gledanja animiranog filma o sv. Franji...	118
Franjevačke zajednice u gradu Zagrebu	123
FRANJEVAČKE ZAJEDNICE U GRADU ZAGREBU.....	123
LITERATURA	124
IZ RECENZIJA.....	125

